การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมเกียรติ สุขุมพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
แขนงวิชาการบริหารการอาชีวศึกษา
สิงหาคมคม 2560

การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

ปริญญานิพนธ์
ของ
สมเกียรติ สุขุมพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
แขนงวิชาการบริหารการอาชีวศึกษา
สิงหาคมคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

บทคัดย่อ

ของ

สมเกียรติ สุขุมพันธ์

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา
แขนงวิชาการบริหารการอาชีวศึกษา
สิงหาคมคม 2560

สมเกียรติ สุขุมพันธ์. (2560) . *การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมอาชีพชุมชน.* ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. (การบริการและการจัดการการศึกษา) . กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์, รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี 2) เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนและ 3) เพื่อประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาเฉพาะอาชีพด้านหัตถกรรม 3 อาชีพประกอบด้วย การทอผ้าขาวม้า การทำมีดเหน็บ และการจักสานเปลไม้ไผ่ เก็บข้อมูลด้วยเทคนิค Snow Ball โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเจาะจงเฉพาะปราชญ์ชาวบ้าน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธี Content Analysis และการสังเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเลือกวิธีการเผยแพร่ในเว็บไซต์ กระดานสนทนา ออกแบบระบบการจัดการความรู้โดยใช้หลักการเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับนักพัฒนาเว็บไซต์ วิเคราะห์ผลข้อมูลนำเสนอรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ระยะที่ 3 การประชุมสนทนากลุ่มเพื่อประเมินความเหมาะสมของรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่าองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการประกอบอาชีพชุมชน เช่น ด้านความเป็นมาของภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจากรุ่นสู่รุ่นในแบบครอบครัว ด้านการจัดเก็บความรู้ในรูปแบบเอกสารและในตัวบุคคล การเผยแพร่ความรู้เป็นการบอกต่อและการสาธิตให้ดู ขั้นตอนการทำผลิตภัณฑ์เป็นการใช้เครื่องมือและแรงงานคน เคล็ดลับที่อยู่ในตัวบุคคลจากประสบการณ์ ทักษะความชำนาญ สามารถสรุปได้ว่าองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาของภูมิปัญญา 2) เอกลักษณ์ของภูมิปัญญา 3) ขั้นตอนการผลิต 4) เคล็ดลับที่สำคัญ 5) การจัดเก็บความรู้ 6) การเผยแพร่ความรู้ และ 7) การพัฒนาอาชีพ ส่วนในด้านของระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ การวางแผน (Planning) การจัดการความรู้ (Knowledge management) เทคโนโลยี (Technology) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Exchange) และการประเมิน (Assessment)

DEVELOPMENT OF KNOWTEDGE MANAGEMENT SYSTEM LOCAL WISDOM FOR THEPROMOTION OF COMMUNITY OCCUPATION

AN ABSTRACT

BY

SOMKIAT SUKHUMPHAN

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the

Doctor of Education Program in Educational Administration and Management

at Srinakharinwirot University

August 2017

Somkiat Sukhumphan. (2017). *Development of Knowledge Management System Local Wisdom for the Promotion of Community Occupation*. Dissertation. Ed.D. (Administration and Education Management:Vocational Education) . Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof.Dr.Kitti Sathapornprasath. Advisor Committee: Assoc. Prof.Dr.Wichai Vanpetch.

The objectives of this research were to study traditional knowledge from occupational community in Kanchanaburi province. This research divided into two phases: First, studying handicraft in three careers, they were loincloth textile, small knife, bamboo cot. Snow ball technique and in-depth interview were used to collect data from native philosopher, and content analysis was used to analyzed data, and presented as a tradition knowledge map. Second, develop tradition knowledge management by using information technology such as website and web board. The researcher developed website with technician and then presented the traditional knowledge management model. Third, Focus group by 7 experts to evaluate the appropriateness of traditional knowledge management model.

The research found that, traditional knowledge come from inside family and from generation to generation. The knowledge collected were paper and individual experience. For educational transfer they used teaching. For production skill they used training. This research concluded that traditional knowledge compost of Background, Identity, Process, Trick, Knowledge, Educational Transfer and Occupational Development. For traditional knowledge management model composed of Planning, Knowledge Management, Technology, Exchange and Assessment.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งของท่านอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์และรองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร อาจารย์โอภาส สุขหวาน ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยมีความรู้สึกซาบซึ้งจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์เวลาในการให้คำแนะนำ และข้อเสนอแนะต่างๆ ขอขอบคุณปราชญ์ชาวบ้าน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์อาชีพชุมชน ที่ให้ความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาแขนงบริหารการอาชีวศึกษา อาจารย์ในภาควิชาอุตสาหกรรมศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และมอบความรักความเอาใจใส่ให้แก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยศึกษา ณ ภาควิชานี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และบุคคลในครอบครัวที่ให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน และเป็นกำลังใจ แก่ผู้วิจัยเสมอมา คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็น กตัญญู กตเวทิตา แด่ บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สมเกียรติ สุขุมพันธ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	**บทนำ**	1
	ภูมิหลัง	1
	คำถามการวิจัย	4
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดการวิจัย	7
2	**เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง**	8
	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	8
	การส่งเสริมอาชีพชุมชน	16
	การจัดการความรู้	21
	เทคโนโลยีสารสนเทศ	30
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	44
	ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน	46
	ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน	48
	ระยะที่ 3 การประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน	52
4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	55

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	**สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	76
	สรุปผล	76
	อภิปรายผล	78
	ข้อเสนอแนะ	83
บรรณานุกรม		84
ภาคผนวก		91
	ภาคผนวก ก	92
	ภาคผนวก ข	100
	ภาคผนวก ค	105
	ภาคผนวก ง	121
	ภาคผนวก จ	130
ประวัติย่อผู้วิจัย		150

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	63
2	ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)	69
3	ด้านคุณภาพของเนื้อหา (Content)	69
4	ด้านการนำไปใช้ประโยชน์	70
5	กระบวนของระบบการจัดการความรู้	71

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ		หน้า
1	ประเภทของความรู้	23
2	กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process)	24
3	การเผยแพร่ความรู้ช่องทาง Social Media	26
4	กระบวนการจัดการความรู้ขององค์กร	27
5	โมเดลปลาทู	28
6	วงจรความรู้ (Knowledge Spiral: SECI)	29
7	ขั้นตอนการดำเนินวิจัย	45
8	ขั้นตอนการศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน	47
9	กระบวนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	50
10	ขั้นตอนการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	51
11	ขั้นตอนการประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	52
12	แผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าขาวม้า	57
13	แผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทำมีดเหน็บ	59
14	แผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำเปลไม้ไผ่	61
15	รูปแบบองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	62
16	หน้าเว็บเพจภูมิปัญญาท้องถิ่น	66
17	หน้าเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่นหน้าเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น	66
18	หน้าเว็บเพจการจำหน่ายสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น	67
19	หน้าเว็บเพจการประเมินการให้บริการเว็บไซต์	68
20	รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	73

บทที่ 1
บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศเพื่อให้สามารถก้าวสู่การแข่งขันในเวทีโลก ต้องพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของชาติ ให้มีมาตรฐานทางวิชาการในระดับสากล จากรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และนโยบายด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ และเพื่อให้คนไทยทั้งปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา พัฒนาคนได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อันเป็นเงื่อนไขไปสู่ระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ที่พึงประสงค์ การพัฒนาบุคลากรในการประกอบอาชีพเป็นประเด็นเร่งด่วน อย่างหนึ่งในการขับเคลื่อนสังคมและประเทศชาติ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งภาคภาครัฐ และ เอกชนจึงเป็นยุทธศาสตร์หลักในการสร้างกลไก และ เป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญยิ่ง ในการพัฒนาเศรษฐกิจ ให้บรรลุเป้าหมาย อย่างมีประสิทธิภาพสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทและภารกิจที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งในการจัดการศึกษาเพื่อท้องถิ่น ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษาในส่วนของการเตรียมความพร้อมของคนที่จะก้าวเข้าสู่การทำงานทั้งในองค์กรและในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาประเทศ ปัจจุบันการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษามีการเปิดกว้างให้ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยการเสริมสร้างทักษะให้มีจิตสาธารณะ การสังเคราะห์ความรู้สั่งสม และต่อยอดสู่นวัตกรรมความรู้ การฝึกฝนจนเกิดความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นทำเป็น เปิดใจพร้อมรับทุกความคิดเห็นและปลูกฝังจิตใจที่มีคุณธรรม จากยุทธศาสตร์และมาตรการผลิตและพัฒนากำลังคน ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการและมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

ในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์และมีความสอดคล้องที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ยุทธศาสตร์การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การปรับปรุงและเสริมสร้างความเข้มแข็งของภาคีการพัฒนาภายในประเทศตั้งแต่ระดับชุมชนท้องถิ่น ความสอดคล้องของโครงการวิจัยกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2555-2559) โดยมียุทธศาสตร์ ในการสร้างศักยภาพและความสามารถเพื่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจให้มีการพัฒนาองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

โดยให้มีแผนงานวิจัยที่สอดคล้องในการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะและส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชน สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ โดยความร่วมมือของทุกภาคส่วน รวมทั้งรัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนางานศิลปหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการสร้างเอกลักษณ์และการผลิตสินค้าในท้องถิ่นในการบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ให้มีศักยภาพด้วยการสนับสนุนให้ชุมชนวิสาหกิจชุมชนใช้ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นผนวกกับองค์ความรู้สมัยใหม่เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสินค้า การเข้าถึงแหล่งทุนและการตลาดเชิงรุกทั้งในประเทศและต่างประเทศโดยส่งเสริมให้มีศูนย์กระจายและแสดงสินค้าถาวรในภูมิภาค การพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปบนฐานความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าและยกระดับสินค้าให้มีคุณภาพมีความปลอดภัยตามมาตรฐานสากลและมีโอกาสในการขยายตลาดเช่นสินค้าเกษตรอินทรีย์เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยสนับสนุนช่องทางการเข้าถึงแหล่งสินเชื่อผ่านสถาบันการเงินต่างๆส่งเสริมสถาบันเฉพาะทางให้เป็นศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้และทดสอบผลิตภัณฑ์ส่งเสริมการรวมกลุ่มอุตสาหกรรมและการเชื่อมโยงอุตสาหกรรมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำและปรับปรุงหลักเกณฑ์ส่งเสริมการลงทุนสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เอื้ออำนวยต่อการลงทุนมากยิ่งขึ้น

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2549 กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยได้มีแนวคิดในการจัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายองค์ความรู้ (Knowledge – Based OTOP: KBO) ขึ้น เพื่อเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่น หรือที่เรียกกันว่า OTOP โดยมุ่งให้ทุกภาคส่วนของท้องถิ่นได้ผนึกกำลังองค์ความรู้ความสามารถที่มีอยู่ของแต่ละภาคี เพื่อเป็นการพัฒนาและต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นให้เกิดคุณภาพมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับตลาดภายนอกและขยายผลไปสู่ตลาดสากลได้ การดำเนินงานได้มีการดำเนินงานในจุดนำร่อง 4 ภาค เพื่อเป็นการศึกษาค้นหารูปแบบที่เหมาะสม และพบว่ารูปแบบวิธีการดำเนินงานคล้ายคลึงกัน คือมีสถาบันการศึกษาในพื้นที่เป็นหน่วยงานหลักในการเชื่องโยงหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้และผู้ผลิตชุมชนและท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเองของชุมชนได้ นโยบายของภาครัฐได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาระดับท้องถิ่นหรือชุมชนให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้ ภายใต้การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชน ได้แก่ ภูมิปัญญาชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับการสั่งสมสืบทอดมาจากประสบการณ์และความสามารถของชาวบ้าน อย่างสอดคล้องกับบริบททางสังคม ได้แก่ การรวมกลุ่มและโครงสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน รวมทั้งทุนทางธรรมชาติ ที่เอื้อต่อการนำมาแปรรูปให้เป็นผลผลิตทางภูมิปัญญาทำให้เกิดการสร้างรายได้ของอาชีพครอบครัวและอาชีพชุมชน

อาชีพเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงให้เกิดภาคเศรษฐกิจที่ดีของชุมชนและของประเทศ อาชีพเป็นการทำมาหากินของมนุษย์ เมื่อเกิดอาชีพก็ก่อให้เกิดรายได้ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อครอบครัว และชุมชนท้องถิ่น กล่าวคืออาชีพเป็นการพัฒนาประเทศและภูมิปัญญาท้องถิ่นก็เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดอาชีพ ซึ่งคำว่า"ภูมิปัญญาท้องถิ่น" (local wisdom) หรือ"ภูมิปัญญาชาวบ้าน" (popular wisdom) หรือ"ภูมิปัญญาไทย" (Thai wisdom) เป็นคำที่รู้จักกันในวงการศึกษามานานพอสมควรแล้วแต่ความจริงในการกล่าวถึงได้เกิดขึ้นในบางระยะๆและไม่ได้นำมาใช้ในการพัฒนาด้านต่างๆของประเทศได้เต็มที่นัก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้มีการกำหนดไว้ส่วนหนึ่งของมาตรา 23 ที่ระบุว่ากระบวนการเรียนรู้ต้องปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องในเรื่องต่างๆภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากลที่ต้องเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,2542:13) เพราะฉะนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความสำคัญต่อการพัฒนาในมิติของวัฒนธรรมอันมีรากฐานมาจากระบบความรู้ การจัดการความรู้ คุณค่าความรู้ที่เป็นสากลที่สืบทอดมาทางเครือข่ายสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยต่างๆซึ่งจากงานวิจัยของขวัญนรี กล้าปราบโจร (2556) ได้สรุปว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ส่งเสริมอาชีพให้ชุมชนมีรายได้ที่ดี อาชีพหนึ่งคืออาชีพการแปรรูปหน่อไม้เป็นภูมิปัญญาที่ต้องสนับสนุนให้พัฒนาคงอยู่ อาชีพการแปรรูปหน่อไม้เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการใช้ความรู้ภูมิปัญญาการผลิต กระบวนการแปรรูปการถนอมอาหาร เช่น การทำหน่อไม้ต้ม หน่อไม้ดอง หน่อไม้นึ่ง ซึ่งความรู้ภูมิปัญญาเหล่านี้ อาจจะสูญหายและหมดไปดังที่อภิชาต ใจอารีย์ (2557:246) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากต้นแบบภูมิปัญญาสู่คนรุ่นใหม่ยังไม่เป็นระบบเป็นความรู้ภูมิปัญญาครอบครัวไม่มีการถ่ายทอดเป็นความรู้โดยนัย (Tacit Knowledge) ความรู้ที่สั่งสมอยู่ในตัวบุคคลและองค์การ (พรธิดา วิเชียรปัญญา:2547) ถ้าไม่มีการจัดการความรู้ที่ดี ความรู้ที่เป็น KnowHowต่างๆ ที่ยังไม่เปิดเผยและค้นพบความรู้และภูมิปัญญาต่างๆ ก็จะหายไป

ระบบการจัดการความรู้ เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการประมวลข้อมูล สารสนเทศ ความคิดการกระทำตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลเพื่อสร้างเป็นความรู้หรือนวัตกรรมและจัดเก็บในลักษณะของแหล่งข้อมูลที่บุคคลสามารถเข้าถึงได้อาศัยช่องทางการเผยแพร่ต่างๆที่จัดเตรียมไว้เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและประกอบอาชีพตามความเหมาะสมของชุมชน (พรธิดา,2547:32) ดังนั้นการพัฒนาระบบการจัดการความรู้จะช่วยให้เกิดการจัดหมวดหมู่ให้ความรู้ที่ยังมิได้เปิดเผยกลายเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง ระบบการจัดการความรู้ต้องมีการเผยแพร่แลกเปลี่ยนให้ผู้อื่นได้รับองค์ความรู้ ระบบการจัดการความรู้จึงนับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยที่ศึกษาด้านการบริหารการอาชีวศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ ด้วยภูมิปัญญาเพื่ออาชีพชุมชน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และเพื่อให้เกิดประโยชน์สอดคล้องกับแผนงานนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของ

ประเทศผู้วิจัยจึงจัดทำโครงการวิจัยครั้งนี้ขึ้น โดยการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน ปราชญ์ชาวบ้านและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ ให้เป็นองค์ความรู้ที่เป็นระบบ แล้วนำมาจัดเป็นฐานข้อมูลด้านการส่งเสริมอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยเรื่องของการวางแผน กระบวนการผลิต และการประเมินผล โดยจัดทำข้อมูลเป็นระบบหมวดหมู่ที่สามารถเข้าใจได้ง่าย แล้วนำไปเผยแพร่ในระบบการจัดการความรู้ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งแสดงโดย แผนภูมิองค์ความรู้ แผนภาพเชิงความคิด โมเดลภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิงกราฟิก และนำไปเผยแพร่องค์ความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเตอร์เน็ต เว็บไซต์หรือโซเชียลมีเดีย เพื่อให้เป็นข้อมูลที่ประโยชน์ในการนำไปใช้งานต่อไป

คำถามการวิจัย

การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชนที่พัฒนาขึ้น มีระบบและองค์ประกอบเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน
3. เพื่อประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการรวบรวมข้อมูล ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลอาชีพที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาอาชีพโดยใช้หลักการจัดการความรู้นำมาพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแสดงด้วยแผนภูมิองค์ความรู้ แผนภาพเชิงความคิด โมเดลภูมิปัญญาท้องถิ่นเชิงกราฟิก และนำไปเผยแพร่องค์ความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเตอร์เน็ต เว็บไซต์ หรือโซเชียลมีเดีย เป็นข้อมูลที่สำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้สนใจในการพัฒนาอาชีพต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา การวิจัยนี้จัดกลุ่มอยู่ในลักษณะของการวิจัยเชิงคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับกรณีศึกษา ดังนั้นจึงดำเนินการวิจัยในพื้นที่ของ จังหวัดกาญจนบุรี เป็นพื้นที่ใน

การศึกษา กล่าวคือ ในการวิเคราะห์ถึงความรู้เกี่ยวกับการทอผ้าขาวม้า ได้ทำการรวบรวมข้อมูล ณ ตำบลทุ่งสมอ อำเภอพนมทวนและตำบลหนองขาว อำเภอท่าม่วง ถัดมาคือ พื้นที่การทำมีดเหน็บ ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลที่ ตำบลท่าล้อ ตำบลดอนตาเพชร และตำบลไทรโยค นอกจากนี้ ในการรวบรวมชุดความรู้ด้านการจักสานเปลไม้ไผ่ ได้ไปที่ตำบลทุ่งสมอและบ้านห้วยสะพาน ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้เน้นที่องค์ความรู้ด้านความเป็นมาของภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่ได้ครอบคลุมถึง เคล็ดลับที่สำคัญ การจัดเก็บความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ขั้นตอนการผลิต เอกลักษณ์ การเผยแพร่ความรู้และการพัฒนาอาชีพ ฯลฯ

ผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักในแต่ละด้าน คือ ผู้เป็นนักปราชญ์ในการประกอบอาชีพ ที่ถือได้ว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ผู้เป็นปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 8 คน ผู้มีอาชีพการทอผ้าขาวม้า 3 คน ผู้มีอาชีพการทำมีดเหน็บ 3 คน และผู้มีอาชีพการจักสานเปลไม้ไผ่ 2 คน

ระยะเวลาการดำเนินการ ได้ใช้ระยะเวลาในการรวบรวมข้อมูลภาคสนามประมาณ 5 เดือน หลังจากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลอีกประมาณ 2 เดือน กล่าวคือ ได้ดำเนินการศึกษาในระหว่างเดือนสิงหาคม 2559 ถึง เดือน มีนาคม 2560

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ระยะศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

ตัวแปรต้นได้แก่ การประกอบอาชีพชุมชน ทำการศึกษาในประเด็นด้าน ที่มาของภูมิปัญญา เอกลักษณ์รูปทรงลวดลายขั้นตอนการผลิตเคล็ดลับ การจัดเก็บความรู้การเผยแพร่ความรู้และการส่งเสริมอาชีพ

ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ระยะพัฒนาระบบการจัดการความรู้ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่ออาชีพชุมชน

1. ตัวแปรต้น แบ่งเป็นดังนี้

องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้าภูมิปัญญาด้านการตีมีดเหน็บ และภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

ระยะการประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

1. ตัวแปรต้นคือ ระบบการจัดการความรู้ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน
2.ตัวแปรตามคือ ความเหมาะสมของระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ของชุมชนและในตัวบุคคลที่คิดขึ้นได้เอง ทำเอง เป็นเทคนิควิธีจากการสั่งสมประสบการณ์นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตและการประกอบอาชีพ ซึ่งในที่นี้ มี 3 ด้าน คือ ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า ภูมิปัญญาด้านการตีมีดเหน็บ และภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

การส่งเสริมอาชีพชุมชน หมายถึง การสนับสนุนการประกอบอาชีพที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในชุมชน ได้แก่ การทอผ้าขาวม้า การทำมีดเหน็บ และการจักสานเปลไม้ไผ่ โดยการสร้างช่องทางการตลาด การจัดจำหน่ายสินค้าทางออนไลน์ ทำให้คนเข้าถึงสินค้าได้อย่างสะดวกรวดเร็วกว้างไกล และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นเครื่องมือและช่องทางในการจำหน่ายสินค้าของอาชีพชุมชน

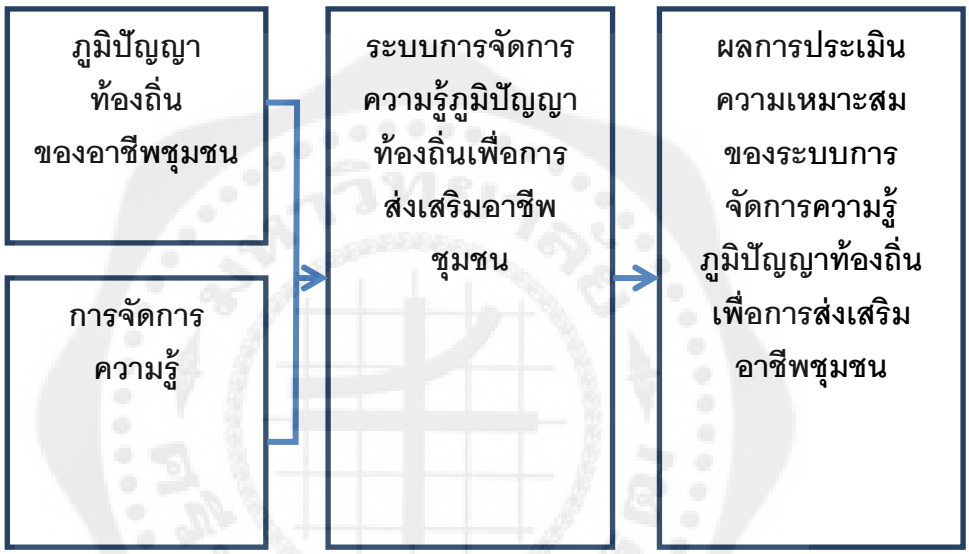
การจัดการความรู้ หมายถึง การรวบรวมข้อมูล ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นและจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของอาชีพที่เกิดจากความรู้ในตัวบุคคลเป็นความรู้โดยนัยหรือความรู้ที่มองเห็นไม่ชัดเจน (Tacit Knowledge) เนื่องจากความรู้ประเภทนี้เกิดจากประสบการณ์ และการนำมาเล่าสู่กันฟังดังนั้นจึงไม่สามารถจัดให้เป็นระบบหรือหมวดหมู่ได้ และไม่สามารถเขียนเป็นกฎเกณฑ์หรือตำราได้ การจัดการความรู้เป็นกระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) หรือความรู้ที่มีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นระบบหมวดหมู่ ง่ายต่อการสื่อสารและเผยแพร่และสะดวกต่อการเข้าถึงข้อมูลความรู้ที่ต้องการ

ระบบการจัดการความรู้ หมายถึงเครื่องมือเพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายของงาน เป็นการรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ และการเข้าถึงข้อมูลเพื่อสร้างเป็นความรู้เทคโนโลยีด้านข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศ แสดงด้วยแผนภาพ แผนภูมิ กราฟิก โมเดลภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือช่วยเพิ่มพลังในการจัดการความรู้และนำไปเผยแพร่ความรู้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น เว็บไซต์ ออนไลน์ โซเชียลมีเดีย เป็นต้น และเป็นช่องทางที่เข้าถึงองค์ความรู้ได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

การประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่ออาชีพชุมชน หมายถึง การนำระบบการจัดการความรู้ฯไปผ่านกระบวนการวิพากษ์ (Focus Group) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ และประเมินผลระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่ออาชีพชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. การส่งเสริมอาชีพชุมชน
3. การจัดการความรู้
4. เทคโนโลยีสารสนเทศ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในปัจจุบันเมืองไทยเราได้กลายเป็นประเทศเปิดที่รับเอาความรู้และเทคโนโลยีของต่างชาติเข้ามาอย่างมากมาย ทำให้ไทยกลายเป็นประเทศที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จากผลของการรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นมานี้เอง ทำให้ประเทศของเรา ชุมชนของเรานึกถึงความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นอันดี ที่เคยสืบทอดกันมาช้านาน ปัจจุบัน วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของไทยเราส่วนมากจะยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมาตามชนบทหรือ ตามท้องถิ่นห่างไกล ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ยังคงมีการสืบทองภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นอยู่ ดังนั้นการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านของเราจึงเป็นการธำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถี ชีวิตของท้องถิ่นเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้แก่ผู้ที่สนใจได้รับทราบและร่วมภูมิใจกับบุคคลในท้องถิ่นด้วย

ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่กับสังคมมนุษย์มาช้านานเป็นการดำรงในชีวิตที่เกี่ยวพันกับธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นโดยมีการปรับสภาพการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติตามกาลเวลา (ประเวศ วะศรี, 2536)

1.1 ความหมายของภูมิปัญญา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2546,หน้า826) ได้ให้ความหมายของคำว่าภูมิปัญญาไว้ว่า “พื้นความรู้ความสามารถ”

ภูมิปัญญาหมายถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน หรือเป็นลักษณะสากล ที่หลายถิ่นมีคล้ายกันก็ได้ ภูมิปัญญา ชาวบ้านในแต่ละ

ถิ่นเกิดจากการแสวงหาความรู้ เพื่อเอาชนะอุปสรรคทางธรรมชาติ ทางสังคม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ภูมิปัญญานี้จึงเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและชาวบ้าน เช่น การประกอบพิธีกรรมของชุมชน หรือประเพณีการรวมกำลังช่วยกันทำงานใหญ่หลวงเกินวิสัยที่จะทำสำเร็จได้โดยคน เดียวเป็นต้น

ภูมิปัญญาหมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคลและสังคม ซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติสืบต่อกันมาภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรของบุคคลหรือ ทรัพยากรความรู้ก็ได้ทรัพยากรความรู้ที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ความรู้ในสาขาอาชีพหรือวิชาการด้านต่างๆ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ข้าว การถนอมอาหาร วัฒนธรรม ศิลปะ จารีตประเพณี เป็นต้นส่วนทรัพยากรบุคคลที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ชาวนาผู้ประสบความสำเร็จในการผลิต พราหมณ์ผู้เชี่ยวชาญในบายศรี เป็นต้น

สรุป ภูมิปัญญา หมายถึง องค์ความรู้จากทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นหรือองค์กรซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติสืบต่อกันมาภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรของบุคคลและทรัพยากรความรู้

1.2 ประเภทของภูมิปัญญา

ภูมิปัญญาด้านประเพณีชาวบ้าน ตามแบบแผนการดำเนินชีวิตจะเห็นว่านอกจากภูมิปัญญาที่ใช้ในชีวิตประจำวันทั่วไป เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การประกอบอาชีพ ฯลฯ ชาวบ้านยังต้องประกอบกิจประเพณีส่วนตัวและส่วนรวมกันมาหลายรุ่น หลายสมัย

ภูมิปัญญาด้านประเพณีส่วนตัว นิยมทำในช่วงสำคัญของชีวิต เช่น การเกิด การบวช เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมมงคลของชีวิต ทั้งในปัจจุบันและชาติภพหน้า นอกจากนั้นแล้วยังเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาชีวิต หรือป้องกันมิให้ชีวิตประสบปัญหาหรือเป็นหารสร้างขวัญและกำลังใจ เช่น ประเพณีสู่ขวัญเด็กอ่อน เป็นต้น หรือเป็นการสร้างภูมิคุ้มกัน ให้ผู้ประกอบพิธีรอดพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวงอีกภูมิปัญญาด้านประเพณีส่วนรวม เป็น กิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันทั้งชุมชน เพื่อให้ชุมชนมั่นคงมีสายสัมพันธ์ ร้อยรัดให้เกิดความสามัคคี ช่วยกันสร้างสิ่งที่เป็นหลักของชุมชนร่วมกัน สร้างวัด สร้างศาลา หรือสร้างแบบแผนที่ดีงามให้เป็นบรรทัดฐานอย่างเดียวกัน เช่นแบบแผนการผลิต หลักศีลธรรม จริยธรรม ที่เป็นแนวปฏิบัติให้ทุกคนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

เสรี พงศ์พิศ (2536:145) กล่าวว่า ภูมิปัญญามี 2 ลักษณะ คือมีลักษณะเป็นนามธรรม เป็นโลกทัศน์ ชีวทัศน์ เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเกิด แก่ เจ็บตาย คุณค่าและความหมายของทุกสิ่งในชีวิตประจำวันมี เกี่ยวกับเรื่องเฉพาะด้านต่างๆเช่น การทำมาหากิน การเกษตร หัตถกรรม ศิลปะ ดนตรี และอื่นๆ

สรุปได้ว่าประเภทภูมิปัญญา มีลักษณะเป็นรูปธรรมและนามธรรมเป็นแบบแผนการดำเนินชีวิต เป็นกิจกรรมที่ต้องทำร่วมกันทั้งชุมชน เพื่อให้ชุมชนมั่นคงมีสายสัมพันธ์ ร้อยรัดให้เกิดความสามัคคี

1.3 ความหมายของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน (popular wisdom) เป็นคำที่รู้จักกันมานานพอสมควร เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้งหลายแง่มุม ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในแง่มุมต่างกัน ดังนี้

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน (Popular Wisdom) หรือปัญญาชนชาวบ้านหรือปัญญาชนท้องถิ่น (Intellectual Organic) หมายถึง พื้นเพรากฐานของความรู้ของชาวบ้าน หรือความรอบรู้ของชาวบ้านที่เรียนรู้และสั่งสมประสบการณ์สืบเนื่องต่อกันมาทั้งทางตรง คือ ประสบการณ์ด้วยตนเองหรือทางอ้อมซึ่งเรียนรู้จากผู้ใหญ่ หรือความรู้ที่สะสมสืบต่อกันมา (สามารถ จันทรสูรย์. 2533 อ้างถึงใน สำเนียง สร้อยนาคพงษ์. 2535: 24)

รัตนะ บัวสนธิ์ (2535: 35) กล่าวว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงกระบวนทัศน์ชองบุคคลที่มีต่อตนเอง ต่อโลกและสิ่งแวดล้อม ซึ่งกระบวนทัศน์ดังกล่าวมีรากฐานจากคำสอนทางศาสนา คติ จารีตประเพณีที่ได้รับการถ่ายทอด สั่งสอนและปฏิบัติสืบเนื่องกันมา ปรับเข้ากับบริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงแต่ละสมัย ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อความสงบสุขของส่วนที่เป็นชุมชน และปัจเจกบุคคล

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาแห่งชีวิต ทำให้สังคมดำรงอยู่ได้มาเป็นเวลานาน เพราะสังคมเปรียบเสมือนมนุษย์ หากไม่มีสอนหรือปัญญาย่อมไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ (นิลุบล คงเกตุ, 2540: 43; อ้างอิงจาก ประเวศ วสี. 2534)

วันเพ็ญ พวงพันธุ์บุตร (2542: 108) ให้ทัศนะเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยว่า หมายถึงองค์ความรู้ทั้งหลายที่มีการสั่งสมและถ่ายทอดสืบต่อกันมาของชาติไทย โดยการคิดค้นปรับเปลี่ยนผสมผสานกับความรู้ใหม่ และพัฒนาให้เหมาะสม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง

รุ่ง แก้วแดง (2543: 204) ได้กล่าวถึงภูมิปัญญาไทยว่า หมายถึง องค์ความรู้ความสามารถและทักษะของคนไทย อันเกิดจากการสั่งสมประสบการณ์ที่ผ่านกระบวนการเลือกสรร เรียนรู้พัฒนาและถ่ายทอดสืบต่อกันมา เพื่อใช้แก้ปัญหาและพัฒนาวิถีชีวิตของคนไทยให้สมดุลกับสภาพแวดล้อมและเหมาะสมกับยุคสมัย

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน จะเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เอง และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้าน ทั้งทางกว้างและ

ทางลึกที่ชาวบ้านคิดเอง ทำเอง โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

1.4 ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาอาจแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม คือ ภูมิปัญญาที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย 4 และความบันเทิง ภูมิปัญญาที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความเชื่อในเรื่องเหนือธรรมชาติ และภูมิปัญญาที่เป็นแบบผสมผสาน ได้แก่ วิถีไทย (ชัยยงค์ พรหมวงศ์. 2543: 33)

ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีลักษณะและมีธรรมชาติแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับองค์ความรู้ที่เป็นสากล กล่าวคือ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นเรื่องที่ก่อกำเนิด สั่งสมปรับเปลี่ยนตามเหตุผลปัจจัยอยู่ในจิตใจระบบคิด พฤติกรรมความเคยชินและความสันทัดจัดเจนที่เรียกเป็นองค์รวมว่าวัฒนธรรมของชาวบ้าน โดยชาวบ้าน เพื่อชาวบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้รับการทดสอบในชีวิตจริง ผ่านกาลเวลา สถานการณ์ และบริบททางเศรษฐกิจ สังคมที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เป็นนิจ จึงเป็นธรรมดาที่ภูมิปัญญาท้องถิ่นหลายสิ่งหลายอย่างย่อมตกสมัยไปแล้ว ทว่าพร้อมกันนั้นภูมิปัญญาท้องถิ่น อีกหลายสิ่งหลายอย่างก็ยังคงอยู่ หากแต่มีการปรับใช้ตามสถานการณ์แล้วงอกงามเติบโตต่อไป (เอกวิทย์ ณ ถลาง; และคณะ. 2546: 7)

สรุป ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่ภูมิปัญญาที่เป็นรูปธรรม นามธรรมและผสมผสานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัย 4 และเป็นความรู้แบบองค์รวมตามลักษณะภูมิปัญญาแต่ละประเภท

1.5 ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาไทย เกิดจากการสืบสาน สืบทอดประสบการณ์จากรุ่นถึงรุ่น เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สั่งสมกันมาเป็นเวลานาน ถ้าถูกละเลย ขาดการยอมรับ และถูกทำลายลง ก็จะสูญหายไป ไร้ซึ่งภูมิปัญญาของตนเอง ทำให้คนในท้องถิ่นไม่มีศักดิ์ศรี ขาดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ดังนั้นภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งนักการศึกษา หน่วยงาน ได้กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน ไว้ดังนี้

ยุพา ทรัพย์อุไรรัตน์ (2537: 25-26) กล่าวถึง ความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นว่าเป็นวัฒนธรรมและประเพณี วิถีชีวิตแบบดั้งเดิม เป็นตัวกำหนดคุณลักษณะของสังคม เป็นสิ่งที่มีจุดหมายเป็นวิ่งสำคัญ มีความหมายและคุณค่าต่อการดำรงอยู่ร่วมกันที่จะช่วยให้สมาชิกในชุมชนหมู่บ้านดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ช่วยสร้างความสมดุล ระหว่างคนกับธรรมชาติแวดล้อม ทำให้ผู้คนดำรงตนและปรับเปลี่ยนได้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบอันเกิดจากสังคมภายนอกและเป็น

ประโยชน์ต่อการทำงานพัฒนาชนบท ของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆทั้งนี้เพื่อเป็นการกำหนดท่าที ในการทำงานให้กลมกลืนกับชาวบ้านได้มากยิ่งขึ้น

ประกอบ ใจมั่น (2539: 84) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน คือช่วยให้สมาชิกในชุมชน หมู่บ้าน ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขช่วยสร้างความสมดุลระหว่างคนกับธรรมชาติแวดล้อมช่วยให้ผู้คนดำรงตนและปรับเปลี่ยนทันต่อความเปลี่ยนแปลง และผลกระทบอันเกิดจากสังคมภายนอกเป็นประโยชน์ต่อการทำงานพัฒนาชนบทของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ เพื่อที่จะได้กำหนดท่าทีการทำงานให้กลมกลืนกับชาวบ้านมากยิ่งขึ้น

นันทสาร สีสลับ (2542:25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาไทย คือภูมิปัญญาไทยช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่นสร้างความภาคภูมิใจและศักดิ์ศรีเกียรติภูมิแก่คนไทยสามารถปรับประยุกต์หลักธรรมคำสอนทางศาสนาใช้กับวิถีชีวิตได้อย่างเหมาะสมสร้างความสมดุลระหว่างคนในสังคมและธรรมชาติได้อย่างยั่งยืน เปลี่ยนแปลงปรับปรุงได้ตามยุคสมัย

รุ่ง แก้วคง (2543: 205) กล่าวถึงความสำคัญของภูมิปัญญาไทยว่า ภูมิปัญญาไทยได้ช่วยสร้างชาติให้เป็นปึกแผ่น สร้างศักดิ์ศรีและเกียรติภูมิแก่คนไทย ทำให้บรรพบุรุษของเราได้ดำรงชีวิตอยู่บนผืนแผ่นดินนี้มาอย่างสงบสุขเป็นเวลายาวนาน แม้ว่าภูมิปัญญาส่วนหนึ่งจะสูญหายไป แต่ยังมีบางส่วนหลงเหลือเป็นมรดกอันล้ำค่าอยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความสำคัญ ที่คนในอดีตได้สั่งสม สร้างสรรค์ สืบทอดภูมิปัญญามาอย่างต่อเนื่อง สืบสานเรื่องราวอันทรงคุณค่ามากมาย ทำให้บรรพบุรุษของเราได้ดำรงชีวิตอยู่บนผืนแผ่นดินนี้มาอย่างสงบสุขเป็นเวลายาวนาน แม้ว่าภูมิปัญญาส่วนหนึ่งจะสูญหายไป แต่ยังมีบางส่วนหลงเหลือเป็นมรดกอันล้ำค่าอยู่คู่กับสังคมไทยมาโดยตลอด

1.6 การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น

การที่ชนชาติและเผ่าพันธุ์ต่างๆอยู่รอดมาได้ถึงทุกวันนี้ เพราะคุณค่าอันเป็นพื้นฐานแห่งการดำเนินชีวิต สามารถรักษาสมดุลระหว่างความสัมพันธ์ของมนุษย์กับสภาพแวดล้อมกับผู้คนในสังคมเดียวกัน และกับสังคมอื่นๆความสมดุลดังกล่าวยังคงอยู่ และถ่ายทอดสืบสานกันมา บางส่วนนั้นอาจหายไป แต่มีสิ่งใหม่ๆเกิดขึ้นแทน การถ่ายทอดสืบสานมีลักษณะทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการถ่ายทอดภูมิปัญญานั้น ปฐม นิคมานนท์ (2538:279-281) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. การสืบทอดความรู้ภายในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเรื่องอาชีพของหมู่บ้านที่แทบทุกครัวเรือนทำกัน อาจเป็นอาชีพรองจากการทำไร่ทำนา เช่น เครื่องปั้นดินเผา จักสาน ทอผ้า ซึ่งสมาชิกของชุมชนได้คลุกคลี คุ้นเคยมาตั้งแต่เด็กภายใต้สภาพการดำรงชีวิตประจำวัน

2. การสืบทอดภายในครัวเรือน เป็นการสืบทอดความรู้ความชำนาญที่มีลักษณะเฉพาะกล่าวคือ เป็นความสามารถเฉพาะบุคคล หรือเฉพาะครอบครัว เช่น ความสามารถในการรักษาโรค งานช่างศิลป์ ช่างฝีมือ ความรู้ด้านพิธีกรรมต่างๆความรู้เหล่านี้จะถ่ายทอดภายในครอบครัวและเครือญาติ บางอย่างมีการหวงแหน และเป็นความลับในสายตระกูล

3. การฝึกจากผู้รู้ผู้ชำนาญเฉพาะอย่าง เป็นการถ่ายทอดที่ผู้สนใจไปขอรับการถ่ายทอดวิชาการ ผู้รู้อาจเป็นญาติหรือไม่ใช่ญาติ หรืออาจอยู่นอกชุมชนก็ได้ เช่น ช่างโบสถ์ ช่างลายไทย หมอตำแย เป็นต้น

4. การฝึกฝนและค้นคว้าด้วยตนเอง อาชีพและความชำนาญหลายอย่างเกิดขึ้นด้วยคิดค้นดัดแปลง และพัฒนาขึ้นมาด้วยตนเอง แล้วถ่ายทอดไปสู่ลูกหลาน เช่น การแกะสลักหิน เป็นต้น

5.ความรู้ความชำนาญที่เกิดขึ้นจากความบังเอิญหรือสิ่งลึกลับ เป็นความรู้ที่เกิดขึ้นโดยตนเองไม่ได้สนใจหรือไม่ได้คาดคิดมาก่อน มีวิญญาณหรืออำนาจลึกลับเข้าสิงมาบอก ทำให้มีความสามารถในการรักษาโรคได้

สามารถ จันทร์สูรย์ (2534:50-51) ได้จำแนกการถ่ายทอดภูมิปัญญาชาวบ้านไว้ดังนี้

1. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เด็ก เนื่องจากเด็กเป็นวัยที่เรียนรู้โลกรอบๆตัวเองกิจกรรมการถ่ายทอดจึงเป็นเรื่องง่ายๆไม่ซับซ้อน สนุกสนาน และดึงดูดใจ เช่น การละเล่น การเล่านิทาน การทดลองทำหรือการเข้าร่วมปรากฏการณ์ ตลอดจนการเล่นปริศนาคำทาย

2. วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่ผู้ใหญ่ ผู้ใหญ่เป็นผู้ที่ถือว่าผ่านประสบการณ์ต่างๆมานานพอสมควรแล้ว และเป็นวัยทำงาน วิธีการถ่ายทอดทำได้หลายรูปแบบ เช่น วิธีบอกเล่าโดยตรง หรือบอกเล่าโดยผ่านพิธีสู่ขวัญ พิธีกรรมทางศาสนา พิธีกรรมทางธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่นต่างๆดังจะเห็นได้โดยทั่วไปในพิธีแต่งงานของท้องถิ่นต่างๆจะมีขั้นตอนผู้ใหญ่สอนคู่บ่าวสาววิธีการถ่ายทอดในรูปแบบการบันเทิง เช่น การสอดแทรกในคำร้องของบันเทิง

ถ้าจะแบ่งลักษณะการถ่ายทอดภูมิปัญญาในอดีตตามรูปแบบใหญ่ๆอาจแบ่งได้ 2 รูปแบบ คือ แบบไม่เป็นลายลักษณ์อักษร กับแบบเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งในอดีตส่วนใหญ่ได้จารึกหรือเขียนไว้ในใบลานหรือสมุดข่อย ที่ชาวบ้านภาคใต้เรียกว่า บุดดำ บุดขาว ส่วนในปัจจุบัน มีการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้านผ่านสื่อมวลชนทุกสาขา เช่น หนังสือ สิ่งพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์และอื่นๆ

สรุปการถ่ายทอดภูมิปัญญาคือ การส่งทอดความรู้ ความเข้าใจจากบุคคลหนึ่งซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมีลายลักษณ์อักษร และไม่มีลายลักษณ์อักษร โดยมีองค์ประกอบในการถ่ายทอดคือองค์มติ (concepts) ได้แก่ ความเชื่อ ความคิดความเข้าใจ อุดมการณ์ต่างๆองค์พิธีการ (usages) ได้แก่ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ซึ่งแสดงออกมาในรูปพิธีกรรมต่างๆ เช่น พิธีแต่งงานพิธีการตั้งศพการแต่ง

กายเป็นต้น และองค์วัตถุ (instrumentary and symbolic objects) ไดแก่ สิ่งประดิษฐ์ที่มีรูปร่าง สามารถจับต้องได้ เช่น ผลผลิตทางศิลปกรรม งานฝีมือ และองค์วัตถุที่ไม่มีรูปร่าง แต่เป็นเครื่องแสดงสัญลักษณ์ ความหมายต่างๆเช่น ภาษา เป็นต้น

1.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความรู้

เอกวิทย์ ณ ถลาง (2540,หน้า 46 – 48) ได้ศึกษาวิเคราะห์และประมวลผลเอกลักษณะการเรียนรู้ของชาวบ้านที่ก่อให้เกิดการถ่ายทอด การพัฒนาภูมิปัญญาเป็นกระบวนการเรียนรู้ตามธรรมชาติของมนุษย์ไว้ 8 ประการ ได้แก่ การลองผิดลองถูก การลงมือกระทำจริง การถ่ายทอดความรู้แก่คนรุ่นหลังด้วยการสาธิตวิธีการ การสื่อสารปากเปล่าและการสร้างองค์ความรู้ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร การเรียนรู้ โดยพิธีกรรม การยึดศาสนาเป็นหลัก การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ การผลิตซ้ำทางวัฒนธรรมและครูพักลักจำ

วิมลลักษณ์ ชูชาติ (2543: 31) ได้ให้แนวทางการวิเคราะห์เนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนรู้เรื่องภูมิปัญญา พอสรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาภูมิปัญญาตามวงจรชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย ได้แก่ ช่วงปฐมวัย วัยเด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว วัยผู้ใหญ่ และวัยสูงอายุ
2. การศึกษาภูมิปัญญาตามพื้นที่สังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน สังคม
3. การศึกษาภูมิปัญญาตามบริบทสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง ธรรมชาติ และจิตวิญญาณ

สุทธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์ (2543,หน้า 3-4) ได้กล่าวถึงการสืบทอดและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาว่าการสอนคนของภูมิปัญญาว่ามีองค์ประกอบ 4 ประการคือ

1. เกิดจากความรู้จริงๆ ในเรื่องนั้นๆ
2. มีประสบการณ์ตรง
3. มีวิสัยทัศน์ที่กว้างลึกและกว้างไกล
4. ต้องรู้คาถา (อุบาย) เช่น ในการตัดกล้วยเถื่อนจะต้องตัดจากส่วนยอดก่อนกล้วยจะไม่ขม

จะเป็นภูมิปัญญาได้จะต้องใช้ทั้งความรู้และประสบการณ์ มีเวลาบ่มเพาะทดลองในชุมชนนานพอสมควร ปราชญ์ชาวบ้านเป็นปราชญ์จริง ภูมิปัญญาชาวบ้านจะตายไปกับผู้รู้ ผู้ปฏิบัติ

สิ่งที่สำแดงออกของภูมิปัญญา แสดงออก 2 ส่วน คือ สิ่งที่เป็นแนวคิด (อุบาย) และการแสดงออกในลักษณะสืบทอดกันมา โดยมีการสืบทอดกันอยู่ใน 4 กลุ่ม คือ

1. ปราชญ์ชาวบ้าน
2. วรรณกรรมท้องถิ่น

3. คำบอกเล่ามุขปาฐะ

4. วัฒนธรรมที่เป็นวัตถุการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

นอกจากการจัดทำสารานุกรมวัฒนธรรมท้องถิ่น และการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์แล้วควรมีการวิพากษ์ข้อมูล ซึ่งเป็นการประเมินคุณค่าให้คนอื่นติดต่อถึงจุดอ่อนจุดแข็ง เป็นกระบวนการวิจัยนำข้อมูลมาวิพากษ์ มีทฤษฎีและระบบ การทำวิจัยมากจะทำให้การศึกษาเจริญมากขึ้น คนเรียนรู้จะรู้วิธีคิด มีวิธีการมองอย่างมีระบบ วิธีการเข้าไปสู่คำถาม คำตอบอย่างมีระบบ 3 ส่วน จะมีการย้อนกลับไปกลับมา จะเป็นหน่วยให้ความรู้ที่เคลื่อนไหวให้เห็นพลวัตภูมิปัญญา เห็นวิธีแล้วจึงเห็นพลัง แล้วทำให้ย้อนกลับไปหาชุมชน วิถีและพลังมีเชื่อมต่อโดยไม่มีพรมแดน แล้วแต่จะนำไปใช้ในสถานการณ์ใด สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นก็เหมือนชีวิตจริงของมนุษย์ผู้เป็นเจ้าของภูมิปัญญานั้น คือ มีเกิดกับปรับเปลี่ยนเรียนรู้ และงอกงามอยู่เสมอ เมื่อเป็นเช่นนั้น การจัดการเพื่อนำเอาภูมิปัญญาที่คนในสังคมรู้และเข้าใจมาใช้ให้เกิดประโยชน์ที่สุด จึงต้องมียุทธศาสตร์และอุบายหลายอย่างในความคิดและการกระทำที่แต่งต่างจากความรู้ทั่วไป บางทีเราอาจพบลู่ทางว่าในการจัดการเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นต้องให้เกียรติชาวบ้านเป็นคนคิดเอง ทำเอง ประยุกต์ดัดแปลงสิ่งที่อยู่ในสำนึกหรืออยู่เบื้องลึกความเคยชินนำมาปรับใช้มากกว่าการจัดตั้งองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นศาสตร์ แล้วเรียนรู้ในทำนองเดียวกับการเรียนรู้ภาควิชาการ (เอกวิทย์ ณ ถลางและคณะ, 2546:8)

1.8 ภูมิปัญญาท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี

เมื่อกล่าวถึงจังหวัดกาญจนบุรี ในด้านความเป็นมาแล้วจังหวัดกาญจนบุรีเป็นแหล่งรวมอารยธรรมเก่าแก่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ เป็นสถานที่ตั้งของสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นสถานที่สำคัทางประวัติศาสตร์ของไทยในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ไม่ว่าจะเป็น ป่าเขาลำเนาไพร ถ้ำหรือน้ำตก กาญจนบุอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 129 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 19,473 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่ามีทั้งป่าโปร่ง และป่าดงดิบ มีแม่น้ำสำคัญสองสายคือ แม่น้ำแควใหญ่ และแม่น้าแควน้อย ซึ่งไหบรรจบรวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลอง ที่บริเวณอำเภอเมืองกาญจนบุรี กาญจนบุรีแบ่งการปกครองออกเป็ 13 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอบ่อพลอย อำเภอเลาขวัญ อำเภอพนมทวน อำเภอไทรโยค อำเภอสังขละบุรี อำเภอศรีสวัสดิ์ อำเภอท่ามะกา อำเภอท่าม่วง อำเภอทองผาภูมิ อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอหนองปรือ และอำเภอห้วยกระเจา ในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดกาญจนบุรี มีเทศกาลและงานประเพณีกล่าวได้คือ รำเหย่เป็นเทศกาลตรุษสงกรานต์ ปีใหม่ เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวกาญจนบุรีมาแต่บรรพกาลราวๆ 500 ปีเศษมาแล้ว จะเล่นกันในเทศกาลตรุษสงกรานต์ ปีใหม่ เป็นต้น วิธีการเล่น คือ ฝ่ายชายฝ่ายหญิงยืนล้อมวงกัน มีการร้องนำ ร้องแก้ และลูกคู่ ร้องรับพร้อมปรบมือ

เป็นจังหวะ ขณะร้องแก้นั้นฝ่ายชายและฝ่ายหญิง จะออกมาร่ายรำทีละคู่เปลี่ยนกันไป มีกลองยาวหนึ่งวง การแต่งกาย ชายนุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกลมผ้าขาวม้าพาดไหล่ หญิงแต่งชุดไทยห่มสไบเฉียง ปัจจุบันนิยมเล่นกันในเขตท้องที่อำเภอพนมทวนเท่านั้น ส่วนในด้านของงานเทศกาลชาวเรือชาวแพ จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายนที่บริเวณถนนสองแคว ริมน้ำหน้าเมืองกาญจนบุรี ภายในงานมีกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน การแสดงมหกรรมลูกทุ่ง นิทรรศการทางวิชาการ เกี่ยวกับการอนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง และการแข่งขันกีฬาทางน้ำประเภทต่างๆ อาทิ เรือยาว เรือเร็ว เป็นต้น และในส่งานเทศกาลเกี่ยวกับงานวันอาบน้ำแร่แช่น้ำตก ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน บริเวณพุน้ำร้อนหินดาด หมู่ 5 ตำบลหินดาด อำเภอทองผาภูมิ ภายในงานมีกิจกรรมออกร้านผลิตผล และผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร นิทรรศการการท่องเที่ยวของอำเภอทองผาภูมิ นักท่องเที่ยวยังจะได้อาบน้ำแร่ที่พุน้ำร้อนหินดาและเที่ยวชมความงามของน้ำตกผาดาด ที่ส่วนสำคัญของงานประจำจังหวัดกาญจนบุรีคืองานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ปลายเดือนพฤศจิกายนถึงต้นเดือนธันวาคม บริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว เพื่รำลึกถึงความสำคัญของการสร้างทางรถไฟสายมรณะและสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นเหตุการณประวัติศาสตร์ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการแสดงนิทรรศการทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี การแสดงแสงและเสียง การแสดงพื้นบ้าน การออกร้านจำหน่ายสินค้าต่างๆ ได้มีการนำสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่น อาทิเช่น ผ้าขาวม้า ผ้าทอมือ การจักสานไม้ไผ่ การนำสินค้าผลิตภัณฑ์ชุมชนและวิสาหกิจชุมชนมาจัดแสดงและจำหน่ายสินค้าในงานประจำปีซึ่งได้รับความสนใจแก่ผู้มาเที่ยวชมงานเป็นอย่างมาก

2.การส่งเสริมอาชีพชุมชน

ชุมชน คือ คนเราอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม เป็นชุมชนการที่อยู่ร่วมกันในพื้นที่ ซึ่งมีขอบเขตจำกัด ที่อาจจะถูกกำหนดโดยลักษณะภูมิประเทศบนพื้นผิวโลก ทำให้แต่ละกลุ่มชนมีกิจกรรมในการดำรงอยู่แตกต่างกันออกไป เมื่ออยู่รวมกันเป็นชุมชนใหญ่ ก็ต้องมีการทำกิจกรรมต่างๆ ในแต่ละวัน ของการมีชีวิตอยู่ ความถนัด ความชอบของแต่ละคนก็แตกต่างกันไป คนที่ทำบางอย่างเก่ง เช่น ชำนาญการปลูกผักก็จะผลิตพืชผลได้เยอะ และมีลักษณะที่น่ารับประทาน คนอื่นมาพบเห็นก็อยากได้ไปรับประทานบ้างแรกๆก็คงให้กันโดยไม่มีสิ่งแลกเปลี่ยน ต่อมาก็นำสิ่งของมาแลกเปลี่ยน คนผู้นั้นก็เห็นว่าการปลูกผักทำให้ตนได้สิ่งของต่างๆ ในสิ่งที่ตนไม่ต้องลงมือทำเอง เช่น เมื่ออยากได้ผ้าก็นำผักของตนไปแลกกับคนที่ทอผ้าก็ได้ผ้ามาใช้ตามต้องการ เขาจึงขยายกิจการพืชสวนครัว ให้มากขึ้นโดยไม่สนใจทำกิจกรรมอย่างอื่นจนกลายเป็นว่าเขาสามารถดำรงชีพอยู่ได้ เพราะการปลูกผัก การนำสิ่งของ เช่น พืชผัก เนื้อปลา ผืนผ้า ไปแลกเปลี่ยนกันไม่สะดวกในการขนส่ง ไม่สะดวกในการจัดเก็บ สังคมมนุษย์จึงพัฒนามาเป็นการใช้ วัตถุ เช่น หินสี เปลือกหอย โลหะ ซึ่งสะดวกในการพกพามาเป็นสื่อกลางการแลกเปลี่ยน

และได้ร่วมกันกำหนดมูลค่าขึ้นมาเพื่อจะได้ทราบว่า ผัก 1 มัด จะเทียบได้กับเปลือกหอยกี่อันซึ่งต่อมาก็กลายเป็นระบบเงินตรา หลังจากนั้นก็ทำให้เกิดการซื้อการขายกันขึ้นในสังคมมนุษย์ รูปลักษณ์ของเงินเปลี่ยนไปตามยุคตามสมัย จนถึงปัจจุบันที่มีลักษณะเป็นเหรียญและเป็นแผ่นบางอาจทำด้วยกระดาษพิเศษหรือพลาสติกสังเคราะห์ กำหนดสีสัน ที่แตกต่างเพื่อแยกมูลค่าในการแลกเปลี่ยน ของเงินนั้นๆ ที่กล่าวมา ถ้ามองแบบกว้างๆ จะเห็นว่าการที่จะมีชีวิตดำรงอยู่ของมนุษย์ จึงต้องประกอบ อาชีพและเจ้าตัวอาชีพ ก็จะทำให้เกิดรายได้

ความหมายของอาชีพตรงกับคำหลายคำในภาษาอังกฤษดังนี้ Employment, Meatier Occupation, Profession, Pursuit, Vocation, Avocation, Business, Calling, Career ซึ่งก็มีความหมายไปในลักษณะเดียวกันว่าเป็น อาชีพ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของ อาชีพ ไว้หลายความหมายดังนี้

พจนานุกรมไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน อาชีพเป็นคำนาม หมายถึงการเลี้ยงชีวิตการทำมาหากินงานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ เว็บปัญญาไทย กล่าวว่า อาชีพหมายถึงการทำมาหากิน ทำธุรกิจตามความชอบหรือความถนัด ได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้าง หรือเงินเดือน เว็บ spa ได้ให้ความหมายว่า อาชีพ หมายถึงการทำมาหากินจากการทำงานหรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิตและรายได้เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม เว็บebookพูดถึงอาชีพ ว่าคือ การทำมาหากินจากการทำงานหรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดรายได้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ กล่าวว่า อาชีพหมายถึงประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำ ปกติบุคคลมีอาชีพเดียว หากในระหว่างรอบ 52 สัปดาห์ที่แล้ว บุคคลใดมีอาชีพมากกว่า 1 ชนิดให้ถืออาชีพที่มีจำนวนสัปดาห์การทำงานมากที่สุดหากจำนวนสัปดาห์เท่ากันให้นับอาชีพที่มีรายได้มากที่สุด เว็บ agaligoให้ความหมายไว้ว่า อาชีพ มาจากคำ บาลีสันสกฤต คำว่า อาชีวะ ซึ่งแปลว่า ความเป็นอยู่การดำรงชีวิตอยู่ในรูปคำไทย หมายถึงการเลี้ยงชีวิตการทำมาหากินงานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

สำหรับผู้วิจัยสรุปว่า อาชีพ คือ การทำกิจกรรมใดๆทั้งที่เป็นด้านบวกหรือด้านลบ ซึ่งกิจกรรมนั้น นำไปสู่สิ่งตอบแทนอาจจะเป็นรายได้ที่เป็นวัตถุจับต้องได้ เช่น เงิน หรือ เป็นนามธรรมที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความปลอดภัยของตัวเองความศรัทธาอุดมคติความพึงพอใจ ความใฝ่ฝันส่วนตัว หรืออื่นๆ ซึ่งสิ่งตอบแทนดังกล่าวเป็นเหตุหรือปัจจัยให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ในสังคม

2.1 **ความสำคัญของอาชีพ**

ความสำคัญของอาชีพสามารถกล่าวถึงความสำคัญของอาชีพ ได้ดังนี้

1. ทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้ เมื่อมีอาชีพก็มีรายได้ สามารถจับจ่าย ใช้สอยในชีวิตประจำวันได้โดยปกติ

2. ทำให้เกิดความน่าเชื่อถือในสังคม ผู้ที่มีอาชีพจะได้รับความน่าเชื่อถือจากผู้คนในสังคม เพราะสังคมมนุษย์มองว่า คนมีอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ จะไม่ไปสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่น เช่น ไม่ลักขโมยไม่แย่งชิง ไม่เที่ยวขอหรือหยิบยืมสิ่งของจากผู้อื่น เรียกว่ามีเครดิตในตัวเอง

3. สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่จะอยู่ร่วมกัน การดำรงชีพอยู่ในสังคมก็จะต้องมีการสมรส ผู้ที่มีอาชีพจะทำให้ผู้ที่มาเป็นคู่ชีวิต มีความมั่นใจว่า เมื่อมาอยู่ร่วมกันแล้ว ไม่อดตาย ไม่ลำบาก ไม่เดือดร้อนและคงจะมีความสุขอย่างแน่นอน

4. สร้างครอบครัวได้โดยปกติสุข รายได้จากอาชีพ มีการสะสมไว้ก็เพื่อสร้างครอบครัว ให้ดำรงอยู่ได้โดยปกติ เมื่อเป็น ครอบครัว ก็มีญาติพี่น้องที่ต้องจุนเจือมีลูกซึ่งต้องดูแล อาหารการกินที่เพิ่มขึ้นเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่ต้องใช้ตามความจำเป็นที่อยู่อาศัยต้องพอเหมาะกับฐานะทางเศรษฐกิจ และเมื่อเจ็บป่วย ไม่สบายก็ต้องได้รับการดูแลรักษาจนเป็นปกติ ถ้าไม่มีอาชีพก็ขาดรายได้และการสร้างครอบครัวก็จะเกิดปัญหา

5. ทำให้กิจกรรมสังคมมีการเคลื่อนไหวในสังคมมีหลากหลายอาชีพก็จะทำให้เกิดกิจกรรมต่างๆขึ้น เกิดการเชื่อมประสาน ในจุดต่างๆของสังคมมีการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้คนในสังคม เช่น ผู้ขายกล้วยปิ้ง ริมถนนก็ไปซื้อ กล้วยจากผู้ค้าที่ตลาด ซึ่ง ก็มาจาก ชาวสวนที่ปลูกกล้วยนำมาส่งที่ตลาด ชาวสวนก็ได้รับ เงิน จากการขายกล้วย ก็ให้เงินแก่ ลูกเพื่อไปใช้จ่าย เป็นค่ากิจกรรมที่โรงเรียน ผู้ค้าที่ตลาดก็ได้เงินจากการขายกล้วย นำเงินไป จ่ายค่าเช่าแผงที่ตลาดก็ได้คุยกับเจ้าของตลาด ไปจ่ายค่าแชร์ก็ได้พบปะกับกลุ่มเพื่อนไปซื้อหวยหุ้นก็ได้เสี่ยงโชคกับผู้ขาย ส่วนผู้ค้ากล้วยปิ้ง ก็ได้พบปะกับลูกค้า ผู้ทำงานธนาคาร ที่ซื้อห่อกลับไปทานที่ออฟฟิศ ลักษณะที่กล่าวมา จะเห็นความเคลื่อนไหวของสังคม ที่เกิดขึ้น เนื่องมาจากอาชีพ

6. ทำให้เศรษฐกิจ และสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงในทางบวกเราก็ เรียกว่าเป็นการพัฒนามีการประกอบอาชีพ ก็ทำให้เศรษฐกิจ ของสังคมเคลื่อนไหว เมื่อมีความคล่องตัวก็เกิดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆขึ้นในสังคม เช่น มีถนน หนทาง มีรถโดยสารมีไฟฟ้ามีโทรศัพท์ มีอินเตอร์เน็ต ทั้งระบบใช้สายและไร้สาย เหล่านี้เราก็บอกว่าเป็นการพัฒนาในส่วนของการเปลี่ยนแปลงเชิงลบก็ได้แก่ การเกิดแหล่งเสื่อมโทรม เกิดชุมชนเสื่อมโทรม เกิดปัญหาขยะล้นเมือง เกิดปัญหาการแย่งที่อยู่อาศัยการแย่งอาชีพการเกิดอาชญากรรม และอื่นๆ รวมเรียกว่า เป็นความเสื่อมถอยของเศรษฐกิจและสังคม สิ่งเหล่านี้ ล้วนแล้วแต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่สืบเนื่อง มาจากการดำเนินกิจกรรมตามอาชีพ ของมนุษย์

2.2 องค์ประกอบของอาชีพ

1. กิจกรรมที่เป็นลักษณะเฉพาะ แต่ละอาชีพจะมีกิจกรรมที่ต้องทำแตกต่างกันไป อย่างเช่น อาชีพทนายก็มีกิจกรรมที่ต้องใช้คำพูด ความคิด โต้ตอบ โต้แย้ง ในเรื่องของกฎหมาย ข้อบังคับ ของสังคม อาชีพนักแสดง ก็มีกิจกรรมที่ต้องแสดงตามบทบาทสมมุติ ที่ตนได้รับมานักเรียนก็มีกิจกรรมที่ต้องเรียนต้องศึกษาค้นคว้าตามที่ครูสั่งสอน

2. ความรู้ทักษะที่เป็นลักษณะเฉพาะ ในการทำกิจกรรม ของแต่ละอาชีพต้องมีความรู้ มีทักษะ เฉพาะของแต่ละงาน ซึ่งความรู้ และทักษะต่างๆเหล่านี้ คนในสังคมจะได้รับการถ่ายทอด หรือฝึกหัดเป็นเบื้องต้นมาจากสถาบันการศึกษาแล้ว เช่น ผู้ที่จะประกอบอาชีพทหารก็จะได้รับการฝึกหัด จากโรงเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนนายสิบ ผู้ที่จะประกอบอาชีพนักการทูต ก็จะได้รับการฝึกหัดจากมหาวิทยาลัยตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการทูต เมื่อเข้าไปทำงานจริงก็ไปเรียนรู้เพิ่มเติมจากสภาพจริง

3. เครื่องแบบ หมายถึงชุดที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงาน อาชีพแต่ละอย่างก็จะมีชุดสำหรับปฏิบัติกิจกรรมที่แตกต่างกัน เช่นชาวนาก็ต้องสวมเสื้อผ้า ที่พร้อมจะรับกับความเปื้อนเปรอะจากโคลนจากสภาพงานในท้องไร่ท้องนา ผู้ทำงานสำนักงานก็มีชุดที่เหมาะสมในการปฏิบัติงานบนสำนักงานถ้าจะใส่ชุดแบบเดียวกับชาวนาแล้วขึ้นมาทำงานบนสำนักงาน ก็คงจะไม่เหมาะสมถ้าชาวนาเปลี่ยนเครื่องแบบไปใส่สูท แล้วลงไปทำงาน ในเรือกสวนนาไร่ก็คงไม่เป็นการเหมาะสม เช่นเดียวกัน ฉะนั้นเครื่องแบบแต่ละอาชีพแต่ละกิจกรรมก็จะมีความเป็นลักษณะเฉพาะและเหมาะสมกับสภาพของกิจกรรม

4. สำนักงาน เป็นสถานที่ปฏิบัติงาน เพื่อดำเนินกิจกรรมตามอาชีพนั้นทุกอาชีพต้องมีสำนักงาน บางอาชีพมีสถานที่ปฏิบัติงานในร่ม โอ่โถง เช่นโรงแรมใหญ่ๆ ห้างสรรพสินค้าใหญ่ ธนาคาร โรงเรียน ฯลฯ บางอาชีพก็มีสำนักงานอยู่กลางแจ้ง เช่น นักกีฬา ผู้ค้าขายตามตลาดนัด ชาวไร่ชาวนา ผู้ขายลอตเตอรี่ บางสำนักงานก็เต็มไปด้วยอันตราย เช่น ทหารในสนามรบ ผู้ปฏิบัติงานตามแนวชายแดนที่ไม่สงบ ผู้เก็บกู้วัตถุระเบิด ผู้ที่ต้องดับไฟ ผู้ที่ทำงานในห้องปฏิบัติการนิวเคลียร์ ผู้ที่อยู่ในอวกาศ บางอาชีพก็มีสำนักงานที่ไม่มีตัวตนไม่มีหลักแหล่งที่ชัดเจน เช่น ผู้ค้าขายในตลาดมืด ตลาดใต้ดิน ตลาดสินค้าเถื่อน ตลาดไซด์ไลน์ ทางโทรศัพท์ ตลาดออนไลน์ ทางworld wide web ตลาดศรัทธา

5. อุปกรณ์ เครื่องมือเป็นเครื่องมือที่ต้องใช้ในการทำกิจกรรมตามลักษณะอาชีพนั้นบางอาชีพต้องใช้เครื่องมือ หรือ วัสดุอุปกรณ์หลากหลาย เช่นผู้ขายก๋วยเตี๋ยว ก็ต้องมีอุปกรณ์ในการทำต่างๆ เช่น หม้อต้มน้ำซุป เตา ถ้วยชาม ฯลฯ อาชีพนักวิจัย ก็ มีแบบสอบถาม เทปบันทึกเสียง กล้องถ่ายภาพ สมุดปากกา บางอาชีพต้องใช้ร่างกายเป็นส่วนหนึ่งของอุปกรณ์ เช่น นักกีฬา อย่างนักมวย ก็มี นวม ฟันยาง กระจับ เสื้อผ้า และร่างกาย ผู้ขายบริการ นักแสดงก็ใช้ร่างกาย เป็นอุปกรณ์ ในการ

ทำงาน นักร้องก็ใช้เสียงร้องเป็นเครื่องมือหลักในการทำงานแต่ในปัจจุบันก็ต้องใช้ร่างกายเป็นส่วนประกอบในการทำมาหากิน บางอาชีพก็ใช้ความรู้ สติปัญญาเป็นเครื่องมือ อย่างเช่น ครู นักคิด นักเขียน บางอาชีพใช้ เล่ห์กล เป็นอุปกรณ์ในการทำงาน อย่างเช่น ผู้มีอาชีพต้มตุ๋นหลอกลวงผู้อื่น หรือที่เรียกกันว่า 18 มงกุฎ

6. เงินทุน เป็นเงินทุนหมุนเวียนที่ต้องใช้ดำเนินการเพื่อประกอบกิจกรรมตามอาชีพบางอาชีพต้องใช้เงินทุนเยอะ เช่น ผู้ประกอบการเดินรถต้องมีค่าใช้จ่ายจิปาถะ อาทิ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงค่าเงินเดือนและเบี้ยเลี้ยงพนักงาน ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์ ค่าประกันภัย ค่าสัมปทานเส้นทางเดินรถ ค่าส่วยทางหลวง ค่ากินค่าอยู่รายวัน ฯลฯ ถ้าเป็นผู้มีอาชีพ หมอนวด ก็ต้องมีค่าใช้จ่ายสำหรับเสริมความงามตามส่วนต่างๆของร่างกาย ไล่ไปตั้งแต่ เส้นผม ใบหน้า กายา จนถึงเล็บเท้า ต้องสวยไปหมด ซึ่งก็ต้องใช้เงินทุน บางอาชีพอาจไม่ต้องใช้เงินหมุนเวียนหรือ ใช้เพียงจำนวนน้อย เช่น ผู้ที่เป็นนักบวช ผู้ที่มีอาชีพขอทาน ฯลฯ

7. ค่าตอบแทน โดยทั่วไปคนส่วนใหญ่จะมองเห็นอาชีพที่ รายได้ อาชีพใดที่มีรายได้มากก็จะเป็นที่สนใจและเป็นที่ยกย่อง ชื่นชม จากสังคมไทย รายได้ เป็นค่าตอบแทนจากการทำกิจกรรมในอาชีพนั้น ซึ่งจะมีมากน้อยแตกต่างกันไปบางอาชีพอาจจะมีรายได้ไม่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เรียกว่า เป็นรายได้โดยอ้อมเช่น ผู้มีอาชีพนักบวช มีรายได้จากการบริจาค การทำบุญ จากความศรัทธาไม่ได้เป็นค่าตอบแทนจากการปฏิบัติกิจกรรม ตามอาชีพโดยตรง รายได้โดยตรง คือ รายได้ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเกิดจากการประกอบกิจกรรมตามอาชีพ เช่นเงินเดือน ค่าจ้างรายวัน รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ ค่าตอบแทนที่เป็นเปอร์เซ็นต์จากการทำธุรกิจที่สุจริต ส่วนค่าเงินเปอร์เซ็นต์จากผู้รับเหมางานต่างๆที่ให้แก่ผู้เป็นกรรมการตรวจงาน หรือผู้บริหารหน่วยงาน ก็ถือว่าเป็นรายได้โดยอ้อม

2.3 ความหมายของชุมชน

ปกติจะเรียกกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่อยู่ร่วมกันว่าเป็นสังคมแต่ความจริงแล้วมีคำที่ใช้เรียกกลุ่มคนหลายแบบหลายประเภทด้วยกันเช่น ครอบครัว ละแวกบ้านหมู่บ้าน ชุมชน เมืององค์กร พรรคสมาคม เป็นต้นก่อนที่จะอธิบายความหมายของคำว่าชุมชน เมืองและความเป็นเมืองจะอธิบายให้เห็นความแตกต่างของกลุ่มคนสองประเภทก่อนคือ สังคมกับชุมชน

ราชบัณฑิตยสถาน (2524: 371) อธิบายว่า สังคม (Society) คือคนจำนวนหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันตามระเบียบกฎเกณฑ์โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญร่วมกัน

ส่วนคำว่าชุมชน (Community) พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา (ราชบัณฑิตยสถาน 2524: 72) ได้ให้ความหมายไว้ 3 แนวดังนี้ คือ

1. กลุ่มย่อยที่มีลักษณะหลายประการเหมือนกับลักษณะสังคมแต่มีขนาดเล็กกว่าและมีความสนใจร่วมที่ประสานกันในวงแคบกว่า

2. เขตพื้นที่ระดับของความคุ้นเคยและการติดต่อระหว่างบุคคลตลอดจนพื้นฐานความยึดเหนี่ยวเฉพาะบางอย่างที่ทำให้ชุมชนต่างไปจากกลุ่มเพื่อนบ้านชุมชนมีลักษณะทางเศรษฐกิจเป็นแบบเลี้ยงตนเองที่จำกัดมากกว่าสังคมแต่ภายในวงจำกัดเหล่านั้นย่อมมีการสังสรรค์ใกล้ชิดกว่าและมีความเห็นอกเห็นใจลึกซึ้งกว่าอาจมีสิ่งเฉพาะบางประการที่ผูกพันเอกภาพเช่น เชื้อชาติต้นกำเนิดเดิมของชาติหรือศาสนา

3. ความรู้สึกและทัศนคติทั้งมวลที่ผูกพันปัจเจกบุคคลให้รวมเข้าเป็นกลุ่มและที่อยู่อาศัยที่ขึ้นอยู่กับขนาดของกลุ่มโดยใช้คำเรียกที่แตกต่างกันออกไปเช่น ละแวกบ้าน หมู่บ้านเมือง นคร และมหานครส่วนกลุ่มคนขนาดใหญ่ระดับภูมิภาคระดับประเทศ หรือการกล่าวถึงกลุ่มคนต่างๆโดยทั่วไปเราจะใช้คำว่าสังคม นำหน้า เช่น สังคมไทยสังคมชนบท สังคมเมืองเป็นต้น

จากข้อมูลข้างต้นกล่าวได้ว่า อาชีพชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผลิตการอุปโภคบริโภคในชุมชนการจำหน่ายจ่ายแจกที่คนในท้องถิ่นชุมชนได้มีส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมรับประโยชน์ของประชาชน และร่วมกันเป็นเจ้าของเศรษฐกิจชุมชนมีรากฐานมาจากศักยภาพของชุมชน ภูมิปัญญาของชุมชนหรือทุนในชุมชน อาทิวัฒนธรรม ประเพณี สภาพภูมิประเทศความหลากหลายทางทรัพยากรที่มีอยู่อาชีพชุมชนมีลักษณะสำคัญคือ ครอบครัวเป็นหน่วยการผลิตแรงงานของสมาชิกในครอบครัวเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการอยู่รอดของครอบครัวต่อความพอเพียงและต่อความสามารถในการพึ่งตนเอง ตามแนวคิดเศรษฐกิจชุมชนชุมชนเป็นตัวของตัวเอง มีพลวัตและสามารถที่จะอยู่รอดด้วยตัวเองได้พัฒนาเคียงคู่ไปกับพัฒนาการของระบบทุนนิยม

สรุปได้ว่าการส่งเสริมอาชีพชุมชนเป็นการสนับสนุนให้ชุมชนรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ความสามารถทางกลุ่มอาชีพที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของพื้นที่นั้นๆ อันที่จะส่งผลให้กลุ่มอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพในชุมชน พึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

3.แนวคิดการจัดการความรู้

3.1 เกี่ยวกับความรู้

ความรู้เป็นสิ่งที่อยู่คู่กับมนุษย์เรามาช้านาน ที่ต้องใช้ความรู้ในการดำเนินชีวิตและต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลาให้เกิดการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานในการประกอบอาชีพ นำความรู้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์และสังเคราะห์ปัญหาในการทำงาน จากความรู้ที่มีหลายแหล่งการเรียนรู้ในปัจจุบันมีช่องทางที่สามารถถึงความรู้จากข้อมูลสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางและสะดวกรวดเร็วจึง

เป็นข้อดีที่เราได้สามารถที่จะพัฒนาให้เกิดความรู้ได้ตลอดเวลา ความรู้จึงนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก มีนักคิด นักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความรู้ไว้มากมาย และหลากหลายแง่มุม จากการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

ความรู้ หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจาการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ สารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ สิ่งที่ได้รับมาจากการได้ยินได้ฟัง การคิดและการปฏิบัติองค์วิชาในแต่ละสาขา (ราชบัณฑิตยสถาน, 2542หน้า 232) ภารดร จินดาวงศ์ (2549: 5) กล่าวว่า ความรู้ มีอยู่รอบตัวเรา อยู่ที่ว่าจะสนใจหรือใส่ใจในการเก็บมาใช้เป็น แล้วสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างเหมาะสม

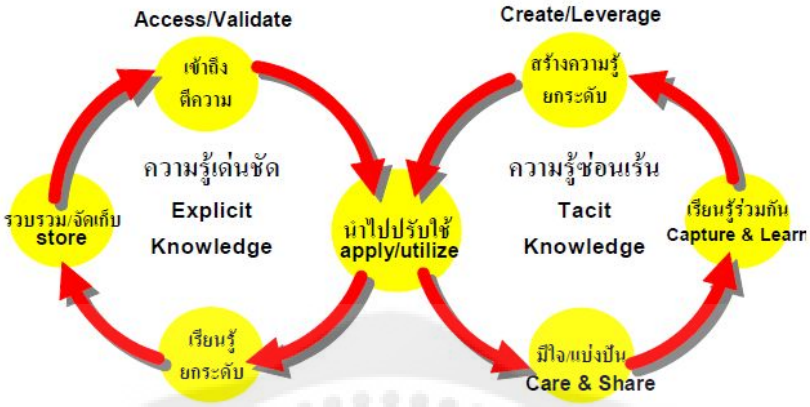
อัญญาณี คล้ายสุบรรณ (2550: 7) กล่าวว่า ความรู้เป็นส่วนผสมที่กลมกลืนของคุณค่า ความจริง ความเชื่อ รวมถึงดุลยพินิจ ซึ่งบุคคลอาจได้มาจากหลายช่องทางโดยเฉพาะการลงมือทำหรือปฏิบัติจริง

ลั่นทม จอนจวบทรง (2557: 20) ได้กล่าวว่า ความรู้ เป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจ การคิดการวิเคราะห์ หรือการหยั่งรู้ การสร้างสรรค์ขึ้นมาจากพื้นฐานความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ถ่ายทอดออกมาทำให้เกิดการรับรู้ได้

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความรู้ หมายถึง สิ่งที่สั่งสมมาจาการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้าหรือประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถเชิงปฏิบัติและทักษะความเข้าใจ ความรู้เป็นนามธรรมที่เกิดขึ้นจากความเข้าใจ การคิดการวิเคราะห์ หรือการหยั่งรู้ ความรู้ มีอยู่รอบตัวเราซึ่งบุคคลอาจได้ความรู้มาจากหลายช่องทางโดยเฉพาะการลงมือทำ หรือปฏิบัติจริง

การแบ่งประเภทของความรู้ ที่เป็นรูปแบบที่มองเห็น (พรธิดา วิเชียรปัญญา,2547:22) มี 2 ประเภท คือ 1) ความรู้โดยนัยหรือความรู้ที่มองเห็นไม่ชัดเจน (Tacit Knowledge) จัดเป็นความรู้ไม่เป็นทางการ ซึ่งเป็นทักษะหรือความรู้เฉพาะของแต่ละบุคคลที่มาจากประสบการณ์ ความเชื่อหรือความคิดสร้างสร้างสรรค์จากการปฏิบัติงาน เช่น การถ่ายทอดความรู้ ความคิดจากการสังเกตการสนทนา การฝึกอบรมความคิดประเภทนี้เป็นหัวใจสำคัญที่ทำให้งานประสบความสำเร็จ เนื่องจากความรู้ประเภทนี้เกิดจากประสบการณ์ และการนำมาเล่าสู่กันฟังดังนั้น จึงไม่สามารถจัดให้เป็นระบบหรือหมวดหมู่ได้ และไม่สามารถเขียนเป็นกฎเกณฑ์หรือตำราได้ แต่สามารถถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ได้โดยการสังเกตและเลียนแบบ2) ความรู้ที่ชัดแจ้งหรือความรู้ที่เป็นทางการ Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และใช้ร่วมกันในแบบต่างๆ เช่น สิ่งพิมพ์ เอกสาร อินทราเน็ต ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ ความรู้ประเภทนี้เป็นความรู้ที่แสดงออกมาโดยใช้สัญลักษณ์ จึงสามารถสื่อสารและเผยแพร่ออกไปได้สะดวก ผู้วิจัยได้สรุปประเภทความรู้มี 2 รูปแบบ คือ ความรู้โดยนัยหรือความรู้ที่มองเห็นไม่ชัดเจน (Tacit Knowledge) และความรู้ที่ชัด

แจ้งหรือความรู้ที่เป็นทางการ (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร สามารถสื่อสารและเผยแพร่ออกไปได้สะดวก แต่ความรู้โดยนัยไม่สามารถเขียนเป็นกฎเกณฑ์หรือตำราได้แต่สามารถถ่ายทอดและแบ่งปันความรู้ได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 ประเภทของความรู้

ที่มา: สำนักงาน ก.พ.ร. และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. หน้า 3.

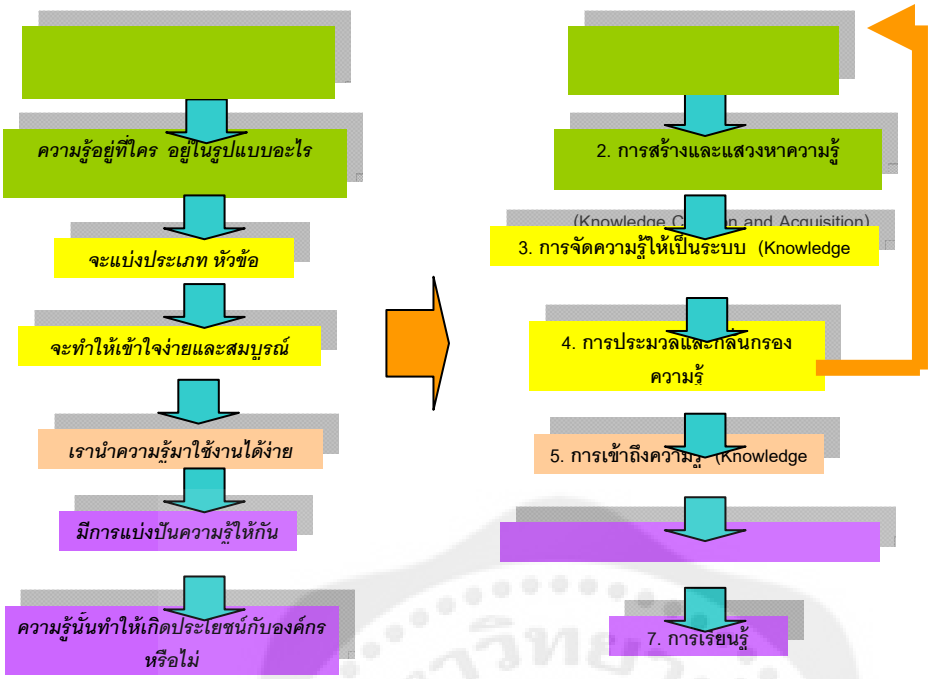
3.2 การจัดการความรู้

ความหมายของ การจัดการความรู้ (KM: Knowledge Management)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management) หรือที่เรียกย่อๆ ว่า KM คือ เครื่องมือเพื่อใช้ในการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย 3 ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ บรรลุเป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน และบรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยการจัดการให้มีการค้นพบความรู้ ความชำนาญที่แฝงเร้นในตัวคน หาทางนำออกมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตกแต่งให้ง่ายต่อการใช้สอยและมีประโยชน์เพิ่มขึ้น มีการต่อยอดให้งดงาม และใช้ได้เหมาะสมกับสภาพความเป็นจริงและกาลเทศะยิ่งขึ้น มีความรู้ใหม่หรือนวัตกรรมเกิดขึ้นจากการเอาความรู้ที่ไม่เหมือนกันมาเจอกัน

กระบวนการการจัดการความรู้

หลักสำคัญของการจัดการความรู้ คือ กระบวนการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคน ในการดำเนินการจัดการความรู้มีบุคคลหรือคนสำคัญในหลากหลายบทบาทหลากหลายรูปแบบ ที่ต่างคนต่างทำหน้าที่ในบทบาทของตนเองให้ดีที่สุดแต่ต้องมีการทำงานร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาการทำงานที่ดีและเหมาะสมที่สุด เพื่อให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างสวยงามกลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ในที่สุด

ภาพประกอบ 2 กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process)

ที่มา: สำนักงาน ก.พ.ร.และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.* หน้า 5.

กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) เป็นกระบวนการแบบหนึ่งที่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจถึงขั้นตอนที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการความรู้ หรือพัฒนาการของความรู้ที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้ เช่นพิจารณาว่า วิสัยทัศน์พันธะกิจเป้าหมาย คืออะไร และเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เราจำเป็นต้องรู้อะไร ขณะนี้เรามีความรู้อะไรบ้างอยู่ในรูปแบบใดอยู่ที่ใคร

2. การสร้างและแสวงหาความรู้ เช่นการสร้างความรู้ใหม่แสวงหาความรู้จากภายนอกรักษาความรู้เก่ากำจัดความรู้ที่ใช้ไม่ได้แล้ว

3. การจัดความรู้ให้เป็นระบบเป็นการวางโครงสร้างความรู้เพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเก็บความรู้ อย่างเป็นระบบในอนาคต

4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้เช่นปรับปรุงรูปแบบเอกสารให้เป็นมาตรฐาน, ใช้ภาษาเดียวกัน, ปรับปรุงเนื้อหาให้สมบูรณ์

5. การเข้าถึงความรู้เป็นการทำให้ผู้ใช้ความรู้นั้นเข้าถึงความรู้ที่ต้องการได้ง่ายและสะดวก เช่น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) , Web board ,บอร์ดประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

6. การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ทำได้หลายวิธีการ โดยกรณีเป็น Explicit Knowledge อาจจัดทำเป็น เอกสารฐานความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือกรณีเป็น Tacit Knowledge อาจจัดทำเป็นระบบ ทีมข้ามสายงานกิจกรรมกลุ่มคุณภาพและนวัตกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ระบบพี่เลี้ยง, การสับเปลี่ยนงานการยืมตัวเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ เป็นต้น

7. การเรียนรู้ควรทำให้การเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของงานเช่นเกิดระบบการเรียนรู้จาก สร้างองค์ความรู้นำความรู้ไปใช้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ในกระบวนการการจัดการความรู้ในแต่ละองค์กร ควรประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

1. "คุณเอื้อ" คือผู้ที่ทำให้เกิดผลงาน KM มีหน้าที่คัดเลือกหาทีมงานจากหลายสังกัดมาเป็นแกนนำ สนับสนุนทรัพยากรแก่ทีมงานอย่างเต็มที่ ส่งเสริมให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ที่เกิดจากความสำเร็จหลากหลายรูปแบบ

2. "คุณอำนวย" ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการจัดการความรู้ ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และอำนวยความสะดวกต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในเชิงกิจกรรม เชิงระบบ และเชิงวัฒนธรรม

3. "คุณกิจ" ผู้ดำเนินกิจกรรมจัดการความรู้ร้อยละ 90-95 อาจสรุปได้ว่าคุณกิจคือผู้จัดการความรู้ตัวจริง เป็นผู้มีความรู้ (Explicit Knowledge) และเป็นผู้ต้องมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ใช้ หา สร้าง แปลง ความรู้เพื่อการปฏิบัติให้บรรลุถึง “เป้าหมาย/หัวปลา” ที่ตั้งไว้

4. "คุณลิขิต" ทำหน้าที่จดบันทึก ในกิจกรรมการจัดการความรู้ อาจทำหน้าที่เป็นการเฉพาะกิจ หรือทำหน้าที่เป็นระยะยาว กึ่งถาวรในกิจกรรมจัดการความรู้ของกลุ่ม หรือ หน่วยงาน หรือองค์กร สิ่งที่ “คุณลิขิต” จดบันทึกได้แก่ เรื่องเล่าจากกิจกรรม ขุมความรู้จากกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ บันทึกการประชุมและบันทึกอื่นๆ

5. "คุณวิศาสตร์" คือ นัก IT ที่เข้ามาช่วยเป็นทีมงาน KM คำว่า "วิศาสตร์" มาจากคำว่า "IT wizard" หรือพ่อมดไอที จะเข้ามาช่วยคิดเรื่องการวางระบบ IT ที่เหมาะกับการดำเนินการ KM

6. "คุณประสาน" ในการทำ KM แบบเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้ามองค์กร "คุณประสาน" จะทำหน้าที่ประสานงานให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกันภายในเครือข่าย ทำให้เกิดการเรียนรู้ฝังลึก เกิดการหมุนเกลียวความรู้ได้อย่างมีพลังมาก เรียกว่า "การหมุนเกลียวความรู้ผ่านเขตแดน"

กระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับ การจัดการความรู้ในสถานศึกษาโดยใช้ Social มีดังต่อไปนี้ (รังสรรค์ เนียมสนิท. 2555)

ภาพประกอบ 3 การเผยแพร่ความรู้ช่องทาง Social Media

ที่มา: กระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาโดยใช้ Social Media. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2559.จาก http://kruweerachat.blogspot.com/ 2012/07/social-media_28.html

กระบวนการในการจัดการความรู้ คือ กระบวนการ หรือวิธีการที่ใช้จัดการกับความรู้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กร ซึ่งจะประกอบด้วย 5 กระบวนการด้วยกันคือ (รังสรรค์ เนียมสนิท.2555)

1. การกำหนดองค์ความรู้ (Define) คือ การกำหนดองค์ความรู้ที่จำเป็น หรือมีความสำคัญกับองค์กร ไม่ว่าจะเป็นความรู้สำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่ ความรู้ที่ใช้เพื่อตอบสนองต่อกลยุทธ์ ความรู้หลักขององค์กร (Core Competency) ความรู้ที่ใช้ในการสร้างความแตกต่าง รวมถึงการสำรวจ และค้นหาว่าองค์ความรู้ที่จำเป็นและต้องการนั้นมีอยู่หรือไม่ในองค์กร ถ้ามี อยู่ที่ใคร และความรู้ที่จำเป็นตัวใดที่เรายังขาด ซึ่งอาจดำเนินการโดย การทำแผนที่ความรู้, การวัดสมรรถนะและการปฏิบัติงาน, การกำหนดทุนทางปัญญา ,การกำหนดสมรรถนะหลัก, การกำหนดสมรรถนะของคนในแต่ละตำแหน่งงาน และการกำหนดหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งงานเป็นต้น

2. การสร้างองค์ความรู้ (Create) คือ การจัดหา หรือสร้างความรู้มาเติมเต็มส่วนที่องค์กรยังขาดหายไป โดยอาจสร้างหรือต่อยอดจากความรู้ที่มีอยู่เดิม เรียนรู้จากประสบการณ์ หรือการจัดหาความรู้จากแหล่งภายนอก ซึ่งอาจทำได้โดย การจ้างที่ปรึกษา, การเรียนและการฝึกอบรม, การทำวิจัย, การค้นหาแนวปฏิบัติที่ดี และการเทียบเคียงเป็นต้น

3. การเสาะแสวงหาและจัดเก็บองค์ความรู้ (Capture) คือ การจัดเก็บความรู้ที่มีทั้ง ความรู้ฝังลึก และความรู้ชัดแจ้ง ให้อยู่ในรูปของฐานความรู้ (ทุนองค์กร) ที่มีการจัดระเบียบ โครงสร้าง ให้ง่ายต่อการสืบค้น ค้นคืน แบ่งปัน และยกระดับ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และสารสนเทศ

เข้ามาช่วยในการจัดการ เช่น ฐานข้อมูลแนวทางปฏิบัติที่ดี, สมุดหน้าเหลืองผู้เชี่ยวชาญ, ฐานความรู้ และคู่มือการปฏิบัติงานเป็นต้น

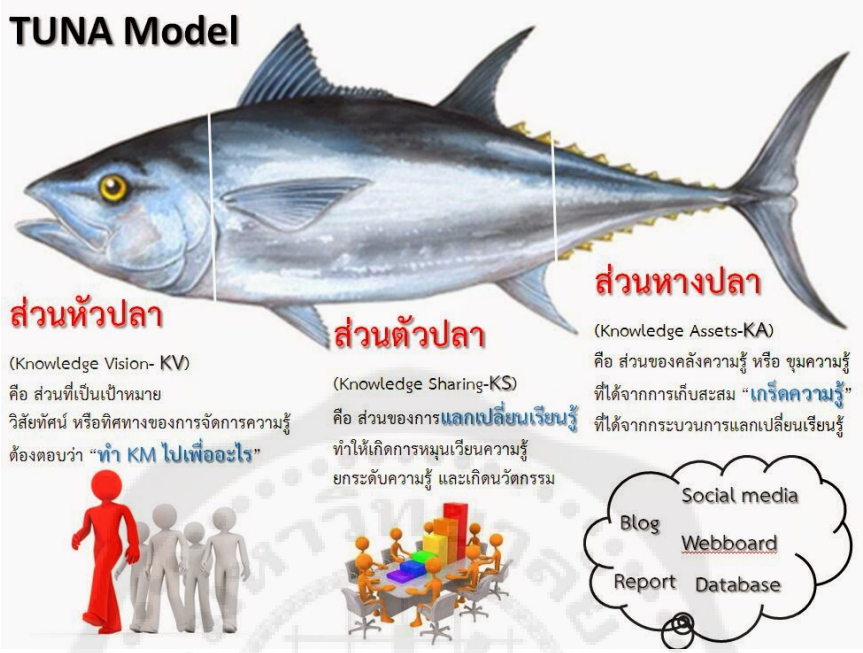
ภาพประกอบ 4 กระบวนการในการจัดการเรียนรู้ขององค์กร

ที่มา: กระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาโดยใช้ Social Media. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2559, จาก http://kruweerachat.blogspot.com/2012/07/social-media_28.html

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share) คือ การกระจาย แบ่งปัน แลกเปลี่ยน ความรู้ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยช่องทาง และรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น การจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์, จดหมายข่าว, กระดานข่าว ยังรวมถึงการจัดสถานที่ ที่เปิดโอกาสให้พนักงานได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เช่น การจัดงาน Expo วิชาการ, เวทีสัมมนา, การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ และ Show & Share เป็นต้น

5. การใช้ความรู้ (Use) คือ การนำความรู้มาใช้ประโยชน์ หรือนำไปสู่การปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนางาน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างนวัตกรรม การพัฒนาความรู้ความสามารถของคน และการตัดสินใจ

โมเดลปลาทูมีองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ ส่วนเป้าหมาย (หัวปลา) ส่วนกิจกรรม (ตัวปลา) และ ส่วนการจดบันทึก (หางปลา) แสดงดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โมเดลปลาทู

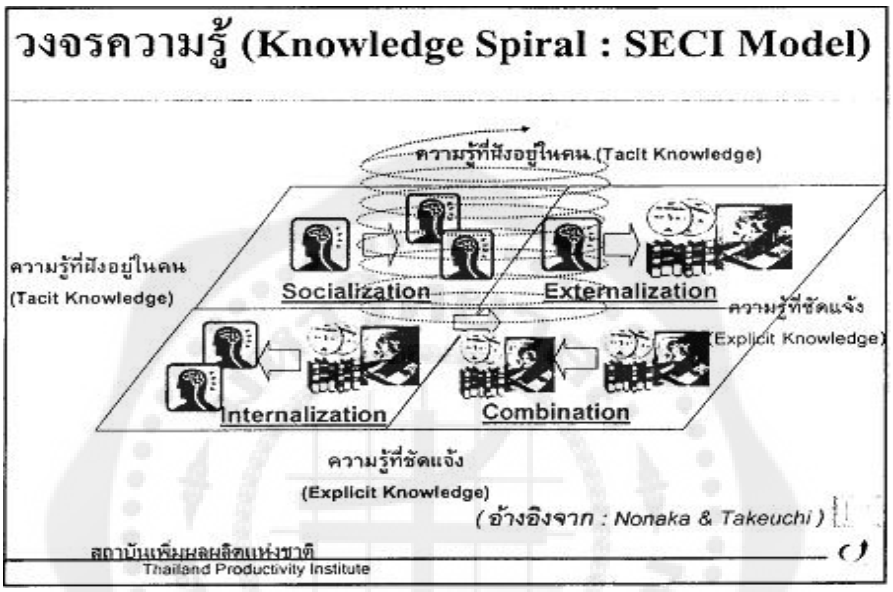
ที่มา: โมเดลปลาทู. การจัดการองค์ความรู้. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นพรัตน์วชิระ. สืบค้นเมื่อ 26 เมษายน 2559, จาก http://km.bcnnv.ac.th/2014/07/blog-post_2.html.

"หัวปลา" (Knowledge Vision- KV) หมายถึง ส่วนเป้าหมาย ได้แก่ ปณิธานความมุ่งมั่น วิสัยทัศน์ หรือทิศทางของการจัดการความรู้ โดยก่อนที่จะทำจัดการความรู้ ต้องตอบให้ได้ว่า "เราจะทำ KM ไปเพื่ออะไร ?" โดย "หัวปลา" นี้จะต้องเป็นของ "คุณกิจ" หรือ ผู้ดำเนินกิจกรรม KM ทั้งหมด โดยมี "คุณเอื้อ" และ "คุณอำนวย" คอยช่วยเหลือ

"ตัวปลา" (Knowledge Sharing-KS) หมายถึง ส่วนกิจกรรม ซึ่งถือว่าเป็นส่วนสำคัญ ซึ่ง "คุณอำนวย" จะมีบทบาทมากในการช่วยกระตุ้นให้ "คุณกิจ" มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ โดยเฉพาะความรู้ซ่อนเร้นที่มีอยู่ในตัว "คุณกิจ" พร้อมอำนวยให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้แบบเป็นทีม ให้เกิดการหมุนเวียนความรู้ ยกระดับความรู้ และเกิดนวัตกรรม

"หางปลา" (Knowledge Assets-KA) เป็นส่วนของ "คลังความรู้" หรือ "ขุมความรู้" ที่ได้จากการเก็บสะสม "เกร็ดความรู้" ที่ได้จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ "ตัวปลา" ซึ่งเราอาจเก็บส่วนของ "หางปลา" นี้ด้วยวิธีต่างๆ เช่น การจดบันทึก เป็นการจดบันทึกความรู้ เทคนิค เคล็ดลับในการทำงานที่

ได้มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ควรบันทึกในหลายรูปแบบ ทั้งที่เป็นตัวอักษร ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว ผังมโนทัศน์ (Mind Map) และรูปแบบอื่นๆ ให้สมาชิกในองค์กรเข้าถึง เอาไปปรับใช้ได้ตลอดเวลา และเก็บคลังความรู้เหล่านี้ในรูปแบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information and Communication Technology - ICT) ซึ่งเป็นการสกัดความรู้ที่ซ่อนเร้นให้เป็นความรู้ที่เด่นชัด นำไปเผยแพร่และแลกเปลี่ยนหมุนเวียนใช้ พร้อมยกระดับต่อไป

ภาพประกอบ 6 วงจรความรู้ (Knowledge Spiral: SECI)

ที่มา: กู้เกียรติ ญาติเสมอ. (2559) . การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) . สถาบันการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2559, จาก www.train.cdd.go.th

วงจรความรู้ (Knowledge Spiral: SECI) กู้เกียรติ ญาติเสมอ. (2559,2) ได้อธิบาย ดังนี้

1. Socialization คือการแบ่งปันความรู้ และสร้างความรู้ จากความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ไปสู่คน (Tacit Knowledge) โดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์โดยตรงของผู้ที่สื่อสารระหว่างกัน การพูดคุยระหว่างกันอย่างไม่เป็นทางการ การประชุมพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิธีแก้ปัญหาในงาน การสอนงานระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง

2. Externalization คือการดึงความรู้จากความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคนออกมาเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง ดึงความรู้จากภายในตัวคนถ่ายทอดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ตำรา คู่มือ ปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. Combination เป็นการรวบรวมความรู้ที่ได้จากหนังสือ ตำรา มาสร้างเป็นความรู้ ประเภท Explicit Knowledge ใหม่ๆ

4. Internalization เป็นการนำความรู้จาก Explicit Knowledge กลับเข้าไปเป็นความรู้ Tacit Knowledge คือการนำความรู้ที่เรียนรู้มาไปปฏิบัติจริง เช่น หัวหน้างานเขียนคู่มือการปฏิบัติงาน (เป็น Explicit) เมื่อลูกน้องอ่านแล้วสามารถทำงานได้ จะเกิดเป็นความรู้ประสบการณ์อยู่ในตัวลูกน้อง

เครื่องมือที่ช่วยในการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ประกอบด้วย กระบวนการหลัก ๆ ได้แก่ การค้นหาความรู้ การสร้างและแสวงหา ความรู้ใหม่ การจัดความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลผลและกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ สุดท้ายคือ การเรียนรู้ และเพื่อให้มีการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร เครื่องมือหลากหลายประเภทถูกสร้างขึ้นมาเพื่อนำไปใช้ในการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้

ประโยชน์ของการจัดการความรู้

1. ปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพและเพิ่มผลผลิตให้กับทุกส่วนขององค์กร
2. สร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ ส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้อย่างเต็มที่
3. เพิ่มคุณภาพและลดรอบเวลาในการให้บริการ
4. ลดค่าใช้จ่าย โดยกำจัดกระบวนการที่ไม่สร้างคุณค่าให้กับงาน
5. ให้ความสำคัญกับความรู้ของบุคลากรและให้ค่าตอบแทนและรางวัลที่เหมาะสม

4.เทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยี หมายถึง การประยุกต์เอาความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยศึกษาพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ รวมถึงศึกษากฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ และนำมาประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

สารสนเทศ หมายถึง ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ได้มาจากข้อมูลที่ผ่านการประมวลผล ด้วยกระบวนการที่เหมาะสม

สรุปได้ว่าเมื่อรวมคำว่า เทคโนโลยี กับ สารสนเทศ เข้าด้วยกัน เป็น เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงหมายถึง เทคโนโลยีต่างๆ ที่ใช้จัดการสารสนเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องตั้งแต่การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การแสดงผล การพิมพ์ การสร้างรายงาน และการสื่อสารข้อมูล ฯลฯ

เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย เทคโนโลยีที่สำคัญ 2 สาขา คือ “เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์” และ “เทคโนโลยีโทรคมนาคม”

1. เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เป็นเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับการจัดการระบบสารสนเทศ คือ ช่วยในการจัดเก็บ บันทึก และประมวลผลข้อมูล ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะอาศัยเทคโนโลยีด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และอุปกรณ์สำหรับรับข้อมูลและแสดงผล

2. เทคโนโลยีโทรคมนาคม เป็นเทคโนโลยีที่ใช้สำหรับส่งผลลัพธ์ที่ได้จากคอมพิวเตอร์ไปให้ยังผู้ใช้ที่อยู่ห่างไกลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ถูกต้องครบถ้วน และทันต่อเหตุการณ์ เทคโนโลยีโทรคมนาคม ได้แก่ โทรศัพท์ โทรทัศน์ วิทยุ รวมถึงเทคโนโลยีเครือข่าย คอมพิวเตอร์

บทบาทความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

สมัยก่อน มนุษย์มีอาชีพเกษตรกรรม ล่าสัตว์ ต่อมามีการรวมตัวกันสร้างเมือง และสังคมเมืองทำให้เกิด อุตสาหกรรมการผลิต แต่ต่อมาในระยะหลังระบบสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์ก้าวหน้ามาก ชีวิตความเป็นอยู่ ของมนุษย์เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารเป็นจำนวนมาก ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคสังคมสารสนเทศ ดังนั้น มนุษย์จึงต้องหันมาพึ่งพาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมาก เช่น

1. องค์กรภาครัฐและเอกชน ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสร้างระบบสารสนเทศในหน่วยงาน

2. วงการธุรกิจ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดความถูกต้อง มีประสิทธิภาพ

3. ในชีวิตประจำวัน ภายในครอบครัวก็มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกันมากขึ้น เช่น โทรศัพท์ วิทยุ โทรทัศน์ คอมพิวเตอร์

ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

1. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน คอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารเข้ามาช่วยทำให้เกิดระบบอัตโนมัติขึ้น เช่น เราสามารถฝากถอนเงินสดผ่านเครื่องเอทีเอ็มได้ตลอดเวลา ธนาคารสามารถให้บริการได้ดีขึ้น ทำให้การบริการโดยรวมมีประสิทธิภาพ ในระบบจัดการทุกแห่งต้องใช้ข้อมูลเพื่อการดำเนินการและการตัดสินใจ ดังนั้นระบบธุรกิจจึงใช้เครื่องมือเหล่านี้ช่วยในการทำงาน เช่น ใช้ในระบบจัดเก็บเงินสด จองตั๋วเครื่องบิน เป็นต้น

2. เทคโนโลยีสารสนเทศเปลี่ยนรูปแบบการบริการเป็นแบบกระจาย เมื่อมีการพัฒนาระบบข้อมูล และการใช้ข้อมูลได้ดี การบริการต่างๆ จึงเน้นรูปแบบการบริการแบบกระจาย ผู้ใช้สามารถสั่งซื้อสินค้าจากที่บ้าน สามารถสอบถามข้อมูลผ่านทางโทรศัพท์ นิสิตนักศึกษาบางมหาวิทยาลัยสามารถใช้คอมพิวเตอร์สอบถามผลสอบจากที่บ้านได้

3. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่จำเป็น สำหรับการดำเนินการในหน่วยงานต่างๆ ปัจจุบันทุกหน่วยงานต่างพัฒนาระบบรวบรวมจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในองค์การ เช่น ระบบเวชระเบียนใน

โรงพยาบาล ระบบการจัดเก็บข้อมูลภาษี ดังนั้นจะเห็นได้ว่าในองค์การทุกระดับเห็นความสำคัญที่จะนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

4. เทคโนโลยีสารสนเทศเกี่ยวข้องกับคนทุกระดับพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของคนเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี ดังจะเห็นได้จากการพิมพ์รายงานด้วยคอมพิวเตอร์ การใช้ตารางคำนวณ และใช้อุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมแบบต่างๆ เป็นต้น

ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ

เทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่และสังคมอย่างมาก โดยรวมกล่าวได้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สภาพความเป็นอยู่ของสังคมเมือง มีการพัฒนาใช้ระบบสื่อสารโทรคมนาคมเพื่อติดต่อสื่อสารให้สะดวกขึ้น มีการประยุกต์มาใช้กับเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้าน เช่น ใช้ควบคุมเครื่องปรับอากาศ ใช้ควบคุมระบบไฟฟ้าภายในบ้าน เป็นต้น

2. เสริมสร้างความเท่าเทียมในสังคมและการกระจายโอกาส เทคโนโลยีสารสนเทศทำให้เกิดการกระจายไปทั่วทุกหนแห่ง แม้แต่ถิ่นทุรกันดาร ทำให้มีการกระจากโอกาสการเรียนรู้ มีการใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกล การกระจายการเรียนรู้ไปยังถิ่นห่างไกล นอกจากนี้ในปัจจุบันมีความพยายามที่ใช้ระบบการรักษาพยาบาลผ่านเครือข่ายสื่อสาร

3. สารสนเทศกับการเรียนการสอนในโรงเรียน การเรียนการสอนในโรงเรียนมีการนำคอมพิวเตอร์และเครื่องมือประกอบช่วยในการเรียนรู้ เช่น วีดิทัศน์ เครื่องฉายภาพ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน คอมพิวเตอร์ช่วยจัดการศึกษา จัดตารางสอน คำนวณระดับคะแนน จัดชั้นเรียน ทำรายงานเพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบถึงปัญหาและการแก้ปัญหาในโรงเรียน และในปัจจุบันได้มีการเรียนการสอนทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนมากขึ้น

4. เทคโนโลยีสารสนเทศกับสิ่งแวดล้อม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติหลายอย่างจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ เช่น การดูแลรักษาป่า จำเป็นต้องใช้ข้อมูล มีการใช้ภาพถ่ายดาวเทียม การติดตามข้อมูลสภาพอากาศ การพยากรณ์อากาศ การจำลองรูปแบบสภาวะสิ่งแวดล้อมเพื่อปรับปรุงแก้ไข การเก็บรวบรวมข้อมูลคุณภาพน้ำในแม่น้ำต่างๆ ตลอดจนการตรวจวัดมลภาวะ

5. เทคโนโลยีสารสนเทศกับการป้องกันประเทศ กิจการทางด้านการทหารมีการใช้เทคโนโลยีอาวุธยุทโธปกรณ์สมัยใหม่ล้วนแต่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์และระบบควบคุม มีการใช้ระบบป้องกันภัยระบบเฝ้าระวังที่มีคอมพิวเตอร์ควบคุมการทำงาน

6. การผลิตในอุตสาหกรรม และการพาณิชยกรรม การแข่งขันทางด้านการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมจำเป็นต้องหาวิธีการในการผลิตให้ได้มาก ราคาถูกลง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามามี

บทบาทมาก มีการใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหาร และการจัดการ การดำเนินการและยังรวมไปถึงการใช้บริการกับลูกค้า เพื่อให้ซื้อสินค้าได้สะดวกขึ้น

ความหมายของข้อมูลและสารสนเทศ

ข้อมูล คือ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคล สัตว์ สิ่งของ สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งอาจเป็นข้อความ ตัวเลข หรือภาพก็ได้ ข้อมูลควรจะเป็นสิ่งที่เป็นข้อเท็จจริงและเป็นความจริง

สารสนเทศ คือข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลแล้ว ซึ่งสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้ใช้ สารสนเทศที่ดีจะต้องได้จากข้อมูลที่ดี คุณสมบัติของข้อมูลที่ดี มีดังนี้ 1.ถูกต้อง 2.ทันเวลา 3.สอดคล้องกับงาน 4.สามารถตรวจสอบได้ 5.ครบถ้วน

สารสนเทศสามารถแบ่งแยกประเภทออกตามสภาพความต้องการที่จัดทำขึ้นได้ ดังนี้

1. สารสนเทศที่ทำประจำ เช่น การทำรายงานสรุปจำนวนนักเรียนที่มาโรงเรียนในแต่ละวัน รายงานรายรับรายจ่ายประจำวันของโรงเรียน

2. สารสนเทศที่ต้องทำตามกฎหมาย เช่น การทำบัญชีงบดุลของบริษัทที่ต้องยื่นต่อทางราชการ และเพื่อใช้ในการเสียภาษี

3. สารสนเทศที่ได้รับมอบหมายให้จัดทำขึ้นโดยเฉพาะ เช่น รายงานข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจ

ส่วนประกอบของระบบสารสนเทศ

ระบบสารสนเทศเป็นงานที่ต้องใช้ส่วนประกอบหลายอย่าง ในการทำให้เกิดเป็นกลไกในการนำข้อมูล มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ส่วนประกอบที่สำคัญของระบบสารสนเทศมี 5 ส่วน คือ

1. บุคลากร
2. ขั้นตอนการปฏิบัติ
3. เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์
4. ซอฟต์แวร์
5. ข้อมูล

ข้อมูลสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลโดยตรง เช่น ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามโดยตรง การสัมภาษณ์ การสำรวจ การจดบันทึก เช่น การสอบถามอายุของเพื่อน ข้อมูลที่ได้จากเครื่องจักรอัตโนมัติ ได้แก่ เครื่องอ่านรหัสแท่ง เครื่องอ่านเครื่องหมายบนกระดาษ

2. ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากข้อมูลที่มีผู้อื่นรวบรวมไว้ให้แล้ว ผู้ใช้ข้อมูลไม่จำเป็นต้อง ไปสำรวจเอง เช่น ข้อมูลสถิติต่าง ที่หน่วยงานรัฐบาลทำไว้แล้ว เช่น สถิตจำนวนประชากร สถิติการส่งสินค้าออก สถิติการนำสินค้าเข้า ข้อมูลเหล่านี้มีการตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อให้นำไปใช้งาน ได้ต่อไป

การประมวลผลข้อมูล คือ การนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาผ่านกระบวนการต่างๆ เพื่อแปรสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบที่ต้องการ ที่เรียกว่า "สารสนเทศ "

วิธีการประมวลผล จำแนกได้ 3 วิธี

1. การประมวลผลด้วยมือ (Manual Data Processing) เช่น ใช้ลูกคิด , เครื่องคิดเลข การประมวลผลแบบนี้เหมาะกับธุรกิจขนาดเล็กที่มีปริมาณข้อมูลไม่มากนัก และการคำนวณไม่ยุ่งยากซับซ้อน

2. การประมวลผลด้วยเครื่องจักร (Mechanical Data Processing) เช่น เครื่องทำบัญชีด้วยบัตรเจาะรู การประมวลผลแบบนี้เหมาะกับธุรกิจขนาดกลาง ที่มีข้อมูลปริมาณปานกลาง และต้องการความเร็วในการทำงานปานกลาง

3. การประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Data Processing) ซึ่งหมายถึง เครื่องคอมพิวเตอร์นั่นเอง ลักษณะงานที่เหมาะสมต่อการประมวลผลด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์ คือ งานที่มีปริมาณมากๆ ต้องการความถูกต้องรวดเร็ว มีขั้นตอนในการทำงานซ้ำๆ กัน และมีการคำนวณที่ยุ่งยากซับซ้อน

ขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล เป็นขั้นตอนให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมข้อมูล (Input) : การลงรหัส , การตรวจสอบแก้ไขข้อมูล , การแยกประเภทข้อมูล, การบันทึกข้อมูลลงสื่อ

2. ขั้นการประมวลผล (Processing) : การคำนวณ , การเรียงลำดับข้อมูล , การดึงข้อมูลมาใช้, การรวมข้อมูล

3. ขั้นการแสดงผลลัพธ์ (Output) : ผลสรุปรายงาน

วิธีการประมวลผล แบ่งตามระยะเวลาออกได้เป็น 2 วิธี

1. การประมวลผลแบบแบทช์ หรือแบบกลุ่ม (Batch Processing) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ระยะเวลาหนึ่งแล้วจึงจะประมวลผลได้ เช่น การคิดเกรด ต้องเก็บรวบรวมคะแนนตั้งแต่ต้นเทอม จนถึงปลายเทอม แล้วจึงทำการรวบรวมประมวลผลได้เป็นเกรดตอนปลายเทอม

2. การประมวลผลแบบเชื่อมตรง (Online Processing) เป็นการประมวลผลแบบทันทีทันใด ไม่ต้องรอระยะเวลา เช่น การถอนเงินจากเครื่องเอทีเอ็ม ไม่ต้องรอนาน เครื่องจะทำการจ่ายเงินออกมา

ทันที (เทคโนโลยีสารสนเทศ. 2559. สืบค้นเมื่อ 26 กรกาคม 2559ม จาก http://www.ds.ru.ac.th/test/Aj_palida/E-learning/ computer_IT.html)

เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการความรู้ถึงแม้ว่าการจัดการความรู้จะเป็นกระบวนการไม่ใช่เทคโนโลยี แต่เทคโนโลยีกลับได้รับการคาดหมายว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการความรู้ประสบความสำเร็จ องค์กรส่วนใหญ่ จึงมีการจัดสรรงบประมาณในการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสม มีผลต่อความสำเร็จ ระบบการจัดการความรู้ เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการความรู้ทั้งในส่วนของบุคลากรและองค์กร

เทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและมีบทบาทในการจัดการความรู้ประกอบด้วย เทคโนโลยี การสื่อสาร (Communication Technology) เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน (Collaboration Technology) และเทคโนโลยีการจัดเก็บ (Storage Technology) กล่าวคือ

เทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยให้บุคลากรสามารถเข้าถึงความรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น สะดวกขึ้น รวมทั้งสามารถติดต่อสื่อสารกับความเชี่ยวชาญในสาขาต่างๆ ค้นหาข้อมูลสารสนเทศและความรู้ที่ต้องการได้ ผ่านทางเครือข่ายอินทราเน็ต เอกซ์ทราเน็ต หรืออินเทอร์เน็ต

เทคโนโลยีการทำงานร่วมกัน ช่วยให้สามารถประสานการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ลดอุปสรรคในเรื่องของระยะทาง ตัวอย่างเช่น โปรแกรมกลุ่ม Groupware ต่างๆ
เทคโนโลยีการจัดเก็บ ช่วยในการจัดเก็บและจัดการความรู้ต่างๆ เช่น มีระบบฐานข้อมูลและ ระบบการสื่อสารที่ช่วยในการสร้าง ค้นหา แลกเปลี่ยน จัดเก็บความรู้ ในปัจจุบันมีซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้อง กับการจัดการความรู้โดยเฉพาะที่เรียกว่า Know ware เป็นต้นว่าระบบ Electronic Document Management หรือ Enterprise Knowledge Portal

5.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อุสา สุทธิสาคร (2554: หน้า 62-70) ทำวิจัยเรื่องการเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนของชุมชนบ้านร่องก่อ ตำบลโพธิ์ใหญ่ อำเภอวารินชาราบ จังหวัดอุบลราชธานี จากผลการวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านร่องก่อมีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ที่ทำให้วิสาหกิจชุมชนประสบความสำเร็จดังนี้ (1) ผู้นำชุมชนมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (experiential learning) และใช้ความรู้ฝังลึก (tacit knowledge) ที่มีอยู่ผสมผสานกันเป็นจุดเริ่มต้นนาไปสู่การทำวิสาหกิจชุมชน (2) มีกระบวนการเรียนรู้กลุ่ม (collective learning) ของคนในชุมชนโดยการปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการตัดสินใจและไตร่ตรองร่วมกันในการทำวิสาหกิจ (3) ชุมชนมีการจัดการความรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ยกระดับและพัฒนาความรู้เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพโดยมีรูปแบบการจัดการความรู้หลายรูปแบบอาทิการศึกษาดูงานการจ้างผู้มีความรู้มาสอนการทดลองและการสอบถาม

คุณภาพผลิตภัณฑ์จากผู้นำสินค้าไปใช้เป็นต้น (4) ชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (learning by practice) (5) ชุมชนมีกระบวนการเรียนรู้และการจัดการความรู้ที่วางอยู่บนรากฐานของการคิดแบบผู้ประกอบการผสมผสานกับแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียงแนวคิดแบบผู้ประกอบการได้แก่การมีนวัตกรรมกล้าตัดสินใจกล้าเสี่ยงมีความมุ่งมั่นทำให้ชุมชนสามารถขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนได้อย่างประสบความสำเร็จส่วนแนวคิดแบบเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชุมชนให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตของชุมชนมีความเอื้ออาทรต่อกันไม่ใช้ตัวเงินเป็นเรื่องใหญ่หรือหวังกำไรมากกว่าความอยู่ดีมีสุขและความช่วยเหลือกันของคนในชุมชน

สรุปได้ว่า ชุมชนมีทุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่เอื้อต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนได้แก่ความรู้เดิมที่มีอยู่ในชุมชนความสามัคคีความซื่อสัตย์ไว้วางใจกันของคนในชุมชนผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์มีทรัพยากรบุคคลที่เป็นผู้รู้ผู้ที่เป็นแบบอย่างด้านความซื่อสัตย์ความเสียสละในชุมชนทำให้งานของชุมชนเดินหน้าต่อไปได้อย่างประสบความสำเร็จ

ร้อยขวัญพุทธ มุ่งมาจนและทวีศักดิ์ วังไพศาล (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่องการบูรณาการรูปแบบองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนราชธานีอโศก จังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเสนอรูปแบบใหม่ของชุมชนแห่งการเรียนรู้จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า รูปแบบใหม่ของชุมชนแห่งการเรียนรู้ที่ใช้กับชุมชนทั่วไปและชุมชนชาวอโศกคือการประสานร่วมมือกันอย่างกลมกลืนระหว่างบ้านวัดโรงเรียนอาศัยปัจจัยนำเข้าคือ (1) แหล่งความรู้ได้แก่องค์กรชุมชนและสื่อ (2) แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่นได้แก่คนและกิจกรรมต่างๆมีกระบวนการเรียนรู้หลาย รูปแบบแล้วนำมาลงมือปฏิบัติจริงทำให้เกิดความรู้ในตัวคนสั่งสมเป็นพลังปัญญาส่งผลให้รอดพ้นจากภัยคือปัญหาที่มีอยู่กระบวนการพัฒนาชุมชนประกอบด้วยการรวมกลุ่มประกอบกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรการคัดกรอง ความรู้ที่มาจากภายนอกการร่วมกันดูแลเด็กผู้สูงอายุและผู้ป่วยการนำแนวคิดที่ประสบผลสำเร็จแล้วมาปรับใช้และพัฒนาให้เหมาะสม

อภิชาติ ใจอารีย์ (2557) ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาเรื่องการแปรรูปหน่อไม้ของชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษา พบว่า 1) องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการแปรรูปหน่อไม้ของชุมชนบ้านพุเตย มีที่มา 2 ลักษณะ คือ (1) ภูมิปัญญาดั้งเดิม และ (2) ความรู้ใหม่ที่ผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาดั้งเดิมกับวิทยาการสมัยใหม่ที่ได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐ ประกอบด้วยรูปแบบผลิตภัณฑ์ 4 ชนิด คือ หน่อไม้ดอง หน่อไม้ต้ม หน่อไม้แห้ง และหน่อไม้ซุป ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความสามารถของคนในชุมชน และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น จนกลายเป็นองค์ความรู้ประจำท้องถิ่นที่ผ่านกระบวนการเลือกสรรการเรียนรู้และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น และเป็นวิถีชุมชนที่ปฏิบัติสืบทอดต่อกันมา 2) กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การกำหนดความรู้ โดยผ่านการพิจารณาว่าเป็นความรู้

ดั้งเดิมหรือความรู้ใหม่ที่ประยุกต์จากภูมิปัญญาเดิม (2) การแสวงหาความรู้ ที่มาจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนและการส่งเสริมจากหน่วยงานภายนอก (3) การแลกเปลี่ยนความรู้อย่างไม่เป็นทางการ ผ่านการพูดคุยและปรึกษาหารือ เพื่อการแก้ปัญหาในกระบวนการแปรรูป (4) การจัดเก็บความรู้ ส่วนใหญ่เป็นการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคล ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และ (5) การถ่ายทอดความรู้ ส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไม่เป็นทางการ ผ่านสมาชิกภายในครัวเรือน และ 3) เงื่อนไขสู่ความสำเร็จของการจัดการความรู้ที่สำคัญ ได้แก่ (1) ความรู้ด้านการจัดการความรู้ (2) วัฒนธรรม/วิถีชุมชน (3) ผู้นำชุมชน (4) ทรัพยากรท้องถิ่น และ (5) โครงสร้างพื้นฐาน

สรุปได้ว่ากระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาประกอบด้วยการกำหนดความรู้ การแสวงหาความรู้อย่างไม่เป็นทางการ ผ่านการพูดคุยและปรึกษาหารือ การจัดเก็บความรู้ ไม่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และการถ่ายทอดความรู้ ส่วนใหญ่มีลักษณะอย่างไม่เป็นทางการ ผ่านสมาชิกภายในครัวเรือน มีทรัพยากรท้องถิ่นช่วยให้ประสบความสำเร็จ

จากการศึกษางานวิจัยของ ภาวินีย์ ธนาอนวัช (2550) ผลการศึกษาพบว่า มีเกษตรกรที่ทำการปลูกไผ่ในเขตชุมชนตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 12 รายมีพื้นที่ในการปลูกไผ่ทั้งหมด 81 ไร่ ไผ่ที่เกษตรกรปลูกส่วนใหญ่เป็นไผ่รวก และมีการปลูกไผ่เป็นอาชีพเสริมไว้เพื่อการค้าและใช้ในครัวเรือนต้นทุนการปลูกไผ่ใช้การคำนวณต้นทุนการผลิต โดยคำนึงถึงเวลาที่เกิดต้นทุนแบบต้นทุนจ่ายจริง (Actual Costing) โดยต้นทุนการปลูกไผ่ประกอบด้วย 1. ค่าใช้จ่ายในการเตรียมดิน ได้แก่ ค่าจ้างในการไถพรวนดิน และค่าจ้างในการขุดหลุม 2. ค่าใช้จ่ายในการปลูกได้แก่ ค่ากิ่งพันธุ์ ค่าแรงในการปลูกไผ่รวก ค่าปุ๋ยรองก้นหลุม แต่เกษตรกรผู้ปลูกไผ่ในเขตชุมชนตำบลท่าเสาจะไม่มีต้นทุนที่เป็นค่ากิ่งพันธุ์เนื่องจากเกษตรกรสามารถหาขุยไผ่ (เมล็ดพันธุ์ไผ่) ได้จากป่าธรรมชาติในชุมชนมาปลูกในพื้นที่ของตนเองจากการวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกไผ่ของเกษตรกรในตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยคจังหวัดกาญจนบุรีพบว่ามีต้นทุนในการปลูกไผ่รวก โดยเฉลี่ยต่อพื้นที่เพาะปลูกเท่ากับ 1,204.25 บาท/ไร่ โดยการคำนวณได้คัดเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ปลูกไผ่รวกเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ยังมีต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายประจำปีซึ่งได้แก่ ค่าภาษีที่ดิน และค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยว สำหรับรายได้จากการปลูกไผ่ เป็นรายได้ที่เกษตรกรได้รับจากการจำหน่ายหน่อไม้ ในช่วงเดือนมิถุนายน ถึง เดือนกันยายน เป็นช่วงฤดูฝนที่มีการแตกหน่อของไผ่ และรายได้จากการขายลำไผ่ที่สามารถขายได้ตลอดทั้งปี ถ้าลำไผ่มีอายุตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป เพราะเกษตรกรในชุมชนจะนำลำไผ่ไปใช้ประโยชน์ในครัวเรือนและใช้ในการประกอบอาชีพจักสาน ซึ่งเป็นอาชีพหนึ่งของตำบลท่าเสา ที่ชาวบ้านส่วนใหญ่นิยมทำเป็นอาชีพเสริมอีกอาชีพหนึ่ง ได้แก่การสานเข่ง เนื่องจากตำบลท่าเสาเป็นชุมชนที่มีป่าไผ่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นป่าที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ชาวบ้านที่ไม่ได้ทำการปลูกไผ่ในพื้นที่ของตนเองสามารถหาลำไผ่ได้จากป่าธรรมชาติ ถ้าไม่มีการปิดป่าชุมชน จากการวิเคราะห์รายได้จาก

การปลูกไผ่ของเกษตรกรที่ทำการปลูกไผ่รวก มีรายได้เฉลี่ยต่อไร่เท่ากับ 1,483.89 บาท/ไร่ ค่าใช้จ่ายประจำปีในการปลูกไผ่รวกโดยเฉลี่ยเท่ากับ 256.15 บาท/ไร่ และเกษตรกรในชุมชนที่ทำการปลูกไผ่ปลูกเพื่อเป็นอาชีพเสริมทั้งหมด มีอัตราผลตอบแทนทางการเงินประจำปี 2551 ถัวเฉลี่ยเท่ากับ 80.89 % มีจุดคุ้มทุนถัวเฉลี่ยในปี 2551 เท่ากับ 22.52 กิโลกรัม คิดเป็นเงินเท่ากับ 126.35 บาท และมีระยะเวลาการคืนทุนจากการปลูกไผ่ถัวเฉลี่ยเท่ากับ 1 ปี 8 เดือน

ทัศนีย์ หนูนาค (2554) ทำวิจัยเรื่อง การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตดุสิตผลการศึกษาพบว่า1.ประเภทภูมิปัญญาท้องถิ่นครูภาษาไทยนำมาใช้ในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มากที่สุด คือขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และศาสนา ประเภทขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ และศาสนา คือเรื่องการไหว้ครู และประเภทภาษาและวรรณกรรมเรื่องนิทานพื้นบ้าน โดยทั้ง 2 เรื่อง นำมาใช้กับสาระวรรณคดีและวรรณกรรม ทั้งนี้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้น้อยที่สุด คือ ประเภทศิลปกรรมและโบราณคดี2.การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสารุการเรียนรู้ภาษาไทย ดังนี้ ด้านการวางแผนการสอนครูภาษาไทยส่วนใหญ่สำรวจและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการศึกษาจากเอกสารหนังสือ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เตรียมสื่อการเรียนการสอนและประเมินด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูภาษาไทยส่วนใหญ่ใช้ในขั้นสอนโดยจัดกิจกรรมในลักษณะยกตัวอย่างภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้นักเรียนรักและเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน ด้านการใช้สื่อครูภาษาไทยส่วนใหญ่ผลิตสื่อประเภทเอกสารหรือตำรา ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ครูใช้แบบประเมินผลคุณภาพของการปฏิบัติภาระงาน/ชิ้นงาน จากการนำเสนอผลการค้นคว้าของนักเรียน3.ปัญหาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสารุการเรียนรู้ภาษาไทยในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านการวางแผนการสอน พบว่า ครูไม่มีเวลาในการศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า สื่อมีไม่เพียงพอ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล

เบญจรัตน์ สีทองสุก (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมลายประดิษฐ์งานผ้าของชาวไทยโซ่ง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการค้นคว้าวิธีการถ่ายทอด และหาแนวทางการจัดการความรู้ในการถ่ายทอดหัตถกรรมลายประดิษฐ์งานผ้าของชาวไทยโซ่ง ผลการวิจัยได้ดังนี้ ปัจจุบันชาวไทยโซ่งที่ประดิษฐ์ลายผ้าหน้าหมอนมีจำนวนลดลงมากอันเนื่องมาจากผู้สูงอายุที่เชี่ยวชาญมีจำนวนน้อยและไม่มีผู้รับการถ่ายทอดเพราะไปประกอบอาชีพอื่นๆ ที่ไม่มีเวลาว่างเพียงพอ และเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่ต้องทำ หากต้องใช้ก็หาซื้อได้จากชุมชนที่สะดวกกว่าทำเอง ประกอบกับสตรีชาวไทยโซ่งที่มิได้แต่งงานกับชาวไทยโซ่งด้วยกัน ก็ไม่

จำเป็นต้องสืบทอดพิธีกรรมของไทยโซ่ง สำหรับผู้ผลิตลายผ้าหน้าหมอนจำหน่ายมีเพียง 2 ตำบล คือ ต.ดอนข่อย และ ต.สระพัฒนา ลายที่ประดิษฐ์เป็นลายดั้งเดิมและลายใหม่ มีความลักลั่นในการเรียนชื่อลาย ปัญหาที่พบคือไม่อาจสืบค้นความเป็นมาของลายได้ และผู้สูงอายุที่ผลิตลายหน้าหมอนลานใหม่ไม่สามารถตั้งชื่อได้ และไม่มีการจดบันทึกลายไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ปัจจุบันลายผ้าหน้าหมอนนำไปประกอบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค การถ่ายทอดการประดิษฐ์ลายผ้าหน้าหมอนพบว่ามีการถ่ายทอดทั้งอย่างเป็นทางการ คือ เปิดสอนในโรงเรียนวัดสระสี่มุม กับถ่ายทอดไม่เป็นทางการ คือทำให้ดู ปัญหาที่พบคือ วัยรุ่นในชุมชุมไม่สนใจรับการถ่ายทอดแนวทางการจัดการความรู้ พบว่าในชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันได้แต่ไม่ประสานกันระหว่างกลุ่ม ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การพัฒนากลุ่มเป็นไปตามศักยภาพของผู้นำและยังไม่สามารถจัดการความรู้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้ เพราะมีปัญหาสำคัญ เช่น เงินทุนการตลาด และการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐที่ไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การจัดการความรู้ในระบบโรงเรียนดำเนินการได้ดีและประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง ข้อเสนอแนะ รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนในเรื่องการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและหน่วยงาน

พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการแก้ไขในการนำการจัดการความรู้มาใช้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี นครปฐม เพชรบุรี ราชบุรี และสุพรรณบุรีผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดการความรู้ สามารถสรุปได้ดังนี้ 1.ภาพรวมของสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (x=3.69) 2.ภาพรวมของสภาพองค์ประกอบการจัดการความรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในดับมาก (x=3.88) ได้แก่ด้านบุคคล (x=4.15 ด้านองค์กร (x=3.95) ด้านการเรียนรู้ (x=3.89) และด้านเทคโนโลยี จำนวน 11 ข้อ (x3.54) ตามลำดับ และ 3.ภาพรวมของสภาพขั้นตอนการจัดการความรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง (x=3.49) ส่วนใหญ่แต่ละขั้นตอนพบว่า เหมาะสมอยู่ในระดับมากมีจำนวน 3 ขั้นตอน ได้แก่ การนำความรู้ไปใช้ (x=3.72) การกำหนดความรู้ (x=3.58) การติดตามและประเมินผล (x=3.57) และอีก 4 ขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ (x=3.42) การสร้างความรู้ (x=3.38) การแสวงหาความรู้ (x=3.38) และการแบ่งปันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (x=3.36) ตามลำดับ

สำหรับปัญหาของการจัดการความรู้ความสามารถสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ 1. คน 2. การจัดการความรู้ 3. องค์กร 4. การเรียนรู้ และ 5. เทคโนโลยี และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการความรู้คือ 1. ด้านองค์กรควรมีการสนับสนุนในต่างๆ เช่น งบประมาณการมีพื้นที่เวทีในการ

แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. ด้านการจัดการความรู้ควรมีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน 3. ด้านการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4. ด้านคนควรให้ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน

มนตรี นุ่มนาม. (2555) ได้ทำวิจัยเรื่อง เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการศิลปวัฒนธรรมโครงการประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองบางขลัง จังหวัดสุโขทัย โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาถึงกระบวนการก่อตัวของเครือข่ายความร่วมมือ กระบวนการสร้างความร่วมมือในการบริหารจัดการโครงการประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองบางขลัง ผลการวิจัยและการวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้

กระบวนการก่อตัวของเครือข่าย ความร่วมมือ โครงการประวัติศาสตร์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองบางขลัง มีความเป็นมาที่นำไปสู่ความร่วมมือภายใต้ การนำขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองขลัง โดยปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดการสร้างความร่วมมือ ประกอบด้วย 1. นโยบายการกระจายอำนาจจากส่วนกลางที่ต้องการให้ท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมและมีหน้าที่ บำรุงรักษาศิลปะและภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงได้รับงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อนำมาสนับสนุนงานในด้านนี้ 2. ความต้องการที่จะสร้างจุดแข็งให้กับชุมชน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลได้ทำการศึกษาเพื่อหาจุดเด่นของท้องถิ่นพบว่าภายในท้องถิ่นมีโบราณสถานและประวัติศาสตร์ที่สำคัญ โดยกรมศิลปากรและผู้ที่มีความรู้ทางด้าน ประวัติศาสตร์ได้เคยเข้ามาทำการศึกษา ก่อนหน้านี้แล้ว 3. ความต้องการในการแก้ไขปัญหาท้องถิ่น เนื่องจากที่ผ่านมาบางขลังเป็นเมืองที่มีโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ค่อยดีนัก ทำให้คนในท้องถิ่นละเลย โดยมุมมองของภาคส่วนต่างๆที่มีต่อ การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ประกอบด้วย มุมมองของภาครัฐเห็นว่าเครือข่ายความร่วมมือเป็นเรื่องสำคัญเพราะการที่ขับเคลื่อนเรื่องในเรื่องหนึ่งให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มุมมองของภาคประชาสังคม มองว่าเครือข่ายความร่วมมือเป็นเรื่องที่ดีและมีความสำคัญ เพราะการมีเครือข่ายถือเป็นการนำเอาคนซึ่งมีความถนัดที่แตกต่างกันมาช่วยกันในการทำงาน ทำให้เป้าหมายที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จได้ ขณะที่มุมมองของภาคเอกชนมองว่า เครือข่ายถือว่ามีความสำคัญโดยเฉพาะในปัจจุบันเพราะการจะทำกิจกรรมอะไรต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากคนที่เข้ามาร่วมกันเป็นเครือข่าย

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือ พบว่า โดยภาพรวมแล้วโครงการประวัติศาสตร์ฯ เมืองบางขลังยังไม่บรรลุผลได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายซึ่งยังคงเป็นได้แค่เพียง ระดับการประสานงาน (Coordination) และการร่วมปฏิบัติการ (Cooperation) โดยความร่วมมือ (Collaboration) ระหว่างเครือข่ายยังไม่ค่อยได้ผลเต็มที่ อย่างไรก็ตาม ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

จากความร่วมมือประกอบด้วย 1. ทำให้ท้องถิ่นกลายเป็นที่รู้จัก 2. เกิดความตื่นตัวของชาวบ้านที่มีต่อท้องถิ่นของตัวเอง 3. เกิดความรักและสามัคคีของคนในท้องถิ่น ขณะที่ปัญหาและอุปสรรค์ประกอบด้วย 1. ปัญหาจากประสงการณ์และทักษะการทำงานของบุคลากรในเครือข่าย 2. ปัญหาจากความต่อเนื่องในการประสานงานโดยเฉพาะหน่วยงานของภาครัฐ 3. ปัญหาจากวิถีชีวิตของชาวบ้านในพื้นที่ 4. ปัญหาจากงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน 5. ปัญหาจากวัตถุประสงค์ที่ไม่ชัดเจนหรือไม่สอดคล้องกัน

ปิยวรรณ เมืองโครต (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การใช้การจัดองค์ความรู้ (Knowledge-Management) เพื่อแก้ปัญหาการแพ้การประกวดราคา (Bid Lost) เนื่องจากการสื่อสารข้อมูลภายในผิดพลาด เป็นการผสมผสานระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) การวิจัยเชิงคุณภาพใช้แบบสัมภาษณ์ และการวิจัยเชิงประมาณใช้แบบสอบถาม สำรวจความคิดเห็นพนักงานขาย พนักงานธุรการฝ่ายขาย และวิศวกรฝ่ายขายซึ่งมีส่วนข้องกับระบบ Sale Tracking จำนวน 30 คนวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาปัญหาการแพ้การประกวดราคา (Bid Lost) เนื่องจากการสื่อสารข้อมูลภายในผิดพลาดของพนักงานขาย พนักงานธุรการฝ่ายขาย และวิศวกรฝ่ายขาย 2.เพื่อศึกษาการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge-Management) ในองค์กร 3.เพื่อแก้ไขปัญหาการแพ้การประกวดราคา (Bid Lost) โดยนำหลักการการจัดการองค์ความรู้และระบบ Sale Tracking มาใช้แก้ปัญหาการสื่อสารข้อมูลภายในผิดพลาด จากการศึกษาพบว่า
1.ปัญหาการแพ้การประกวดราคาเนื่องจากาสื่อสารข้อมูลภายในฝ่ายขายผิดพลาดพบว่า การแพ้การประกวดราคาเป็นปัญหาใหญ่ที่กระทบต่อรายได้หลักของบริษัท โดยสามเหตุหลักเกิดจากการสื่อสารข้อมูลภายในที่ผิดพลาด กล่าวคือ การจัดเก็บข้อมูลและการเรียกใช้ข้อมูลยังเป็นการบันทึกด้วยกระดาษและมือ ทำให้เกิดความผิดพลาดยากต่อการแก้ไข และนำมากลับมาใช้ในครั้งต่อไป องค์กรจึงนำกลยุทธ์การจัดการความรู้มาช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานให้ดียิ่งขึ้น มีเครื่องมือ คือ ระบบ Sale Tracking ซึ่งจะนำมาใช้ในการปฏิบัติงานและจัดการความรู้ของฝ่ายขาย
2.การจัดการองค์ความรู้ของบริษัทอยู่ในระดับปานกลาง การทำงานของระบบ Sale Tracking สามารถช่วยทำงานในฝ่ายขาย ช่วยจัดการองค์ความรู้ของบริษัท และลดความผิดพลาดได้ในระดับมาก

สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมความเข้มแข็งของชุมชน:กรณีศึกษากลุ่มทองเหลืองสาน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทราโดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาบริบทการจัดการความรู้ของกลุ่มอาชีพทองเหลืองสานของจังหวัดฉะเชิงเทรา 2) เพื่อศึกษาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการของกลุ่มทองเหลืองสาน 4 ด้าน คือ การ บริหารจัดการกลุ่มอาชีพ การผลิตและผลิตภัณฑ์ การตลาดและการเงินและการบัญชี ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งของ

เศรษฐกิจชุมชน และ 3) เพื่อถอดรูปแบบการจัดการความรู้ของกลุ่มอาชีพทองเหลืองสานที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเก็บข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสอบถาม และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก รวบรวมข้อมูลโดยการบันทึกเสียง จดบันทึกและถ่ายภาพมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิควิธีการวิจัยประเด็น และการเล่าเรื่อง

ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการจัดการความรู้ของกลุ่มทองเหลืองสานพบว่าที่มาของความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทองเหลืองได้มาจากการที่ตนในท้องถิ่นเคยทำงานในโรงกษาปณ์ แล้วนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดเป็นทองเหลืองสาน และถ่ายทอดกันในกลุ่มเครือญาติ หัตถกรรมทองเหลืองสานเป็นหัตถกรรมที่โดดเด่นมีอัตลักษณ์เป็นที่ต้องการของคนไทยและชาวต่างประเทศจึงมีการขยายการผลิตไปส่งเพื่อนบ้านและชุมชน การเรียนรู้การผลิตเป็นการเรียนรู้โดยการทดลองปฏิบัติ ร่วมมือกันแบบไม่เป็นทางการ จนเกิดความชำนาญ เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคลมีการพัฒนารูปแบบและลวดลายต่อยอดรูปแบบเดิม 2) องค์ความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่มทองเหลืองสานประกอบด้วย ด้านบริหารจัดการกลุ่ม มีการรวมกลุ่มโดยความสมัครใจ มีการจัดโครงสร้างกลุ่ม พัฒนากลุ่ม และการมีเครือข่ายด้านการผลิตและผลิตภัณฑ์เป็นการผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น และใช้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาทั้งรูปแบบและลวดลายตามความต้องการของตลาด ด้านการตลาดทองเหลืองสาน เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ราคาไม่สูงมาก มีช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และต่างประเทศมีการส่งเสริมการจัดจำหน่ายผ่านสื่อหลายประเภท ด้านการเงินและบัญชี กลุ่มได้รับการอบรมจนสามารถนำความรู้มาใช้ปฏิบัติงานได้จริง 3) รูปแบบของการจัดการความรู้ของกลุ่มทองเหลืองสานพบว่าเป็นการนำองค์ความรู้เดิมไปประยุกต์สร้างเศรษฐกิจในครัวเรือนและนำไปต่อยอดทางธุรกิจ จนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรให้ได้รับเงินทุนและส่งเสริมพัฒนาฝีมือ และการตลาดจนได้รับรางวัล และกระตุ้นพัฒนาจนสามารถมีระบบการบริหารจัดการแบบครบวงจร

จากการวิเคราะห์รูปแบบของการดำเนินงานการจัดการความรู้ของกลุ่มทองเหลืองสานสามารถรูปเป็นแนวคิดรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนแบบ A C A ประกอบด้วย องค์ความรู้ภูมิปัญญา (Knowledge Assets) ศักยภาพชุมชน (Community Capacity) และการนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงจนได้วิธีการที่ชัดเจน (Actual Assets) ในบริบทของการมีผู้นำที่ดี เข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี วัฒนธรรมองค์กรเข้มแข็งตลอดจนการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกคำสำคัญ การจัดการความรู้, การบริหารกลุ่มอาชีพ, กลุ่มทองเหลืองสาน จังหวัดฉะเชิงเทรา

สมจิตร์ สุวรักษ์ (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตภาคกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการจัดการความรู้กับระดับประสิทธิภาพการ

ปฏิบัติงานของบุคลากร 2) ความสัมพันธ์ของการจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตภาคกลาง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร ประกอบด้วยข้าราชการ พนักงานาราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราว ในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมลคง ในเขตภาคกลาง จำนวน 5 มหาวิทยาลัย คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ จำนวน 136 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการความรู้ในสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตภาคกลาง ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.66 และประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ในภาพรวมมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 2) การจัดการความรู้กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 3) การจัดการความรู้ด้านการบ่งชี้ความรู้ด้านการเข้าถึงความรู้ และด้านการเรียนรู้ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานบุคลากรในภาพรวมร้อยละ 53 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชนครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนและเพื่อประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน โดยมีการดำเนินการวิจัยตามลำดับระยะต่างๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

ระยะที่ 3 ประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย

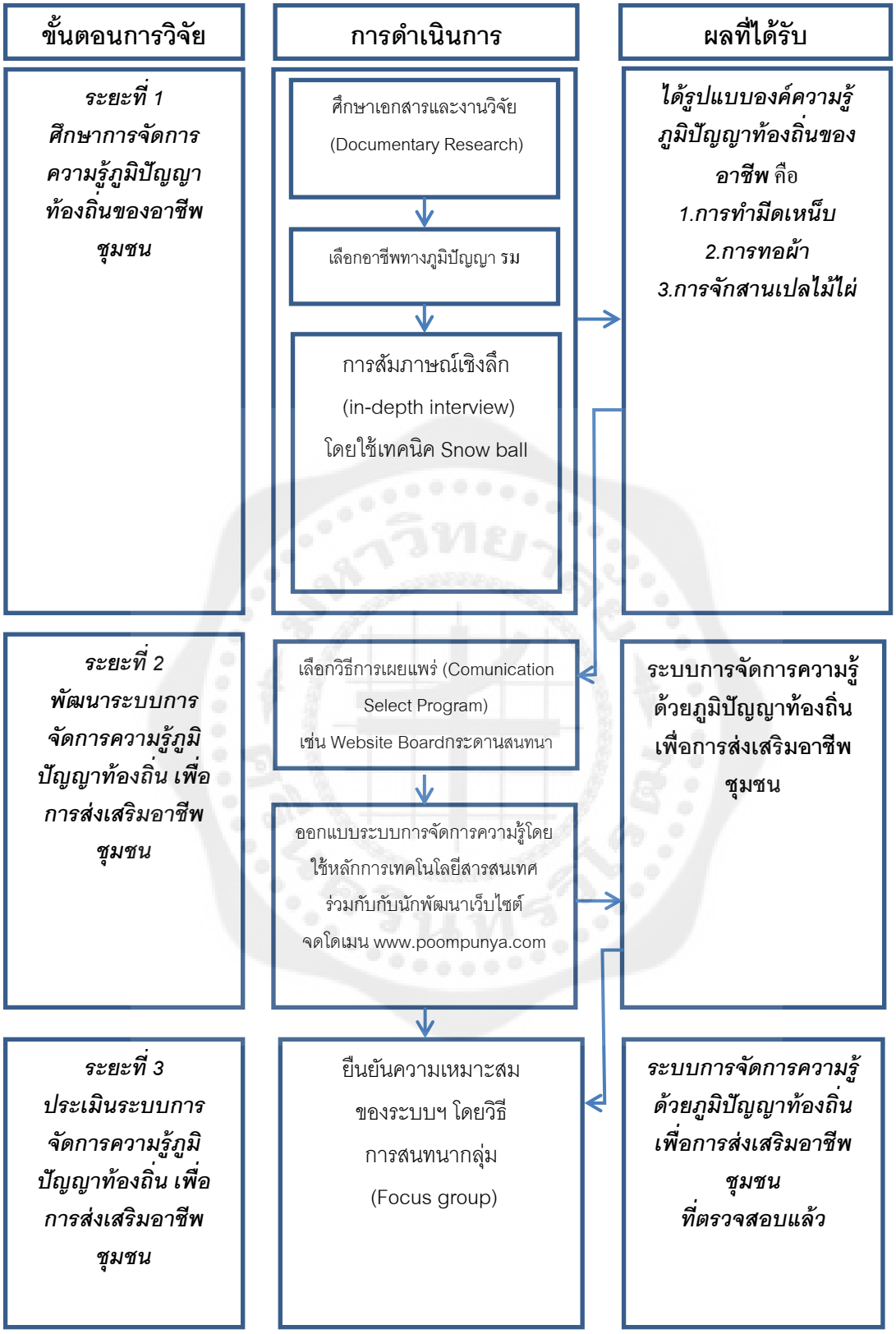
ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ 1.ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2. ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่ การดำเนินการวิจัย โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัย ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยเทคนิค Snow Ball เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

การดำเนินการวิจัย เมื่อได้ข้อมูลจากระยะที่ 1 คือองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชมชุนในจังหวัดกาญจนบุรีแล้ว นำมาดำเนินการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเลือกวิธีการเผยแพร่ (Comunication Select Program) เช่น Website Board กระดานสนทนา ออกแบบระบบการจัดการความรู้โดยใช้หลักการเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกับกับนักพัฒนาเว็บไซต์ จดโดเมน www.poompunya.com

ระยะที่ 3 ประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน ซึ่งเมื่อได้ระบบในระยะที่ 2 แล้วทำการประเมินความเหมาะสมของระบบดังกล่าว ด้วยวิธีการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ทั้งนี้สามารถแสดงเป็นแผนภาพรายละเอียดของการดำเนินการได้ดังนี้

ภาพประกอบ 7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรีมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาการประกอบอาชีพชุมชน ประกอบไปด้วยแนวทางการดำเนินการดังนี้

1.1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ 1.ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2.ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

1.2 การดำเนินการวิจัย โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัย ใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยเทคนิค Snow Ball เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ทั้งนี้แนวคำถามครอบคลุมเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นความเป็นมาของภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ขั้นตอนการผลิต การจัดเก็บความรู้การเผยแพร่ความรู้มิปัญญาท้องถิ่นรวมถึงการส่งเสริมอาชีพ

เครื่องมือในการทำวิจัย

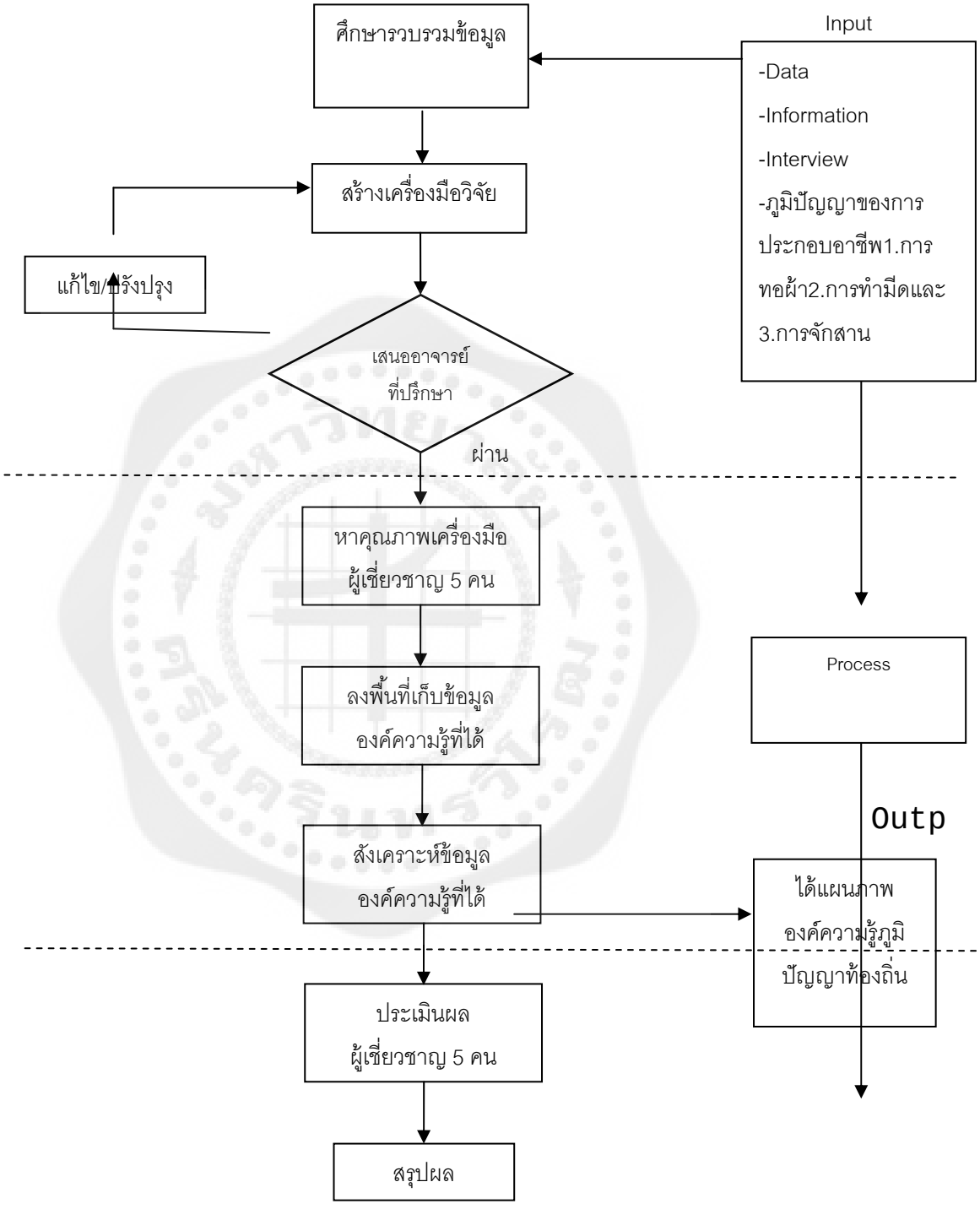
เครื่องมือในการทำวิจัยในขั้นตอนนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ในการตรวจสอบคุณภาพแบบสัมภาษณ์โดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ข้อมูล ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนมีดังนี้ คือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย คอนจอหอ อาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
2. อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.ภุชงค์ จันทร์จิระ ภาควิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูชิต ภูชำนิ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภานุวัฒน์ สิรินุพงศ์ ภาควิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยตีความจากการสัมภาษณ์โดยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนการดำเนินวิจัย *ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน*

ภาพประกอบ 8 ขั้นตอน *การศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน*

ตอนที่ 2 การสังเคราะห์องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

1. เมื่อได้ข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลมาสังเคราะห์องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. นำเสนอเป็นแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในรายในประเด็นที่ศึกษา คือ ด้านความเป็นมาของภูมิปัญญาท้องถิ่น เคล็ดลับที่สำคัญ การจัดเก็บความรู้ ขั้นตอนการผลิต เอกลักษณ์ การเผยแพร่ความรู้และการพัฒนาอาชีพ

การประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินผลพร้อมข้อเสนอแนะนำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นต่อไป โดยมีผู้เชี่ยวชาญ ดังต่อไปนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ ทวีวัฒน์ คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

2. อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3. อาจารย์โอภาส สุขหวาน หัวหน้าภาควิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. อาจารย์ ดร.เอกบุตร อยู่สุข ประธานสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

5. อาจารย์ ดร.รัชดาภรณ์ บุญทรง ประธานสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในขั้นนี้ คือ แบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) การประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ประเมินผลพร้อมข้อเสนอแนะนำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักและย่อยมีความสัมพันธ์แสดงองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

2. สามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้

3. นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM)

4. นำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

5. แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมโยงความรู้ภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้

6. โดยภาพรวมของแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

โดยมีการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยแบ่งเป็น 5 ช่วงดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	**ความหมาย**
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
1.00 - 1.50	น้อยที่สุด

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
4. ค่า IOC (IOC: Index of item Objective Congruence)

ให้ผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปในการตรวจสอบโดยให้เกณฑ์ในการตรวจพิจารณาข้อคำถาม ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

โดยมีการแปลความหมายว่าค่า IOC ตั้งแต่ 0.50-1.00 มีค่าความเที่ยงตรง ใช้ได้ค่า IOC ต่ำกว่า 0.50 ต้องปรับปรุง ยังใช้ไม่ได้

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

ศึกษาวิธีการพัฒนาระบบโดยวิธีการเลือกการเผยแพร่ การพัฒนาระบบใช้วิธีการออกแบบและสร้างระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่ออาชีพชุมชนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนักออกแบบ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การพัฒนาเว็บไซต์ มีซึ่งมีขั้นตอนตามภาพประกอบ 9

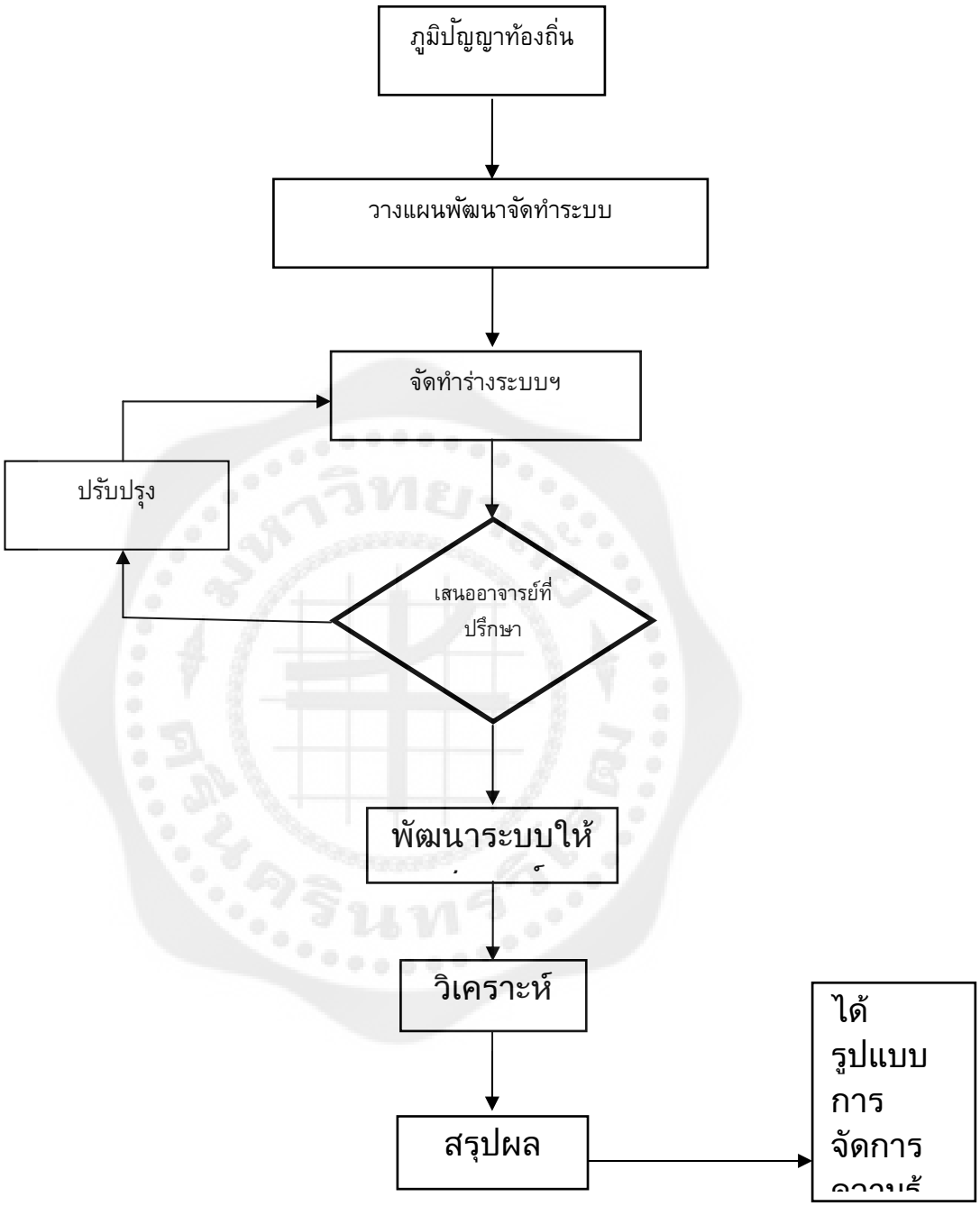
1. การศึกษาการพัฒนาระบบ

ขั้นตอนศึกษาการพัฒนาระบบในขั้นนี้ใช้หลักการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้การพัฒนาเว็บไซต์ มีซึ่งมีขั้นตอนตามภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 9 กระบวนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

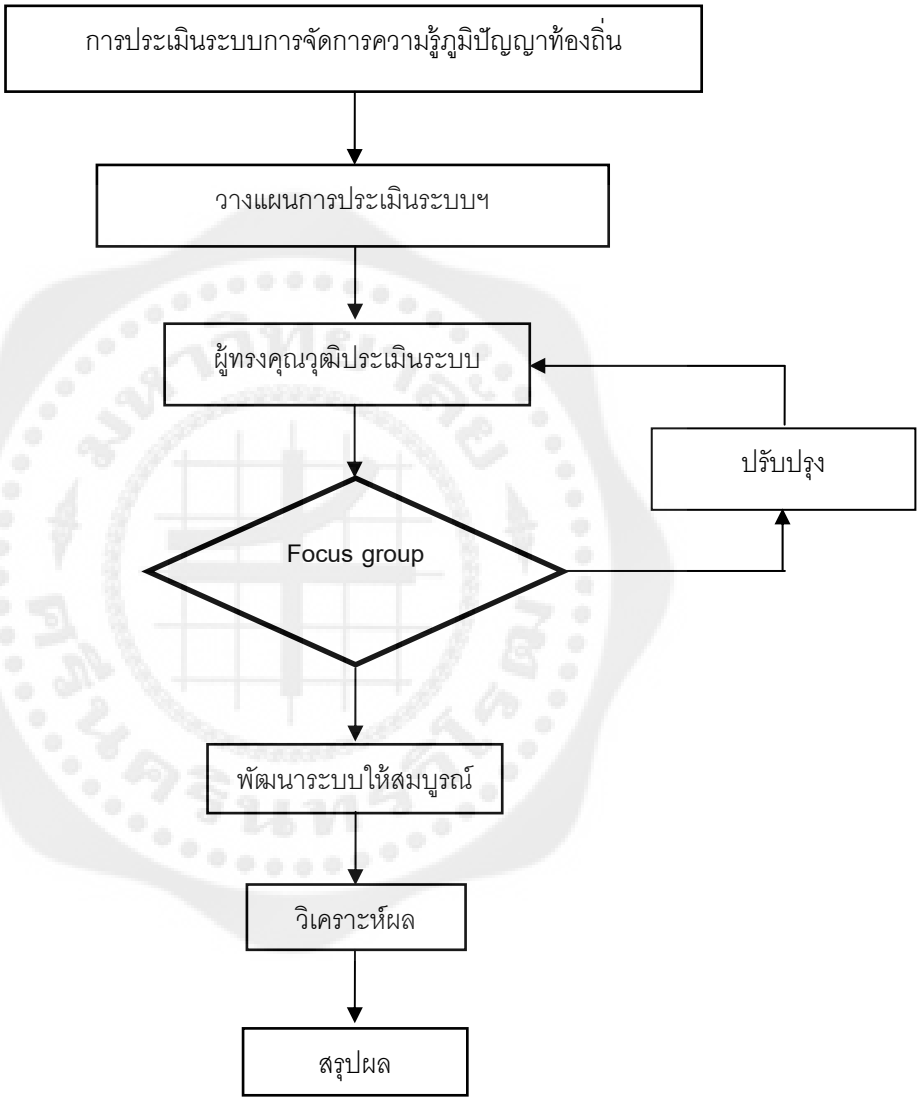
2.การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพประกอบ 10 ขั้นตอนการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระยะที่ 3 การประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

โดยนำระบบการจัดการความรู้ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน ทำการประเมินระบบการจัดการความรู้ฯ และประเมินยืนยันความเหมาะสมของระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในขั้นตอนนี้ มีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัย ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 ขั้นตอนการประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อปรับปรุงระบบและยืนยันความเหมาะสมของระบบ ซึ่งในขั้นตอนนี้จัดการประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี โดยมีผู้เชี่ยวชาญและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ดังต่อไปนี้

1. รศ.ดร.ปรุงศักดิ์ อัตพุฒ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเทคโนโลยีนักวิชาการศึกษาและการจัดการความรู้

2. ผศ.ดร.ทองแท่ง ทองลิ่มอาจารย์คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเทคโนโลยีนักวิชาการศึกษาและการจัดการความรู้

3. ผศ.ดร.ภูวนาถ รัตนรังสิกุล อาจารย์คณะมัณฑนศิลป์มหาวิทยาลัยศิลปากร ผู้เชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. ผศ.ดร.วีระชัย คอนจอหอ อาจารย์คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีผู้เชี่ยวชาญด้านนักวิชาการศึกษาการจัดการเทคโนโลยีและการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

5. ผศ.ดร.ภูชิต ภูชำนิ อาจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและด้นการจัดการความรู้

6. อาจารย์.ดร.บรรจบพร อินดี อาจารย์คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีผู้เชี่ยวชาญด้านการส่งเสริมอาชีพชุมชน

7. อ.สุภาพ เทนอิสสระ อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการพัฒนาระบบ

เครื่องมือในการทำวิจัย

การประชุมสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยใช้ประเด็นคำถามในการยืนยันรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านความเหมาะสม ความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาของระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นนี้ เหมาะสมหรือไม่อย่างไร

2. ขั้นตอนการพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน เหมาะสมหรือไม่อย่างไร

3. รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน มีองค์ประกอบไหนบ้าง ที่ท่านจะแนะนำเพิ่มเติม

4. รูปแบบมีการเชื่อมโยงกับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้เหมาะสมหรือไม่อย่างไร

5. รูปแบบจะเป็นแนวทางที่เหมาะสมให้กับอาชีพชุมชน เช่นการทอผ้า การทำมีดเหน็บ การจักสานไม้ไผ่ เป็นต้น หรือไม่อย่างไร

6. ระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน จะสามารถเป็นต้นแบบในการส่งเสริมอาชีพชุมชนอื่นๆ อย่างไรจึงจะเหมาะสม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนและเพื่อตรวจสอบระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนโดยมีการดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

ระยะที่ 3 ประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน

จากการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้วยวิธี Documentary Research ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนและสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และใช้หลักการการจัดการความรู้ (Knowledge Management) การเก็บข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้วยวิธี Documentary Research ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนในด้านภูมิปัญญา จำนวน 3 อาชีพ ได้แก่ 1.ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 2.ภูมิปัญญาด้านการตีมีดเหน็บ 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่ โดยการศึกษาครั้งนี้ ใช้ทฤษฎีแนวคิดการจัดการความรู้ของ Nonaka (1995) SECI model of knowledge dimentions. Externalization คือการดึงความรู้จากความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ดึงความรู้จากภายในตัวคนถ่ายทอดออกมาจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งผลการศึกษา มี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การศึกษาการประกอบอาชีพชุมชน และตอนที่ 2 การสังเคราะห์องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน มีดังต่อไปนี้

ผลการวิจัย ตอนที่ 1 การศึกษาการประกอบอาชีพชุมชน

1. **การประกอบอาชีพการทอผ้าขาวม้า** ผลการศึกษาการประกอบอาชีพการทอผ้าขาวม้าพบรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านความเป็นมา จากการศึกษาพบว่า เป็นการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ทั้งในรูปแบบคนในครอบครัว เครือญาติ หรือเป็นการถ่ายทอดให้กับผู้สนใจในการทอผ้าขาวม้า ซึ่งความรู้แต่ดั้งเดิมในการทอผ้า ได้มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเข้ามาส่งเสริมของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

1.2 ด้านลวดลายผ้าขาวม้า จากการศึกษาพบว่า มีความหลากหลายของลวดลาย สีสัน และมีการสร้างเอกลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นตัวตน เช่น ลายหมากรุก ลายตาจักที่มีการยกลายผ้าตลอดผืน ผ้าขาวม้าที่ผลิตมีความน่าสนใจ

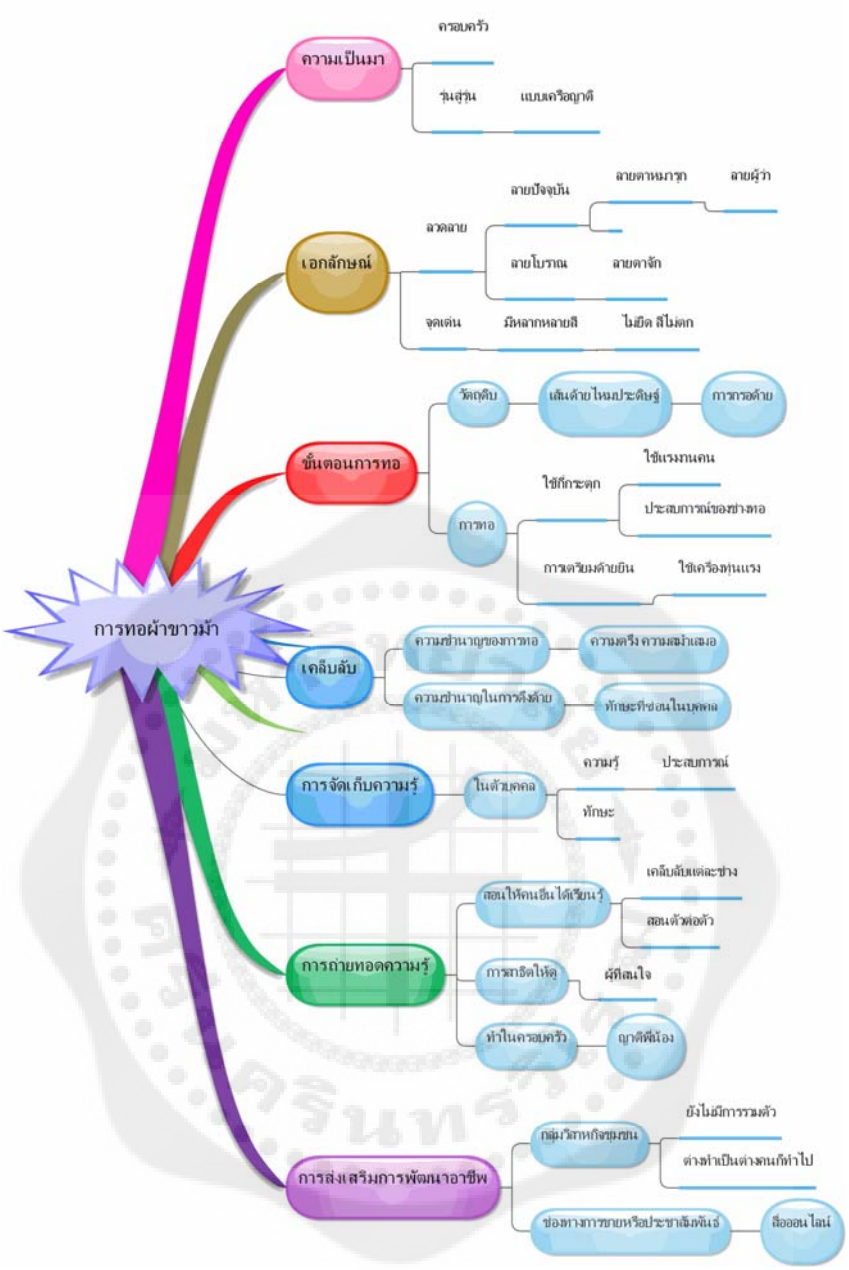
1.3 ด้านขั้นตอนการทอ จากการศึกษาขั้นตอนการผลิตผ้าขาวม้าพบว่ามีความคล้ายกัน ทั้งในด้านการผลิต วัตถุดิบ ที่ใช้ในการทอ อุปกรณ์ในการทอ และขั้นตอนการทอ แต่ละขั้นตอนย่อมขึ้นกับความชำนาญ ทักษะของผู้ทอผ้าเองด้วย

1.4 ด้านเคล็ดลับ จากการศึกษาพบว่าเคล็ดลับทอผ้าขาวม้ามักซ่อนอยู่ในตัวผู้ทอเอง ทั้งนี้ต้องอาศัยประสบการณ์ด้านการทอ ความชำนาญในการดึงด้าย ความสม่ำเสมอ และการใช้ไหประดิษฐ์ในการทำให้ผ้าขาวม้าคงทน มันวาว และสีไม่ตก นอกจากนี้การคิดค้นลวดลายใหม่ๆอยู่เสมอยังทำให้เกิดความน่าสนใจในตัวผ้าขาวม้าอีกด้วย

1.5 การจัดเก็บความรู้จากการศึกษาพบว่ามีการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคลของผู้ทอผ้าเองที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากผู้ชำนาญ และนำมาฝึกฝน ฝึกทักษะ และเรียนรู้จากประสบการณ์เหล่านั้นทำให้เกิดการสะสมเป็นองค์ความรู้ในการทอผ้าขาวม้า

1.6 การถ่ายทอดความรู้ จากการศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการทอผ้าขาวม้ามีดังนี้คือ การบอกต่อ การสาธิต การสอนตัวต่อตัว ซึ่งจะถ่ายทอด ให้ทั้งกับญาติพี่น้อง เครือญาติ ที่ต้องการทอผ้าขาวม้า และยังมีการตั้งเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าขาวม้าในรูปแบบสหกรณ์ ทำให้มีการสอนสาธิต การทอผ้าในกลุ่มสมาชิกด้วย รวมทั้งตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ การทอผ้าขาวม้าให้กับผู้ที่มีความสนใจทั่วไปผนวกกับการทำการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนจึงทำให้มีการรู้จักอย่างแพร่หลาย

1.7 ด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ จากการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ทอผ้าขาวม้ามีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของตนเองได้หลากหลาย ทั้งในรูปการจัดตั้งกลุ่มสมาชิกสหกรณ์ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน การเผยแพร่ทองสื่อออนไลน์ รวมทั้งการคิดค้นดัดแปลงผลิตภัณฑ์ให้หลากหลายมากขึ้น เช่น กระเป๋าเสื้อ กางเกง จึงทำให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง จากผลการศึกษาการประกอบอาชีพ การทอผ้าขาวม้าสามารถสรุปเป็นภาพความคิดได้ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 แผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทอผ้าขาวม้า

2. **การประกอบอาชีพการทำมีดเหน็บ**

การศึกษาการประกอบอาชีพการทำมีดเหน็บ พบว่า

2.1 ด้านภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บพบว่า ในด้านความเป็นมาขององค์ความรู้ในการทำมีดเหน็บ มีลักษณะดังนี้คือการถ่ายทอดความรู้การทำมีดเหน็บจากรุ่นสู่รุ่นด้วยการสืบทอดจากรุ่นปู่รุ่นพ่อ ซึ่งจะเป็นคนในครอบครัวเดียวกันทำให้มีเอกลักษณ์การฝึกฝนจากช่างที่ชำนาญด้วยการเป็นลูกมือ ศึกษาความรู้ฝึกจนชำนาญและนำมาประกอบอาชีพทำมีดเหน็บเป็นของตนเอง

2.2 ด้านเอกลักษณ์ รูปทรงลวดลาย มีความแตกต่างกันเนื่องจากเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ได้รับสืบทอดมาจากแหล่งความรู้จากการฝึกฝนและความชำนาญรวมเป็นองค์ความรู้ที่ต่างกันทำให้เกิดอัตลักษณ์ของชิ้นงานทั้งลวดลายและรูปทรง

2.3 ด้านขั้นตอนการทำมีดเหน็บจากการศึกษาพบว่ามีความคล้ายคลึงกันแตกต่างเพียงเล็กน้อย ตั้งแต่การเลือกวัสดุในการทำคือการเลือกใช้วัสดุเหลือใช้เช่น เหล็กแหนบผานรถไถซึ่งราคาถูกแต่ยังมีการเลือกวัสดุที่หลากหลายตามความถนัดของแต่ละช่างขั้นตอนการทำมีดส่วนใหญ่ยังคงใช้ฝีมือแรงงานคนในการตีมีดเพื่อให้ได้รูปทรงที่ต้องการแต่เริ่มมีการใช้เครื่องทุ่นแรงมาช่วยคือเครื่องตีเหล็กเนื่องจากการตีเหล็กด้วยมือเป็นเวลานานทำให้เกิดความเมื่อยหล้าของผู้ตีได้อีกขั้นตอนคือขั้นตอนการชุบโลหะซึ่งมีความเหมือนกันคือการจุ่มน้ำเดินหน้าถอยหลังและยกขึ้นอีกขั้นตอนที่สำคัญคือการทำฝักมีดและด้ามมีด อยู่ที่การเลือกไม้ที่นำมาทำของช่างแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะเทคนิคการขัดไม้ที่เรียบเนียนออกมาสวยงาม

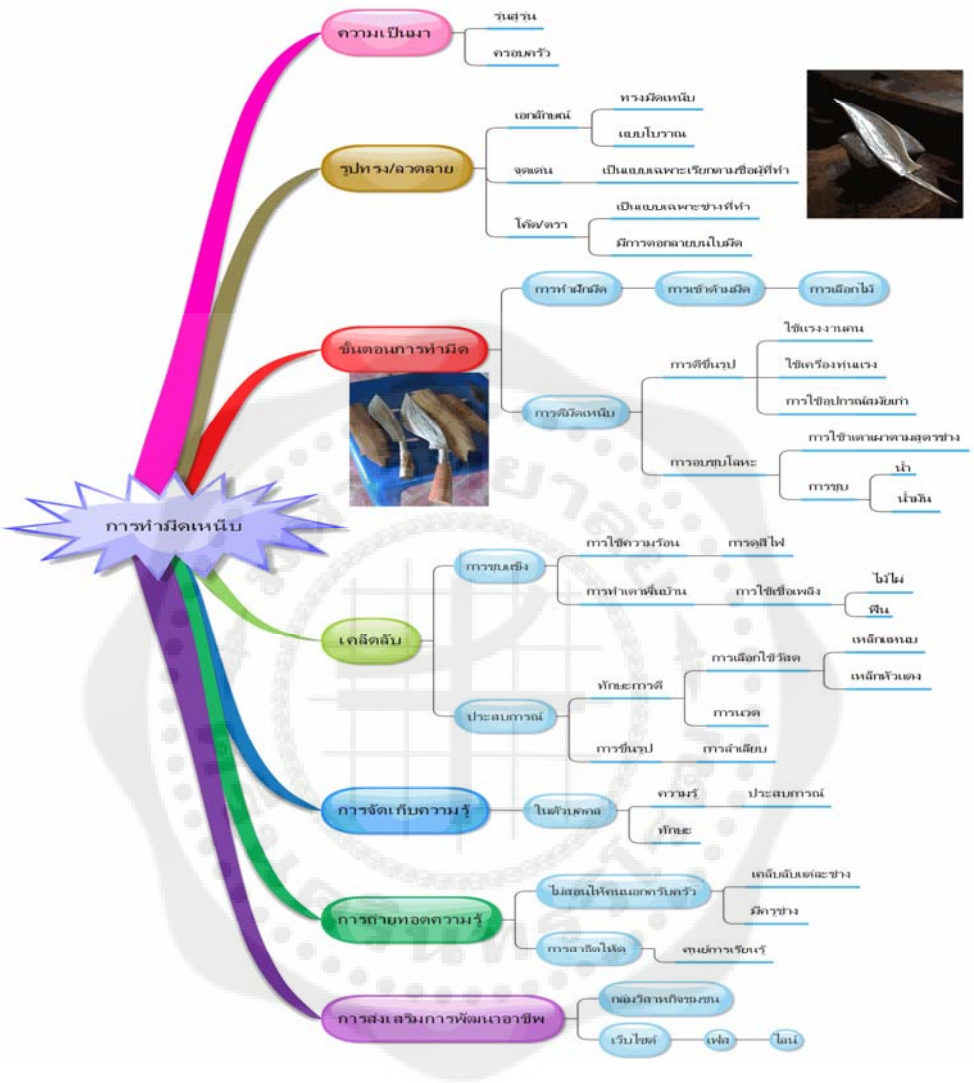
2.4 ด้านเคล็ดลับ จากการศึกษาพบว่า เคล็ดลับในการทำมีดเหน็บสามารถแบ่งออกเป็นขั้นตอนในการชุบแข็ง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงการใช้ความร้อน การใช้เชื้อเพลิง การดูสีของไฟ การทำเตาสำหรับเผา และเคล็ดลับสำคัญอย่างยิ่งคือ ประสบการณ์ของแต่ละช่างเอง รวมทั้งทักษะต่างๆ การนวด การเลือกใช้วัสดุ การขึ้นรูป ซึ่งเป็นเคล็ดลับ ของแต่ละคน ที่ได้รับการถ่ายทอดมา ทำให้เกิดความแตกต่างของมีดเหน็บ เป็นเอกลักษณ์ของช่างแต่ละคน

2.5 ด้านการจัดเก็บความรู้ จากการศึกษารวบรวมข้อมูลในด้านต่างๆ ทำให้ทราบว่าในด้านการจัดเก็บความรู้นั้น เป็นการจัดเก็บในตัวบุคคล โดยอาศัยทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมา จากผู้ที่ชำนาญกว่า ซึ่งอาจมาจากบุคคลในครอบครัวกันเอง หรือจากการฝึกฝน จากการเป็นลูกมือแล้วสะสมตกผลึกเป็นความรู้ความชำนาญทักษะต่างๆ ทำให้เกิดผลงานที่แตกต่างและเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล

2.6 ด้านการถ่ายทอดความรู้สามารถแยกออกได้คือ มีการถ่ายทอดความรู้โดยการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ สอนและสาธิตให้กับคนทั่วไปที่มีความสนใจในการทำมีดเหน็บแต่สำหรับบางช่างนั้นยังคงสงวนวิธีการทำให้เฉพาะคนในครอบครัวเพื่อสืบทอดภายในตระกูล

2.7 ด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ การศึกษาพบว่าช่างทำมีดเหน็บมีการพัฒนาส่งเสริมอาชีพของตนเอง คือ 1. การเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งได้รับคัดเลือกเป็นสินค้า OTOP จัดแสดงในงานต่างๆ เพื่อเป็นการเผยแพร่และสร้างรายได้ 2. การพัฒนาอาชีพตนเองผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ ทำให้มีคนรู้จักอย่างรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น ซึ่งปัจจุบันมีการซื้อขายผ่านสื่อออนไลน์ซึ่งทำให้ผู้สนใจมีดเหน็บเข้าถึงและซื้อขายได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า จากผลการศึกษาการประกอบอาชีพการทำมีดเหน็บสามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 แผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทำมีดเหน็บ

3. **การประกอบอาชีพการจักสานเปลไม้ไผ่**

การศึกษาการประกอบอาชีพการจักสานไม้ไผ่ พบว่า

3.1 ด้านความเป็นมาของการทำเปลไม้ไผ่พบว่าผู้ทำเปลไม้ไผ่ได้รับองค์ความรู้จากการถ่ายทอดมาจากคนในครอบครัวที่มีการสานเปลไม้ไผ่มาตั้งแต่เดิมแล้วสอนต่อให้รุ่นสู่รุ่น

3.2 ด้านเอกลักษณ์รูปทรงจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือรูปทรงเรือจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเป็นการออกแบบตามฟังก์ชั่นการใช้งานมีการผสมระหว่างการออกแบบและใช้วัสดุท้องถิ่นอย่างลงตัว

3.3 ด้านขั้นตอนการทำเปลไม้ไผ่จากการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านขั้นตอนการทำเปลไม้ไผ่เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกวัตถุดิบ คือการเลือกใช้ไม้ไผ่สีสุกที่มีขนาดพอเหมาะและลำต้นเท่าๆกันซึ่งเป็นวัตถุดิบที่ได้จากธรรมชาติ สามารถหาได้ในท้องถิ่น ต่อมาขั้นตอนการสร้างเปลไม้ไผ่แยกเป็นขั้นตอนการขึ้นโครง ซึ่งต้องใช้แรงงานคน ไม่มีเครื่องทุ่นแรงจึงต้องใช้ทักษะเฉพาะตัว ขั้นตอนการสานแปลต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญของผู้สานแต่ละคน ทำให้ได้เอกลักษณ์ของแต่ละคนที่แตกต่างกัน

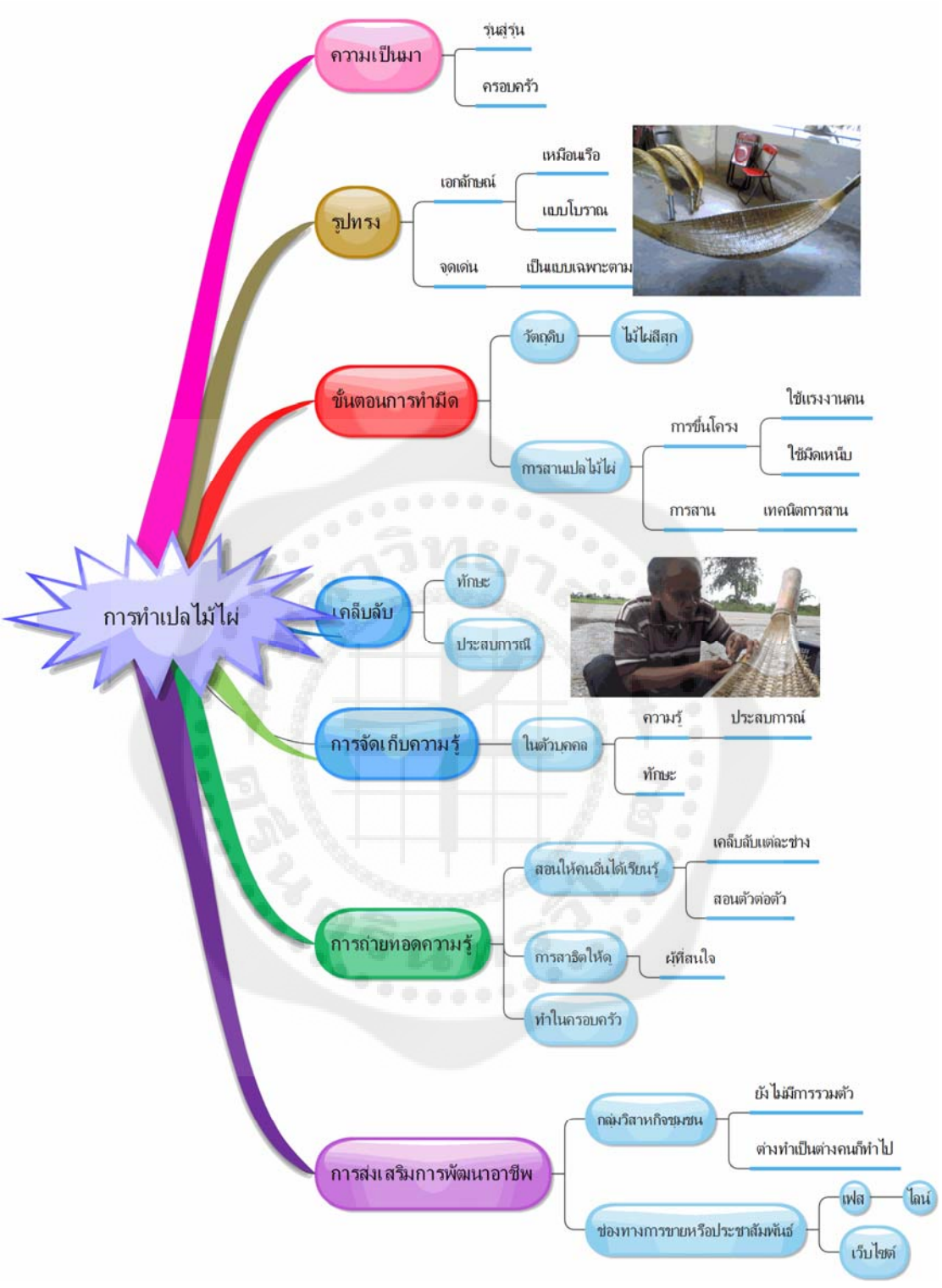
3.4 เคล็ดลับ จากการศึกษาพบว่าเป็นการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากคนในครอบครัวที่ทำมาแต่ดั้งเดิม ผสมกับประสบการณ์ ทักษะ ที่มีทำให้ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ในการสานแปลไม้ไผ่

3.5 การจัดเก็บความรู้จากการศึกษาพบว่ามีการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคลของผู้ทำเปลไม้ไผ่เองที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากผู้ชำนาญ และนำมาฝึกฝน ฝึกทักษะ และเรียนรู้จากประสบการณ์เหล่านั้นทำให้เกิดการสะสมเป็นองค์ความรู้ในการจักสานเปลไม้ไผ่

3.6 การถ่ายทอดความรู้ จากการได้ศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความรู้นั้นอยู่ในรูปแบบสอนแบบตัวต่อตัวซึ่งคนที่มาเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเป็นคนในครอบครัว เครือญาติ รวมทั้งผู้ที่มีสนใจ ในด้านการทำเปลไม้ไผ่รวมทั้งการสาธิตให้แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป

3.7 ด้านการส่งเสริมพัฒนาอาชีพ จากการศึกษาพบว่า ยังไม่มีการรวมตัวในรูปแบบกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งยังไม่มีการเผยแพร่ในรูปแบบสื่อออนไลน์ จากผู้สานแปลไม้ไผ่เอง มีเพียงการบอกต่อกันในหมู่ผู้ที่ใช้ ซึ่งทำให้รู้จักไม่แพร่หลาย

จากผลการศึกษาการประกอบอาชีพการทำจักสานเปลไม้ไผ่สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังภาพประกอบ 14

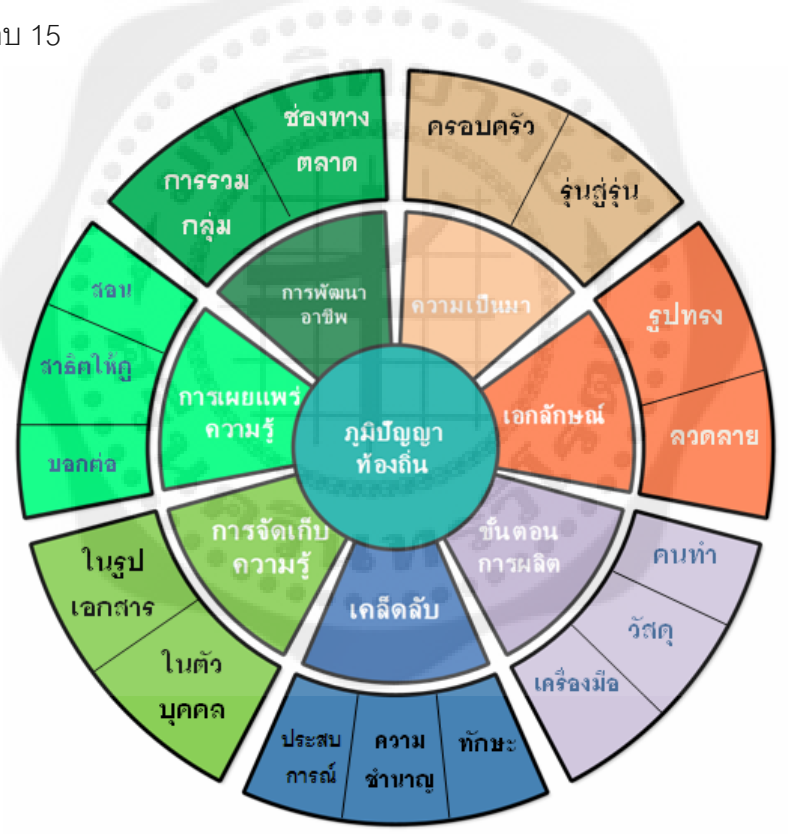

ภาพประกอบ 14 แผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทำเปลไม้ไผ่

ผลการวิจัย ตอนที่ 2 การสังเคราะห์องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

ผลการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) จากผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านและผู้เชี่ยวชาญรวมถึงการค้นคว้าเอกสารจากงานวิจัย (Documentary Research) องค์ความรู้ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพทั้ง 3 เรื่องสามารถสรุปได้ดังนี้

องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จากการสังเคราะห์นำมาสรุปประเด็นได้ตามแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้คือ 1.ความเป็นมาของภูมิปัญญา (Background) 2.เอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) 3.ขั้นตอนการผลิต (Process) 4.เคล็ดลับที่สำคัญ (Trick) 5.การจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) 6.การเผยแพร่องค์ความรู้ (Transfer) และ 7.การพัฒนาอาชีพ (Development) ซึ่งสามารถเสนอเป็นรูปแบบของแผนภาพความคิดรวบยอดได้ตามภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลการสังเคราะห์องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพที่ได้ นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ประเมินแผนภาพความคิดตามความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบ ผลการประเมินที่ได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 การประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

รายการประเมิน	MEAN	S.D.	แปลความ
1.องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์แสดงองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	4.20	0.75	มาก
2.สามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้	4.60	0.49	มากที่สุด
3.นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM)	4.80	0.40	มากที่สุด
4.นำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	4.80	0.40	มากที่สุด
5.แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมโยงความรู้ภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้	3.80	0.98	มาก
6.โดยภาพรวมของแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.20	0.40	มาก
รวม	4.40	0.57	มาก

จากตาราง 1 พบว่า โดยภาพรวมของแผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด ส่วนด้านที่มีความเหมาะสมมากคือสามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้ นำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM) มีการนำเสนอเข้าใจง่าย สามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และมีความเหมาะสมมากในส่วนของด้านรูปแบบนี้จะนำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้

จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ ให้ข้อเสนอแนะองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

1. การจัดเก็บความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังเป็นระบบที่ไม่ชัดเจน

2. ช่องทางการเผยแพร่องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นระบบที่ไม่ชัดเจนนัก เช่น ยังเป็นเอกสารและบางอย่างอยู่ที่ช่าง หรือคนที่ทำแบบฝีมือ

3. ภูมิปัญญาบางอาชีพ อาจสูญหายไปพร้อมกับตัวผู้รู้เอง

4. ควรมีระบบการจัดการความรู้ที่จะช่วยให้ภูมิปัญญาอันทรงคุณค่าอยู่ตลอดไปถึงลูกหลานข้างหลังได้เรียนรู้จากองค์ความรู้เหล่านั้น

5. ควรใช้ช่องทางการส่งผ่านความรู้ เช่นปัจจุบันมีการใช้ IT เข้ามาช่วยเรื่องการจัดการความรู้

6. ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และโซเชียลมีเดีย สังคมออนไลน์ ซึ่งในปัจจุบันนิยมใช้กันอย่างกว้างขวาง

7. ถ้าเป็นเว็บเพจจะมีความมั่นคงด้านฐานข้อมูล หรือเป็นเว็บบอร์ด กระดานสนทนากลุ่มน่าจะเหมาะสมกว่า

8. การพัฒนาระบบเว็บไซต์และมีกระดานสนทนากลุ่มอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่น

สรุปได้ว่า องค์ความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มจากความเป็นมา (Background) คือ จากรุ่นสู่รุ่น จากครอบครัวที่ทำเป็นอาชีพทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลัก ผ่านประสบการณ์และความรู้ เคล็ดลับวิชา (Trick) ที่เกิดจากทักษะของผู้ที่ลงมือทำเองเป็นการจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) ที่อยู่ในตัวบุคคล ในครอบครัว ในชุมชนแบบเครือญาติที่ร่วมกันดำเนินการในอาชีพตามบริบทของชุมชน ซึ่งในการประกอบอาชีพมีขั้นตอนกระบวนการผลิต (Process) ที่เป็นเอกลักษณ์ (Identity) ของภูมิปัญญา และมีการเผยแพร่โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญา (Transfer) โดยส่วนใหญ่จะเป็นการตกทอดเป็นรุ่นสู่รุ่นและในครอบครัวเดียวกัน และมีการพัฒนา (Development) ความรู้ พัฒนาอาชีพตามยุคตามสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพต่อไป

ผลการวิจัย

ระยะที่ 2 พัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนผู้วิจัยได้จัดทำเป็นเว็บไซต์การจัดกรความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจดชื่อโดเมน และโฮสที่ใช้ในการพัฒนาเว็บไซต์ โดยผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

ระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

ผลการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการศึกษาหลักแนวคิดของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศการพัฒนาเว็บไซต์ และหลักการระบบการทำงานของความรู้ (Knowledge Work System) ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. **การวางแผน** (Planning) เป็นขั้นตอนแรกที่ทำการพัฒนาระบบ เช่น การเตรียมข้อมูล การจัดหาทรัพยากรในการพัฒนาระบบฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การออกแบบ (Design) โดยกำหนดเป้าหมายและวางแผน (Site Definition Planning) ออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Page Design and Content Editing) โดยปรึกษานัก IT และนักออกแบบพัฒนาเว็บเพจ วิเคราะห์และจัดโครงสร้างของข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Analysis and Information Architecture)

1.2 ลงมือสร้างและทดสอบระบบ (Construction and Testing) ดำเนินการโดยจดโดเมนชื่อเว็บไซต์ คือ http://www.poompunya.com โดยใช้การหลักการพัฒนาระบบของ พรรณี สวนเพลง, 2552. รูปแบบน้ำตก (Waterfall Model) เป็นรูปแบบที่นิยมมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขั้นตอน

การทำงานสามารถที่จะวนหรือย้อนกลับ (Iteration) ไปแก้ไขได้ หรือที่เรียกว่า Adapted Waterfall Model

1.3 เผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก (Publishing and Promotion)

1.4 ดูแลและพัฒนา (Maintenance)

2. **การจัดการความรู้** (Knowledge management) โดยใช้หลักการ แนวคิดของ การจัดการความรู้ มีดังนี้ในระบบ Knowledge management Local wisdom System มีดังนี้ คือ1.การกำหนดความรู้ Identification 2) การสร้างความรู้ Creation มาจัดเก็บความรู้ Storage ในเว็บไซต์ http://www.poompunya.com 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Sharing ในเว็บบอร์ดภูมิปัญญา 4.การเผยแพร่ความรู้ Distribution

3. **เทคโนโลยี (Technology)** มีดังนี้ คือ 1) การออกแบบ (Design) โดยกำหนดเป้าหมายและวางแผน (Site Definition Planning) ออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Page-Design and Content Editing) โดยปรึกษานัก IT และนักออกแบบพัฒนาเว็บเพจวิเคราะห์และจัดโครงสร้างของข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Analysis and Information Architecture) 2) ลงมือสร้างและทดสอบระบบ (Construction and Testing) ดำเนินการโดยจดโดเมนชื่อเว็บไซต์ คือ http://www.poompunya.com โดยใช้การหลักการพัฒนาระบบของ พรรณี สวนเพลง, 2552. รูปแบบน้ำตก (Waterfall Model) เป็นรูปแบบที่นิยมมานานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขั้นตอนการทำงานสามารถที่จะวนหรือย้อนกลับ (Iteration) ไปแก้ไขได้ หรือที่เรียกว่า Adapted Waterfall Model 3) เผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก (Publishing and Promotion) และ4) ดูแลและพัฒนา (Maintenance)

4. **การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Exchange)** การให้มีสมาชิกในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของภูมิปัญญา จากการศึกษาได้ใช้ช่องทางการแลกเปลี่ยนความรู้ ในเว็บบอร์ด เนื่องด้วยเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ดีในปัจจุบัน ส่วนในด้านมิติของการจัดการความรู้ประกอบด้วย คน (People) กระบวนการ (Process) และเทคโนโลยี (Technology) เข้ามาร่วมกิจกรรม (Activities) ให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้องค์ความรู้ใหม่ เป็นนวตกรรม ไปสู่การพัฒนาอาชีพต่อไป จากผลการพัฒนาเว็บไซต์ http://www.poompunya.com ดังแสดงตามภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 หน้าเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

การให้มีสมาชิกในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ของภูมิปัญญา จากการศึกษาได้ใช้ช่องทางการแลกเปลี่ยนความรู้ ในเว็บบอร์ด เนื่องด้วยเป็นเครื่องมือที่นิยมใช้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ดังภาพประกอบ 17

ภาพประกอบ 17 หน้าเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในการส่งเสริมอาชีพผลการพัฒนาระบบคือใช้วิธีการสร้างระบบร้านค้าออนไลน์ โดยสร้างร้านค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น สมัครในเว็บไซต์ Lnwshop.com = http://poompanya.lnwshop.com/ร้านค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยลงสินค้าผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ตัวอย่างหน้าเพจดังภาพประกอบ 18

ภาพประกอบ 18 หน้าเว็บเพจการขายสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น

5. การประเมินการใช้งานของเว็บไซต์

เป็นองค์ประกอบในการประเมิน โดยผู้วิจัย ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ของ Google Docs. ซึ่งเป็น เครื่องมือในการประเมิน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาหน้าเพจเว็บไซต์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น หน้าเพจการประเมินเว็บไซต์มีดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 หน้าเว็บเพจการประเมินผลการให้บริการ

การประเมินเว็บไซต์ของภูมิปัญญาท้องถิ่นในครั้งนี้เพื่อนำข้อมูลผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาหน้าเพจเว็บไซต์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 40 คน เป็นเพศชาย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 70 เพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นผู้สนใจทั่วไปจำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมาเป็นสมาชิกจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25 นักวิชาการจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ15 และเป็นผู้ประกอบการจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อย 10 อื่นๆได้แก่ อาจารย์ ข้าราการครูจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ7.5 ส่วนในด้านข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการเว็บไซต์ ผลการประเมินดังตาราง 2 ถึงตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 2 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)

รายการประเมิน	MEAN	S.D.	แปลความ
1. ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของหน้าโฮมเพจ	4.21	0.86	มาก
2. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน	4.57	0.65	มากที่สุด
3. สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม	4.14	0.86	มาก
4. เมนูง่ายต่อการใช้งาน	4.43	0.76	มาก
5. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน	4.36	0.84	มาก
6. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม	4.43	0.50	มาก
7. ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องและสามารถสื่อความหมายได้	4.50	0.52	มาก
8. โดยภาพรวมมีความคิดเห็นในการออกแบบพัฒนาระบบในระดับ	4.43	0.76	มาก
รวม	4.38	0.72	มาก

ตาราง 3 ด้านคุณภาพของเนื้อหา (Content)

รายการประเมิน	MEAN	S.D.	แปลความ
1.ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในเว็บไซต์	4.71	0.60	มากที่สุด
2.ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์อื่น	4.57	0.51	มากที่สุด
3.ความรวดเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูล	4.64	0.63	มากที่สุด
4.ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล	4.64	0.50	มากที่สุด
5.ความเหมาะสมของข้อมูลภายในเว็บไซต์	4.43	0.65	มาก
6.โดยภาพรวมมีความเหมาะสมในคุณภาพของเนื้อหาระดับ	4.71	0.47	มากที่สุด
รวม	4.62	0.56	มากที่สุด

ตาราง 4 ด้านการนำไปใช้ประโยชน์

รายการประเมิน	MEAN	S.D.	แปลความ
1.เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้	4.86	0.36	มากที่สุด
2.เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ และงานวิจัย	4.50	0.65	มาก
3.สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้	4.86	0.36	มากที่สุด
4.เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน	4.71	0.61	มากที่สุด
5.โดยภาพรวมด้านประโยชน์และการนำไปใช้	4.64	0.50	มากที่สุด
รวม	4.71	0.49	มากที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการประเมินการใช้บริการเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นมีดังนี้คือ เป็นสื่อที่ดีในการนำเสนอภูมิปัญญาไทยอีกขนานหนึ่งและยังคงไม่ให้หายไปจากสังคมไทย ในด้านที่ควรปรับปรุง เช่นเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นควรมีในส่วนที่เป็นการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ จากเพจบางเมนูยังเชื่อมโยงไม่ได้ เช่นการส่งเสริมอาชีพ ในด้านระบบสารสนเทศ www.poompunya.com ควรมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น มีบอร์ดกระดานสนทนา เว็บบอร์ด web board ในส่วนของลิงค์ที่เชื่อมโยงควรมี link ที่ facebook และ e-mail เพื่อความสะดวกในการเข้าถึงโดยง่าย ในประเด็นด้านเนื้อหาควรเพิ่มเนื้อหา รายละเอียดของภูมิปัญญาในแต่ละด้าน เช่น การทำมีด มีวิธีการ และเทคนิคต่างๆว่ามีอะไรบ้าง แบบรายละเอียดเจาะลึกในเรื่องอื่นๆ ด้วย ข้อมูลภูมิปัญญายังมีรายละเอียดน้อย ควรปรับให้มีความหลากหลาย ของภูมิปัญญา ความโดดเด่น การประยุกต์ใช้งานที่สามารถ link update ข้อมูลของเว็บอื่นและไปยัง เฟสบุ๊คหรือ social ที่เข้าถึงกลุ่มมากขึ้น ปัจจุบันความน่าสนใจของเว็บน้อยลงคนหันไปใช้ Social Facebook ที่มีการ Update ข้อมูลอย่างต่อเนื่องเข้าถึงได้ง่าย โดยคนทุกระดับจะมีประโยชน์ไม่ใช่น้อย ด้านเนื้อหามีประโยชน์มากควรอนุรักษ์ไว้เพราะเป็นภูมิปัญญาไทย

เมื่อได้ระบบที่สมบูรณ์แล้วก็นำมาทดสอบในการใช้ระบบการจัดการความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้หลักการและแนวคิดของการจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งจากการศึกษามีผลของระบบการจัดการความรู้ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดความรู้ Identification ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพ การกำหนดความรู้ที่ได้จากผลของการศึกษาในระยะที่ 1 คือ องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน 3 อาชีพ ได้แก่ การทอผ้าขาวม้า การทำมีดเหน็บ การจักสานเปลไม้ไผ่ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้สมาชิกเรียนรู้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

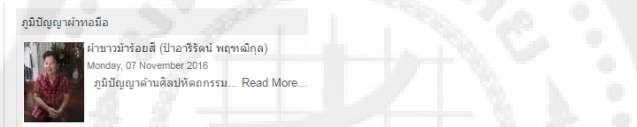
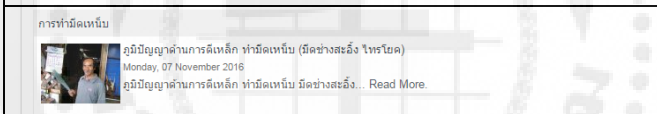
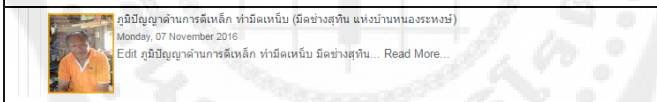
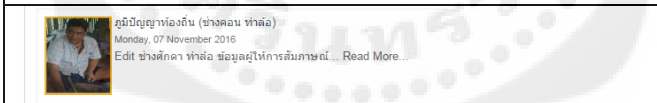
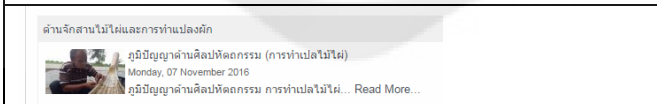
2. การสร้างความรู้ Creation โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 คือ องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดเก็บความรู้ Storage ในเว็บไซต์ http://www.poompunya.com

3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Sharing ในเว็บบอร์ดภูมิปัญญา การแลกเปลี่ยนความรู้เว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีสมาชิกในกลุ่มของภูมิปัญญาเป็นการเรียนรู้ร่วมกัน

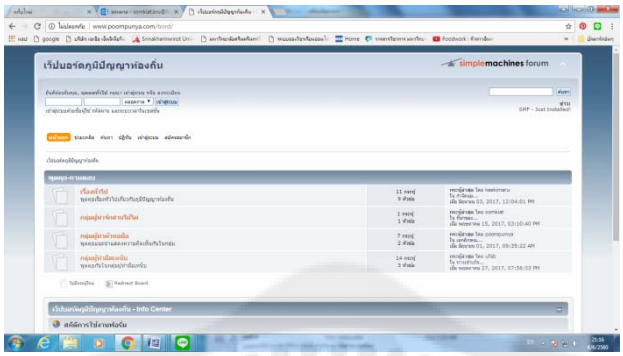
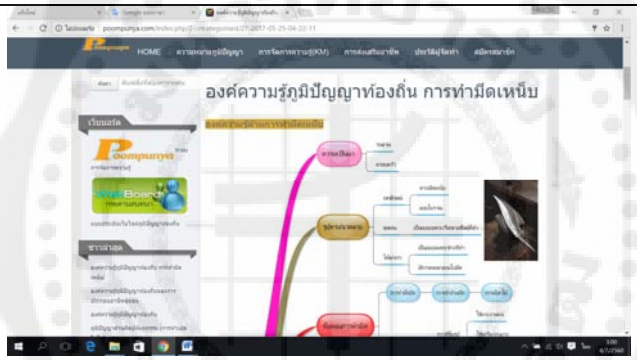
4. การเผยแพร่ความรู้ Distribution

สรุปกระบวนการของระบบการจัดารความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดังตาราง 5

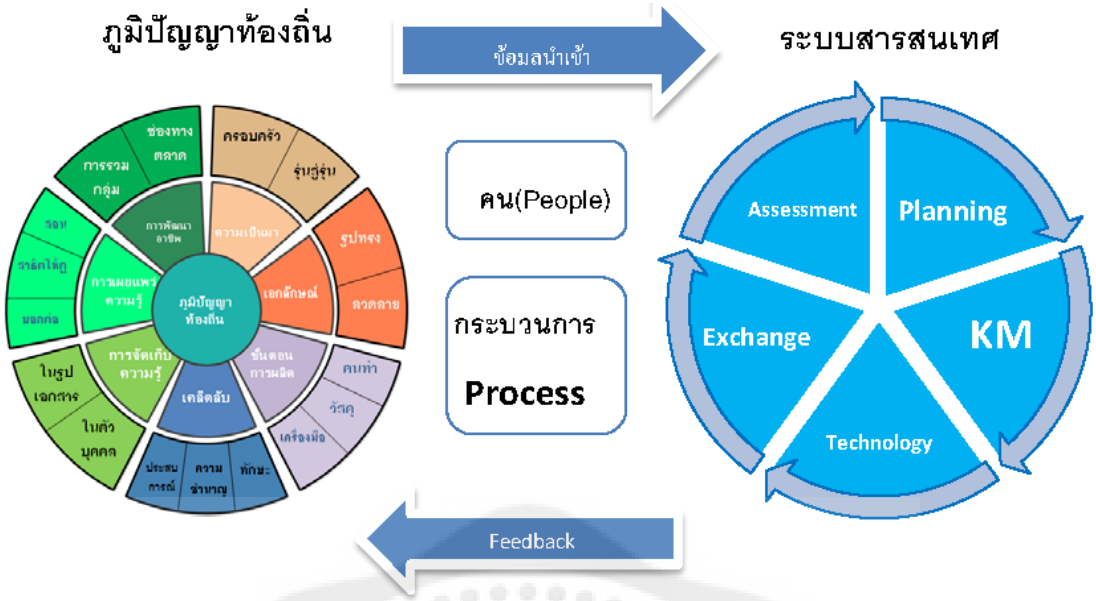
ตาราง 5 กระบวนการของระบบการจัดการความรู้

รายการ	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
1.การกำหนดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	เว็บเพจ http://poompunya.com/ ข้อมูลจากเมนูภูมิปัญญาท้องถิ่น 	ศึกษาข้อมูลเรื่องผ้าทอมือผ้าขาวม้าบ้านหนองขาว
		ศึกษาข้อมูลมีดเหน็บช่างสะอิ้ง ไทรโยค
		ศึกษาข้อมูลมีดเหน็บช่างสุทินบ้านหนองระหงษ์
		ศึกษาข้อมูลมีดเหน็บช่างศักดาท่าล้อ
		ศึกษาข้อมูลการจักสานเปลไม้ไผ่บ้านทุ่งสมอ
2.การสร้างความรู้		การลงข้อมูลบนเว็บเพจ poompunya.com

ตาราง 5 (ต่อ)

รายการ	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
3.การแลกเปลี่ยนความรู้	เว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น 	การแลกเปลี่ยนความรู้เว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น
4.การเผยแพร่ความรู้		ผู้ดูแลระบบจะมีการเผยแพร่ความรู้เป็นแบบ Publish แก่สมาชิกในเพจภูมิปัญญาท้องถิ่นและผู้ที่มีความสนใจ

จากการศึกษาและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน สามารถสรุปเป็นรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ระยะที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมอาชีพชุมชน ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 คน ที่ยืนยันความเหมาะของรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ดังนี้

1. **รูปแบบองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี** มีองค์ประกอบ 7 ด้านได้แก่ 1.ความเป็นมาของภูมิปัญญา (Background) 2.เอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) 3.ขั้นตอนการผลิต (Process) 4.เคล็ดลับที่สำคัญ (Trick) 5.การจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) 6.การเผยแพร่องค์ความรู้ (Transfer) และ7.การพัฒนาอาชีพ (Development) ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ เห็นด้วยกับการที่รูปแบบองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชน มีองค์ประกอบ 7 ด้านคือ 1.ความเป็นมาของภูมิปัญญา (Background) 2.เอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) 3.ขั้นตอนการผลิต (Process) 4.เคล็ดลับที่สำคัญ (Trick) 5.การจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) 6.การเผยแพร่องค์ความรู้ (Transfer) และ 7.การพัฒนาอาชีพ (Development) การจัดเก็บความรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังเป็นระบบที่ไม่ชัดเจน และช่องทางการเผยแพร่องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นระบบที่ไม่ชัดเจนนัก เช่น ยังเป็นเอกสารและบางอย่างอยู่ที่ช่าง หรือคนที่ทำแบบฝีมือ

2. **รูปแบบการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น** มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 การวางแผน (Planning) จากการศึกษารวบรวมข้อมูลด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ในด้านขั้นตอนการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประกอบด้วยการวางแผนการจัดการความรู้ โดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้น มีเนื้อหาของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ยังขาดเช่นกระบวนทอผ้า กรอด้ายก่อนการทอผ้า เป็นต้น ข้อมูลยังขาดการเชื่อมโยงแลหมวดหมู่ ควรมีวางแผนกระบวนการขั้นตอนที่จะทำให้เว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นเป็นระบบที่จัดเจนยิ่งขึ้น

2.2 การจัดการความรู้ (Knowledge Management) มีความเหมาะสมในด้านของการจัดการความรู้ แต่ก็ต้องมีความชัดเจนเรื่องการมีส่วนร่วม เช่น การใช้เว็บไซต์ ซึ่งผู้ผลิตบางท่านอาจยังใช้เว็บบอร์ดไม่ถนัด เมื่อเห็นจุดอ่อนกลไกที่จะพัฒนาออกมาคือจัดทำคู่มือการใช้งานเว็บบอร์ด การสมัครสมาชิกเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.3 เทคโนโลยี (Technology) ระบบนี้มีความเหมาะสม เป็นระบบที่ดีสามารถกระจายข้อมูลได้ทั่วโลกแต่เทคโนโลยีอาจไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ แต่เหมาะกับคนรุ่นใหม่ ควรคำนึงถึงกลุ่มผู้ใช้ ดังนั้นผู้วิจัยที่พัฒนาระบบการจัดการความรู้ โดยใช้กระดานสนทนาในเพจ poompunya.com และจัดทำเป็นคู่มือการใช้งานเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นได้มีการแนะนำและสอนวิธีการสมัครสมาชิกและการโพสต์ข้อมูลความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ และมีการเพิ่มช่องทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ค แอพลิเคชั่นไลน์เพื่อเป็นการเชื่อมโยง โดยจัดทำการตั้งเพจในเฟสบุ๊คชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นและมีสมาชิกในเพจส่งข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

2.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Exchange) มีความเหมาะสม ในส่วนของด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเว็บบอร์ด ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันคือคนรุ่นใหม่เป็นผู้แนะนำการใช้เทคโนโลยี กับผู้ให้ข้อมูลคือผู้ชำนาญงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็นคนบอกและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เมื่อทั้งสองมีการสื่อสารกันย่อมทำให้เกิดความรู้เป็นองค์ความรู้ใหม่ทั้ง 2 ฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.5 การประเมิน (Assessment) มีความเหมาะสมในส่วนของการประเมินเป็นระบบที่ดีในการนำข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นมาเผยแพร่ไม่ให้ภูมิปัญญานั้นสูญหายไป ในด้านที่ควรปรับปรุงเช่น จากเพจบางเมนูยังเชื่อมโยงไม่ได้ เช่นการส่งเสริมอาชีพ ในด้านระบบสารสนเทศ www.poompunya.com ควรมีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในประเด็นด้านเนื้อหาควรเพิ่มเนื้อหา รายละเอียดของภูมิปัญญา แบบรายละเอียดเจาะลึกในเรื่องอื่นๆ ด้วย ควรมีการประยุกต์ใช้งานที่สามารถ link update ข้อมูลของเว็บอื่นและไปยัง เฟสบุ๊คหรือ social ที่เข้าถึงกลุ่มมากขึ้น

สามารถสรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่ยืนยันยันความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน จะสามารถเป็นแนวทางให้กับหน่วยงานบริหารส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาส่งเสริมอาชีพอีกทั้งยังสามารถเป็นต้นแบบในการพัฒนาการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้กับชุมชนอื่นๆต่อไป โดยรูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชนประกอบไปด้วยดังนี้

1. รูปแบบองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของภูมิปัญญา (Background) 2) เอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) 3) ขั้นตอนการผลิต (Process) 4) เคล็ดลับที่สำคัญ (Trick) 5) การจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) 6) การเผยแพร่องค์ความรู้ (Transfer) และ7.การพัฒนาอาชีพ (Development)

2. รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย1) การวางแผน (Planning) เป็น การเตรียมข้อมูล การจัดหาทรัพยากรในการพัฒนาระบบฯ 2) การจัดการความรู้ (KM: Knowledge management) 1.การกำหนดความรู้ Identification 2.การสร้างความรู้ Creation มาจัดเก็บความรู้ Storage 3.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Sharing ในเว็บบอร์ดภูมิปัญญา 4.การเผยแพร่ความรู้ Distribution 3) เทคโนโลยี (Technology) ได้แก่ 1.การออกแบบ (Design) โดยกำหนดเป้าหมายและวางแผน (Site Definition Planning) ออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Page Design and Content Editing) 2.ลงมือสร้างและทดสอบระบบ (Construction and Testing) 3.เผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก (Publishing and Promotion) และ4.ดูแลและพัฒนา (Maintenance)

3. เทคโนโลยี (Technology) ระบบการจัดการความรู้ โดยใช้กระดานสนทนาในเพจ poompunya.com และจัดทำเป็นคู่มือการใช้งานเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นได้มีแนะนำและสอนวิธีการสมัครสมาชิกและการโพสต์ข้อมูลความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และมีการเพิ่มช่องทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ค แอพลิเคชั่นไลน์เพื่อเป็นการเชื่อมโยง โดยจัดทำการตั้งเพจในเฟสบุ๊คชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Exchange) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเว็บบอร์ด ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันคือคนรุ่นใหม่เป็นผู้แนะนำการใช้เทคโนโลยี กับผู้ให้ข้อมูลคือผู้ชำนาญงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็นคนบอกและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เมื่อทั้งสองมีการสื่อสารกันย่อมทำให้เกิดความรู้เป็นองค์ความรู้ใหม่ทั้ง 2 ฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชนครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน และเพื่อประเมินระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของอาชีพชุมชน โดยมีการสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะการวิจัยตามลำดับระยะต่างๆ ดังนี้

สรุปผล

1. การศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

องค์ความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเริ่มจากความเป็นมา (Background) คือจากรุ่นสู่รุ่น จากครอบครัวที่ทำเป็นอาชีพทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลัก ผ่านประสบการณ์และความรู้เคล็ดลับวิชา (Trick) ที่เกิดจากทักษะของผู้ที่ลงมือทำเองเป็นการจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) ที่อยู่ในตัวบุคคล ในครอบครัวซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (Share Knowledge) ในชุมชนแบบเครือญาติที่ร่วมกันดำเนินการในอาชีพตามบริบทของชุมชน ซึ่งในการประกอบอาชีพมีขั้นตอนกระบวนการผลิต (Process) ที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) และมีการเผยแพร่โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญา (Transfer) โดยส่วนใหญ่จะเป็นการตกทอดเป็นรุ่นสู่รุ่นและในครอบครัวเดียวกัน และมีการพัฒนา (Development) ความรู้ พัฒนาอาชีพตามยุคตามสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพต่อไป

ด้านการนำเสนอองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำเสนอแผนภาพองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความเหมาะสมมากที่สุดคือนำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM) มีการนำเสนอเข้าใจง่าย สามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้ และมีความเหมาะสมในส่วนของด้านรูปแบบที่นำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้มีความเหมาะสมในการจัดวางลำดับที่เชื่อมโยงเนื้อหา โดยภาพรวมแล้วมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายในการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศพบว่า การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทสมีกระบวนคือ 1.กำหนดเป้าหมายและวางแผน (Site Definition Planning) 2.วิเคราะห์และจัดโครงสร้างของข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Analysis and

Information Architecture) 3.ออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Page Design and Content Editing) โดยปรึกษานัก IT และนักออกแบบพัฒนาเว็บเพจ 4.ลงมือสร้างและทดสอบระบบ (Construction and Testing) ดำเนินการโดยจดโดเมนชื่อเว็บไซต์ คือ http://www.poompunya.com 5.เผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก (Publishing and Promotion) และ6.ดูแลและพัฒนา (Maintenance)

ด้านการจัดการความรู้พบว่า กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) มีดังนี้คือ 1.การกำหนดความรู้ (Identification) ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพ 2.การสร้างความรู้ (Creation) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 คือ องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดเก็บความรู้ (Storage) ในเว็บไซต์ http://www.poompunya.com 3.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) ในเว็บบอร์ดภูมิปัญญา 4.การเผยแพร่ความรู้ (Distribution) 5.การประเมิน (Assessment)

กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชนประกอบไปด้วย

1. รูปแบบองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ความเป็นมาของภูมิปัญญา (Background) 2) เอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) 3) ขั้นตอนการผลิต (Process) 4) เคล็ดลับที่สำคัญ (Trick) 5) การจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) 6) การเผยแพร่องค์ความรู้ (Transfer) และ7.การพัฒนาอาชีพ (Development)

2. รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย1) การวางแผน (Planning) เป็น การเตรียมข้อมูล การจัดหาทรัพยากรในการพัฒนาระบบฯ 2) การจัดการความรู้ (KM: Knowledge management) 1.การกำหนดความรู้ Identification 2.การสร้างความรู้ Creation มาจัดเก็บความรู้ Storage 3.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ Sharing ในเว็บบอร์ดภูมิปัญญา 4.การเผยแพร่ความรู้ Distribution 3) เทคโนโลยี (Technology) ได้แก่ 1.การออกแบบ (Design) โดยกำหนดเป้าหมายและวางแผน (Site Definition Planning) ออกแบบเว็บเพจและเตรียมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น (Page Design and Content Editing) 2.ลงมือสร้างและทดสอบระบบ (Construction and Testing) 3.เผยแพร่และส่งเสริมให้เป็นที่รู้จัก (Publishing and Promotion) และ4.ดูแลและพัฒนา (Maintenance) 3) เทคโนโลยี (Technology) ระบบการจัดการความรู้ โดยใช้กระดานสนทนาในเพจ poompunya.com และจัดทำเป็นคู่มือการใช้งานเว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น จากนั้นได้มีแนะนำและสอนวิธีการสมัครสมาชิกและการโพสต์ข้อมูลความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และมีการเพิ่มช่องทางโซเชียลมีเดีย เช่น เฟสบุ๊ค แอพลิเคชั่นไลน์เพื่อเป็นการเชื่อมโยง โดยจัดทำการตั้งเพจในเฟสบุ๊คชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่น 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Exchange) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน

เว็บบอร์ด ต้องมีการเรียนรู้ร่วมกันคือคนรุ่นใหม่เป็นผู้แนะนำการใช้เทคโนโลยี กับผู้ให้ข้อมูลคือผู้ชำนาญงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นจะเป็นคนบอกและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เมื่อทั้งสองมีการสื่อสารกันย่อมทำให้เกิดความรู้เป็นองค์ความรู้ใหม่ทั้ง 2 ฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. มิติของการจัดการความรู้โดยองค์รวมที่ประกอบด้วย การจัดการความรู้ของ คน (People) กระบวนการ (Process) และเทคโนโลยี (Technology) เข้ามาร่วมกิจกรรม (Activities) ให้เกิดการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และได้องค์ความรู้ใหม่ เป็นนวตกรรม ไปสู่การพัฒนาอาชีพต่อไป แต่ก็ควรมีการเพิ่มองค์ประกอบของงบประมาณหรือเงินทุนเพื่อให้ระบบมีการพัฒนาที่สมบูรณรวมทั้งการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์ที่เกิดจากอาชีพของภูมิปัญญา ช่องทางการขายสินค้าชุมชน จากผลการศึกษาได้พัฒนาช่องทางการขายสินค้าออนไลน์ e-commerceตั้งชื่อเพจคือ http://poompanya.lnwshop.com/ร้านขายสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

องค์ความรู้ที่เกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นมีความเป็นมาจากรุ่นสู่รุ่น เช่นจากครอบครัวสู่สมาชิกรุ่นถัดมา มีการทำเป็นทั้งอาชีพเสริมและอาชีพหลัก ผ่านประสบการณ์และความรู้ตลอดจนเคล็ดลับวิชา (Trick) ที่เกิดจากทักษะของผู้ที่ลงมือทำเอง ในลักษณะของการจัดเก็บความรู้ (Storage Knowledge) ที่อยู่ในตัวบุคคล ในครอบครัว ในชุมชนแบบเครือญาติ ที่ร่วมกันดำเนินการในอาชีพตามบริบทของชุมชน ในการประกอบอาชีพจะมีขั้นตอนกระบวนการผลิต (Process) ที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) และมีการเผยแพร่โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญา (Transfer) ที่ส่วนใหญ่จะเป็นการตกทอดเป็นรุ่นสู่รุ่นและในครอบครัวเดียวกัน และมีการพัฒนา (Development) ความรู้ พัฒนาอาชีพตามยุคตามสมัย ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า หากมีการจัดนำรูปแบบขององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การนำข้อมูลไปใช้เป็นประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM) และนำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น จะสามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้และองค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์แสดงองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ดังข้อค้นพบที่สำคัญข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของกนกพร ฉิมพลี (2555) เมื่อพิจารนาเป็นรายประเด็นพบว่า ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บมีความคล้ายคลึงกันแตกต่างเพียงเล็กน้อย ตั้งแต่การเลือกวัสดุในการทำคือการเลือกใช้วัสดุเหลือใช้เช่น เหล็กแหนบ ผานรถไถซึ่งราคาถูกแต่ยังมีการเลือกวัสดุที่หลากหลายตามความถนัดของแต่ละช่างอันเกิดจากประสบการณ์และความรู้เคล็ดลับวิชา ทำให้เกิดความแตกต่างของมีดเหน็บ เป็นเอกลักษณ์ของช่างแต่ละคน ขั้นตอนการทำมีดส่วนใหญ่ยังคงใช้ฝีมือแรงงานคนในการตีมีดเพื่อให้ได้รูปทรงที่ต้องการแต่เริ่มมีการใช้เครื่องทุ่นแรงมาช่วยคือเครื่องตีเหล็กสอดคล้องกับสุวิทย์ วงษ์บุญมาก (2558) ภูมิปัญญาหัตถกรรมหินอ่อนพรานกระต่าย ในการใช้ทักษะประสบการณ์ ส่วน

ขั้นตอนการชุบโลหะซึ่งมีความเหมือนกันคือการจุ่มน้ำเดินหน้าถอยหลังและยกขึ้น การทำฝักมีดและด้ามีด อยู่ที่การเลือกไม้ที่นำมาทำของช่างแต่ละคนจะมีเอกลักษณ์เฉพาะเทคนิคการขัดไม้ที่เรียบเนียนออกมาสวยงาม มีการถ่ายทอดความรู้โดยการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้สอดคล้องกับ สมเกียรติ กอบัวแก้ว (2557) ผลการศึกษาการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการผลิตตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตพบว่าผู้เข้ารับการถ่ายทอดเทคโนโลยีมีความรู้ด้านการผลิตตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตเพิ่มขึ้น ส่วนในด้านการสอนและสาธิตให้กับผู้ที่มีความสนใจในการทำมีดเหน็บแต่สำหรับบางช่างนั้นยังคงสงวนวิธีการทำให้เฉพาะคนในครอบครัวเพื่อสืบทอดภายในตระกูล สอดคล้องกับ อภิชาต ใจอารีย์ (2557) ความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาเหล่านี้ อาจสูญหายและหมด เพราะภูมิปัญญาท้องถิ่นดังกล่าวจะมีที่มาจากต้นแบบแล้วเผยแพร่สู่คนรุ่นใหม่แต่ระบบการสืบสานยังไม่เป็นระบบที่สำคัญยิ่งคือยังไม่มีการจัดการความรู้ที่เหมาะสม

ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้าเป็นการถ่ายทอดความรู้จากรุ่นสู่รุ่น ทั้งในรูปแบบคนในครอบครัว เครือญาติ ซึ่งความรู้แต่ดั้งเดิมในการทอผ้า ได้มาจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและการเข้ามาส่งเสริมของกรมอุตสาหกรรม มีความหลากหลายของลวดลาย สีสัน และมีการสร้างเอกลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นตัวตน เช่น ลายหมากรุกสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณา โชคบันดาลสุขและกุลยา อนุโลก (2559) ทำการวิจัยเรื่องการถ่ายทอดภูมิปัญญาการทอผ้าตีนจกไท-ยวนจังหวัดราชบุรีซึ่งมี 2 ลาย คือ ลายหลัก และลายประกอบ ด้านเอกลักษณ์ ลวดลายผ้าขาวม้า จากการศึกษาพบว่า มีการสร้างเอกลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นตัวตน ลายตาจักเป็นลายดั้งเดิมของชุมชนบ้านหนองขาวและบ้านทุ่งสมอ ที่มีการยกลายผ้าตลอดผืนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะลายผ้าขาวม้าที่ผลิตมีความน่าสนใจ สอดคล้องกับ เบญจรัตน์ สีทองสุก (2549) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมลายประดิษฐ์งานผ้าของชาวไทยโซ่ง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตลายผ้าหน้าหมอน ลายที่ประดิษฐ์เป็นลายดั้งเดิมและลายใหม่ ปัจจุบันลายผ้าหน้าหมอนนำไปประกอบผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค การถ่ายทอดการประดิษฐ์ลายผ้าหน้าหมอนพบว่ามีการถ่ายทอดทั้งอย่างเป็นทางการ คือ เปิดสอนในโรงเรียนวัดสระสี่มุม กับถ่ายทอดไม่เป็นทางการ คือทำให้ดู ปัญหาที่พบคือ วัยรุ่นในชุมชุมไม่สนใจรับการถ่ายทอดแนวทางการจัดการความรู้ พบว่าในชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันได้แต่ไม่ประสานกันระหว่างกลุ่ม ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน การพัฒนากลุ่มเป็นไปตามศักยภาพของผู้นำและยังไม่สามารถจัดการความรู้ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันได้ เพราะมีปัญหาสำคัญ เช่น เงินทุนการตลาด และการสนับสนุนจากองค์กรของรัฐที่ไม่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การจัดการความรู้ในระบบโรงเรียนดำเนินการได้ดีและประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง

ในการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากปราชญ์ชาวบ้านสอนและถ่ายทอดให้กับคนในชุมชน จากการทอผ้านั้นในส่วนขั้นตอนการทอผ้าขาวม้ายังพบอีกว่ามีความคล้ายกันทั้งในด้านการทอ

การใช้วัตถุดิบ ที่ใช้ในการทอ อุปกรณ์ในการทอ และขั้นตอนการทอ แต่ละขั้นตอนย่อมขึ้นกับความชำนาญ ทักษะของช่างผ้าเองด้วย เคล็ดลับทอผ้าขาวม้ามักซ่อนอยู่ในตัวผู้ทอเอง ที่ต้องอาศัยประสบการณ์ด้านการทอ ความชำนาญในการดึงด้าย ความสม่ำเสมอ และการใช้ไหมประดิษฐ์ในกาทำให้ผ้าขาวม้าคงทน มันวาว และสีไม่ตก นอกจากนี้การคิดค้นลวดลายใหม่ๆ อยู่เสมอยังทำให้เกิดความน่าสนใจในตัวผ้าขาวม้าอีกด้วย จากผลการวิจัยสอดคล้องกับภัทรพล สุวรรณโฉม (2559) ที่ทำการศึกษาเอกลักษณ์พื้นบ้านเพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ โดยการนำลวดลายผ้าของหลายชาติพันธุ์มาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกทำให้เกิดมูลค่าเพิ่มที่น่าสนใจ ส่วนในด้านของการถ่ายทอดความรู้ในเรื่องการทอผ้าขาวม้าเกิดจาก การบอกต่อ การสาธิต การสอนตัวต่อตัว ซึ่งจะถ่ายทอด ให้ทั้งกับญาติพี่น้อง เครือญาติ ที่ต้องการทอผ้าขาวม้า และยังมีการตั้งเป็นสมาชิกกลุ่มทอผ้าขาวม้าในรูปแบบสหกรณ์ ทำให้มีการสอนสาธิต การทอผ้าในกลุ่มสมาชิกด้วย รวมทั้งตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิฎา ศิริวรกุลและวัชรินทร์ อินพรหม. (2559) . ที่ทำการศึกษาเรื่องการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศวัฒนธรรม มีการกำหนดความรู้และการเผยแพร่ความรู้ยังไม่มีช่องทางการเผยแพร่ที่เหมาะสม ควรมีระบบและกลไกในการจัดการความรู้โดยเฉพาะหน่วยงานระดับท้องถิ่นยังไม่มีส่วนร่วม ดังนั้นองค์ความรู้การทอผ้าขาวม้า ควรมีการสอนสาธิต การทอผ้าในกลุ่มสมาชิกด้วยกัน รวมทั้งตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้ การทอผ้าจะทำให้ผู้ที่มีความสนใจทั่วไปผนวกกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวในชุมชนทำให้มีการรู้จักอย่างแพร่หลาย

ภูมิปัญญาด้านการจักรสานเปลไม้ไผ่ องค์ความรู้จากการถ่ายทอดมาจากคนในครอบครัวที่มีการสานเปลไม้ไผ่มาตั้งแต่เดิมแล้วสอนต่อให้รุ่นสู่รุ่น เอกลักษณ์รูปทรงจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือรูปทรงเรือเป็นการออกแบบตามฟังก์ชั่นการใช้งานมีการผสมระหว่างการออกแบบและใช้วัสดุท้องถิ่น

เคล็ดลับในการทำเป็นการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดมาจากคนในครอบครัวที่ทำมาแต่ดั้งเดิม ผสมกับประสบการณ์ ทักษะ ที่มีทำให้ตกผลึกเป็นองค์ความรู้ในการสานแปลไม้ไผ่ การถ่ายทอดความรู้นั้นอยู่ในรูปแบบสอนแบบตัวต่อตัวซึ่งคนที่มาเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเป็นคนในครอบครัว เครือญาติ รวมทั้งผู้ที่มีสนใจ ในด้านการทำเปลไม้ไผ่รวมทั้งการสาธิตให้แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป สอดคล้องกับ กนกพร ฉิมพลี (2555) ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเครื่องจักสาน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญได้แก่ การกำหนดความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ผ่านการคิดและตัดสินใจร่วมกัน จากนั้นนำไปสู่การแสวงหาความรู้ที่มาจากภายในสมาชิกกลุ่ม และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อให้เกิดทักษะในการผลิตมากขึ้น ดังนั้นกล่าวได้ว่าองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการจัดเก็บความรู้และมีช่องทางการเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นยังไม่เป็นระบบที่ชัดเจน ทั้งที่มีอยู่ในตัวบุคคลและเอกสาร ทำให้ภูมิปัญญาที่เป็นประโยชน์ในการประกอบอาชีพหายไปพร้อมกับผู้รู้ที่สั่งสมความรู้และประสบการณ์มาอย่างยาวนานควรมีระบบและกลไกในการจัดเก็บและเผยแพร่ความรู้อย่างชัดเจนโดย

กระบวนการจัดการความรู้ดังกล่าวมีลักษณะเป็นวงจรที่เมื่อถ่ายทอดความรู้แล้ว สามารถย้อนกลับไปกำหนดความรู้ในรูปแบบอื่นๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Narong Sompong:2017) มีการนำความรู้มาสู่การเผยแพร่ผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเผยแพร่และอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างกว้างขวาง

รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า กระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) มีดังนี้คือ 1.การกำหนดความรู้ (Identification) ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพ 2.การสร้างความรู้ (Creation) โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 คือ องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาจัดเก็บความรู้ (Storage) ในเว็บไซต์ http://www.poompunya.com 3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Sharing) ในเว็บบอร์ดภูมิปัญญา 4.การเผยแพร่ความรู้ (Distribution) 5.การประเมิน (Assessment) ส่วนในด้านมิติของระบบการจัดการความรู้ที่ประกอบด้วย 1. คน 2. กระบวนการและ 3.เทคโนโลยี สอดคล้องงานวิจัยของกับ พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค (2554) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก การจัดการความรู้ความสามารถสรุปได้ว่าเกิดจากปัจจัย 5 ด้าน ได้แก่ 1. คน 2. การจัดการความรู้ 3. องค์กร 4. การเรียนรู้ และ 5. เทคโนโลยี และแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการความรู้คือ 1. ด้านองค์กรควรมีการสนับสนุนในต่างๆ เช่น งบประมาณการมีพื้นที่เวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. ด้านการจัดการความรู้ควรมีการพัฒนาระบบการจัดการความรู้เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และจัดทำเป็นคู่มือการปฏิบัติงาน 3. ด้านการเรียนรู้ควรมีการส่งเสริมให้เกิดรูปแบบการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และ 4. ด้านคนควรให้ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนด้านการจัดการความรู้ในโรงเรียน

การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการจักสานเปลไม้ไผ่ การจัดเก็บความรู้จากการศึกษาพบว่ามีการจัดเก็บความรู้ในตัวบุคคลของผู้ทำเปลไม้ไผ่เองที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากผู้ชำนาญ และนำมาฝึกฝน ฝึกทักษะ และเรียนรู้จากประสบการณ์เหล่านั้นทำให้เกิดการสะสมเป็นองค์ความรู้ในการจักสานเปลไม้ไผ่ การถ่ายทอดความรู้ จากการได้ศึกษาพบว่า การถ่ายทอดความรู้นั้นอยู่ในรูปแบบสอนแบบตัวต่อตัวซึ่งคนที่มาเรียนรู้ส่วนใหญ่จะเป็นคนในครอบครัว เครือญาติ รวมทั้งผู้ที่มีสนใจ ในด้านการทำเปลไม้ไผ่รวมทั้งการสาธิตให้แก่ผู้ที่สนใจทั่วไป ด้านเอกลักษณ์รูปทรงจะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือรูปทรงเรือจากการวิเคราะห์ข้อมูลแล้วเป็นการออกแบบตามฟังก์ชั่นการใช้งานมีการผสมระหว่างการออกแบบและใช้วัสดุท้องถิ่นอย่างลงตัว สอดคล้องกับ สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมความเข้มแข็งของชุมชน:กรณีศึกษากลุ่มทองเหลืองสาน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า 1) บริบทการจัดการความรู้ของกลุ่มทองเหลืองสานพบว่าที่มาของความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทองเหลืองได้มาจากการที่คนในท้องถิ่นเคย

ทำงานในโรงกษาปณ์ แล้วนำความรู้มาพัฒนาต่อยอดเป็นทองเหลืองสาน และถ่ายทอดกันในกลุ่มเครือญาติ หัตถกรรมทองเหลืองสานเป็นหัตถกรรมที่โดดเด่นมีอัตลักษณ์เป็นที่ต้องการของคนไทยและชาวต่างประเทศจึงมีการขยายการผลิตไปส่งเพื่อนบ้านและชุมชน การเรียนรู้การผลิตเป็นการเรียนรู้โดยการทดลองปฏิบัติ ร่วมมือกันแบบไม่เป็นทางการ จนเกิดความชำนาญ เป็นความรู้ที่อยู่ในตัวของแต่ละบุคคลมีการพัฒนารูปแบบและลวดลายต่อยอดรูปแบบเดิม 2) องค์ความรู้ในการบริหารจัดการกลุ่มทองเหลืองสานประกอบด้วย ด้านบริหารจัดการกลุ่ม มีการรวมกลุ่มโดยความสมัครใจ มีการจัดโครงสร้างกลุ่ม พัฒนากลุ่ม และการมีเครือข่ายด้านการผลิตและผลิตภัณฑ์เป็นการผลิตที่เกิดจากภูมิปัญญาของคนในท้องถิ่น และใช้ความคิดสร้างสรรค์พัฒนาทั้งรูปแบบและลวดลายตามความต้องการของตลาด ด้านการตลาดทองเหลืองสาน เป็นผลิตภัณฑ์ที่เป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น ราคาไม่สูงมาก มีช่องทางการจัดจำหน่ายทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และต่างประเทศมีการส่งเสริมการจัดจำหน่ายผ่านสื่อหลายประเภทด้านการเงินและบัญชี กลุ่มได้รับการอบรมจนสามารถนำความรู้มาใช้ปฏิบัติงานได้จริง 3) รูปแบบของการจัดการความรู้ของกลุ่มทองเหลืองสานพบว่าเป็นการนำองค์ความรู้เดิมไปประยุกต์สร้างเศรษฐกิจในครัวเรือนและนำไปต่อยอดทางธุรกิจ จนได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและองค์กรให้ได้รับเงินทุนและส่งเสริมพัฒนาฝีมือ และการตลาดจนได้รับรางวัล และกระตุ้นพัฒนาจนสามารถมีระบบการบริหารจัดการแบบครบวงจร

สรุปได้ว่าการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน ทำให้ทราบว่าในด้านการจัดเก็บความรู้นั้น เป็นการจัดเก็บในตัวบุคคล โดยอาศัยทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดมา จากผู้ที่ชำนาญกว่า ซึ่งมาจากบุคคลในครอบครัวกันเองและจากการฝึกฝน จากการเป็นลูกมือแล้วสะสมตกผลึกเป็นความรู้ความชำนาญทักษะต่างๆ ทำให้เกิดผลงานที่แตกต่างและเอกลักษณ์เฉพาะบุคคล ในครอบครัวซึ่งจะมีการแลกเปลี่ยนความรู้ (Share Knowledge) ในชุมชนแบบเครือญาติที่ร่วมกันดำเนินการในอาชีพตามบริบทของชุมชน ซึ่งในการประกอบอาชีพมีขั้นตอนกระบวนการผลิต (Process) ที่เป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญา (Identity) และมีการเผยแพร่โดยการถ่ายทอดภูมิปัญญา (Transfer) โดยส่วนใหญ่จะเป็นการตกทอดเป็นรุ่นสู่รุ่นและในครอบครัวเดียวกัน และมีการพัฒนา (Development) ความรู้ ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคของการใช้ความรู้ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาอาชีพและส่งเสริมอาชีพต้องนำเทคโนโลยีและข่าวสารที่เร็วสะดวกต่อการเอื้อประโยชน์ในการสร้างความรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทต่อเรามาก โดยเฉพาะในปัจจุบันเป็นยุคของการสื่อสารข้อมูลทางโซเชียลมีเดียเช่น เฟสบุ๊ค แอปพลิเคชั่นไลน์ อินสตราแกรมล้วนมีบทบาทมาก ดังนั้นในการสืบค้นความรู้จำเป็นต้องใช้เครื่องมืออย่างถูกต้องให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการที่จำนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพตามยุคตามสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพและพัฒนาอาชีพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน พบข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ข้อเสนอจากการวิจัย**

1.1 การจัดเก็บความรู้และช่องทางการเผยแพร่ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรมีความต่อเนื่องของการใช้งานในระบบ เนื่องจากการเผยแพร่ข้อมูลในระบบสารสนเทศควรเป็นปัจจุบันเพื่อทำให้ข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในการนำไปใช้ประกอบอาชีพต่อไป

1.2 ควรมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เว็บไซต์กับสมาชิกอาชีพชุมชน

2. **ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป**

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในเชิงบูรณาการเพื่อให้สามารถนำรูปแบบการจัดการความรู้ไปใช้ในกลุ่มองค์กรชุมชนที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่างๆได้มากขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาอาชีพชุมชนในอาชีพอื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษาอาชีพชุมชนจังหวัดอื่นๆ

3. **ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย**

3.1 ควรนำเสนอผลการวิจัยสู่องค์กรท้องถิ่นเพื่อนำรูปแบบการจัดการความรู้ นำไปใช้ประโยชน์เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

3.2 ควรมีการประสานงานกับเทศบาลตำบล นำรูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเป็นช่องทางในการทำอาชีพของชุมชนให้มีความก้าวหน้าต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กนกพร ฉิมพลี. (2555). *รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมเครื่องจักสาน: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชน จังหวัดนครราชสีมา.*วารสารราชพฤกษ์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 3 หน้า 36-41 2555

กรรณิการ์ สุธรรมศิรินุกูล. (2255). *บทบาทการดำเนินงานและทักษะคุณเอื้อคุณอำนวย คุณกิจ คุณลิขิต*. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก:http://kmlibrary.bu.ac.th/index. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2559.

กู้เกียรติ ญาติเสมอ. (2559). *การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM)*. สถาบันการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน. [ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก: www.train.cdd.go.th.สืบค้นเมื่อ26 กรกฎาคม 2559.

ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2536). *ความหลากหลายทางชีวภาพ:ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนา.ในวิวัฒน์คติธรรมนิตย์ (บรรณาธิการ). สิทธิชุมชนการกระจายอำนาจจัดการทรัพยากร*. กรุงเทพฯ: สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.

ทัศนีย์ หนูนาค. (2554). *การศึกษาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของครูในการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตดุสิต*.กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ธันยพร วณชฤทธา. (2550). *การจัดการความรู้ในชุมชน.การท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนมีสวนร่วมจังหวัดสมทรสงคราม*.วิทยานิพนธ์. ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.นครปฐม.

นันทสาร สีสลับ. (2542). *ภูมิปัญญาไทย*.สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่ม23. พิมพ์ครั้งที่ 2. (2542) :11-29.

นิคม ชมพูหลง. (2558). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเรียนรู้ (ฉบับปรับปรุง)*. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.

บุญดี บุญญากิจ; และคณะ. (2549). *การจัดการความรู้ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

เบญจรัตน์ สีทองสุก; และประวิณ พูลทรัพย์. (2549). *การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมลายประดิษฐ์งานผ้าของชาวไทยโซ่ง อ.กำแพงแสน จ.นครปฐม*" นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ประกอบ ใจมั่น. (2539). *การศึกษาสภาพและความต้องการเกี่ยวกับการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง* . กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ประพนธ์ ผาสุขยืด. (2550). *การจัดการความรู้ (KM) ฉบับขับเคลื่อน LO*. กรุงเทพฯ: ใยไหม.

ประเวศ วะสี. (2536). *การศึกษาของชาติ กับภูมิปัญญาท้องถิ่น*. ใน เสรี พงศ์พิศ. (บรรณาธิการ). 2536. ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.

----------. (2548). *การจัดการความรู้: กระบวนการปลดปล่อยมนุษย์สู่ศักยภาพ เสรีภาพ และความสุข*. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม.

ปิยวรรณ เมืองโครต. (2548). *การใช้การจัดองค์ความรู้ (Knowledge-Management) เพื่อแก้ปัญหาการแพ้การประกวดราคา (Bid Lost)*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การจัดการธุรกิจสื่อสาร). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ถ่ายเอกสาร.

พรธิดา วิเชียรปัญญา. (2547). *การจัดการความรู้:พื้นฐานและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: เอ็กเปอร์ทเน็ต

พรพิมล หรรษาภิรมย์โชค. (2554). *การศึกษาสภาพการจัดการความรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในเขตภูมิภาคตะวันตก*. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.

พรรณี สวนเพลง. (2552). *เทคโนโลยีสารสนเทศและนวตกรรมสำหรับการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

พิสมัย รัตนโรจน์สกุล. (2558). *กระบวนทัศน์และกระบวนการของการวิจัยเชิงคุณภาพกับการอาชีวศึกษา.วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*. ปีที่ 9 ฉบับที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ไพโรจน์ ชลารักษ์. (2551). *การจัดการความรู้:สังกัปทางทฤษฎี*. นครปฐม: เพชรเกษมปริ้นติ้งกรุ๊ป.

ภทรพร ยุทธาภรณ์พินิจ และคณะ. (2555). *ภูมิปัญญาไทยในการนำพืชสมุนไพรมาใช้ตามวิธีไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภัทรพล สุวรรณโฉม. (2559). การศึกษาเอกลักษณ์พื้นบ้านบริเวณรอยต่อไทย-เมียนมา-กระเหรี่ยงบ้านพุ น้ำร้อน จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อการออกแบบผลิตภัณฑ์ของที่ระลึก. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*. ปีที่ 10 ฉบับที่ 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภารดร จินดาวงศ์. (2549). *การจัดการความรู้: KM KNOWLEDGE MANAGEMENT THE EXPERIENCES*. กรุงเทพฯ: สกายบุ๊ค.

ภาวินีย์ ธนาอนวัช. (2550). *การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจของไผ่ปลูกในชุมชน ตำบลท่าเสา อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี*. กาญจนบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี"

มนตรี นุ่มนาม. (2555). *เครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการ ศิลปวัฒนธรรมโครงการประวัติศาสตร์และภูมิปัญญาท้องถิ่นเมืองบางขลัง จังหวัดสุโขทัย*.ปริญญาดุษฎีบัณฑิต รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม. ถ่ายเอกสาร.

มาลินี สวยค้าข้าว. (2538). *การใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการเรียนการสอนสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ยุพา ทรัพย์อุไรรัตน์. (2537). *การใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการศึกษานอกระบบโรงเรียนภาคตะวันออก*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

ร้อยขวัญพุทธ มุ่งมาจน; และทวีศักดิ์ วังไพศาล. (2556). การบูรณาการรูปแบบองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนราชธานีอโศกจังหวัดอุบลราชธานีเพื่อเสนอรูปแบบใหม่ของชุมชนแห่งการ*เรียนรู้. วารสารสมาคมนักวิจัย*. ปีที่18,ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2556.

รังสรรค์ เนียมสนิท. (2555). *กระบวนการจัดการความรู้เพื่อนำมาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาโดยใช้ Social Medai*. บทความออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2559. จาก http://kruweerachat.blogspot.com/2012/07/social-media_28.html.

รัตนะ บัวสนธิ์. (2535). *การศึกษาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนเพื่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น: กรณีศึกษาชุมชนแห่งหนึ่งในเขตภาคกลางตอนล่าง*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน, (2542). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค.

ลั่นทม จอนจวบทรง. (2557). *วิถีชีวิตชุมชน:การจัดการความรู้เพื่อยกระดับธุรกิจชาวบ้าน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วณิฎา ศิริวรกุล; และวัชรินทร์ อินพรหม. (2559). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์วัฒนะรรมกรณีสึกษาตำบลเกาะเกิด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*.ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2559.

วรรณา โชคบันดาลสุข; และกุลยา อนุโลก. (2559). การถ่ายทิดภูมิปัญญาการทอผ้าตีนจกไท-ยวนในจังหวัดราชบุรี. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. ปีที่21 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2559.

วันเพ็ญ พวงพันธ์บุตร. (2542). *พื้นฐานวัฒนธรรมไทย*. ลพบุรี: สถาบันราชเทพสตรี.

วิจารณ์ พานิช. ผมคัก. *KM วันละคำ จากนักปฏิบัติ KM สู่นักปฏิบัติ K*M. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

วีรวุธ มาฆะศิรานนท์. (2543). *การบริหารภูมิปัญญา (Knowledge Management) พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

ศิริพงษ์ นวลแก้ว. (2540). *การนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (ศิลปศึกษา). นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.

ศรีไพร ภักดิ์รุ่งพงศากุล; และเจษฎาพร ยุทธนวิบูลย์ชัย. (2549). *ระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอดยูเคชั่น.

สถาบันส่งเสริมความรู้เพื่อสังคม. (2552). *วิถี KM งานสร้างคน คนสร้างงาน: ประสบการณ์ ภาควิชาพยาธิวิทยา*. คณะแพทย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ปริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

สมชาญ นำประเสริฐชัย. (2558). *การจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

สุวิทย์ วงษ์บุญมาก. (2558*)*. การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นหัตถกรรมหินอ่อนพรานกระต่าย จังหวัดกำแพงเพชร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. ปีที่ 21 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2558.

สมเกียรติ กอบัวแก้ว. (2557). การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตตามหลักเกณฑ์วิธีการที่ดีในการผลิตของกลุ่ม ผู้ผลิตสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดสมุทรสงคราม. *วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 2.

สมจิตร์ สุวรักษ์. (2554). *การจัดการความรู้ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร ในนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตภาคกลาง*. สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

สามารถ จันทร์สูรย์. (2534). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ๊งกรุ๊ป.

สำนักงาน ก.พ.ร.และ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการความรู้: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ.

สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม. (2554). *รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อเสริมความเข้มแข็งของชุมชน: กรณีศึกษากลุ่มทองเหลืองสาน อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา*. ปรัชญาดุษฎี ปร.ด. (การศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น). ฉะเชิงเทรา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.

เสรี พงศ์พิศ. (2536). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ปแอนด์พับลิชชิ่ง.

อดุลย์รัตน์ เกตุเวชสุริยะ. (2559). การสร้างรูปแบบการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นการแปรรูปเสื่อกกเพื่อส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนโรงเรียน. *ธรรมทัศน์.* ปีที่ 16 ฉบับที่ 2.ประจำเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม 2559.

อภิชาติ ใจอารีย์. (2557). รูปแบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นการแปรรูปหน่อไม้ของชุมชนบ้านพุเตย จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารการเมืองการปกครอง*. 4(2): 241-258.

อภิชาติ ใจอารีย์. (2555). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรและสิ่งแวดล้อม-* นครปฐม: ภาควิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

อังกูล สมคเนย์. (2554). *สภาพและปัญหาการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้พัฒนาหลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี*. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ ค.ม. (กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัญญาณี คล้ายสุบรรณ. (2550). *การจัดการความรู้ฉบับปฐมบท*. นครปฐม: เพชรเกษมปรินติ้ง.

อุสา สุทธิสาคร. (2554). *การเรียนรู้และการจัดการความรู้ด้านวิสาหกิจชุมชนของชุมชนบ้านร่องก่อ ตำบลโพธิ์ใหญ่อำเภอวารินชำราบจังหวัดอุบลราชธานี*. กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.

เอกชัย พุมดวง และยุสดีย์ โสมทัศน์. (2559, ธันวาคม). กระบวนการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วมตามแนวเศรษฐกิจชุมชนของกลุ่มอาชีพ ตำบลโคกโคเฒ่า อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. ปีที่ 7 ฉบับพิเศษ.

เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2540). *ภูมิปัญญาสี่ภาควิถีชีวิตและกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านไทย*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เอกวิทย์ ณ ถลาง; และคณะ. (2546). *ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการจัดการความรู้*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.

Narong Sompong; & Nattaphon Rampai. (2014). *The development model of knowledge management to strengthenThai ict community learning center*. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 176: 139 – 147.

Nonaka, I.; & Takeuchi, H. (1995). *The knowledge-Creating Company: How Japanese Create the Dynamics of Innovation*. New York: Oxford.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบประเมิน IOC

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรม ได้แก่ 1.ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2.ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

2. การศึกษาครั้งนี้ ใช้ทฤษฎีแนวคิดของ Nonaka (1995) SECI model of knowledge dimentions. Externalization คือการดึงความรู้จากความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ออกมาเป็นความรู้ที่ชัดแจ้ง (Tacit Knowledge) ดึงความรู้จากภายในตัวคนถ่ายทอดออกมาจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัย

นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์

รหัส 54199150072

สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร

แบบสัมภาษณ์เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรม ได้แก่ 3 ด้านคือ 1.ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2.ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่ โดยใช้ประเด็นคำถามชุดเดียวกันทั้ง 3 เรื่อง มีประเด็นที่สัมภาษณ์ดังนี้

ประเด็นเรื่องที่สัมภาษณ์

1. ความเป็นมาท่านมีแหล่งที่มาของภูมิปัญญามาจากไหน
2. เอกลักษณ์ของภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์เป็นอย่างไร
3. การจัดเก็บความรู้มีหรือไม่ ถ้ามี กระบวนการจัดเก็บความรู้เป็นแบบไหน
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง
5. กระบวนการทำหรือขั้นตอนการผลิตดำเนินงานมีอะไรบ้าง
6. ท่านสามารถบอกเคล็ดลับได้หรือไม่ มีข้อสำคัญอย่างไร
7. การเผยแพร่ความรู้ท่านมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้หรือไม่ ถ้ามีการเผยแพร่ความรู้มีช่องทางไหนบ้างและมีวิธีการอย่างไรบ้าง
8. ท่านมีการส่งเสริมการพัฒนาอาชีพอย่างไรบ้าง

แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

สัมภาษณ์วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....เวลา.....ถึง.....น.

ชื่อผู้ที่สัมภาษณ์.....สถานที่สัมภาษณ์.....

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล.....วุฒิการศึกษา.....ตำแหน่ง.....

อาชีพ.....ประสบการณ์ทำงาน.....ปี

ภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภท ศิลปหัตถกรรมด้าน.....

ที่อยู่/สถานที่ติดต่อบ้านเลขที่ .....

เบอร์โทร.....E-mail: .....

facebook: .....line: .....

ประเด็นเรื่องที่สัมภาษณ์

1.ความเป็นมาท่านมีแหล่งที่มาของภูมิปัญญามาจากไหน

_____

_____

_____

_____

_____

2.เอกลักษณ์ของภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์เป็นอย่างไร

_____

_____

_____

_____

_____

3.การจัดเก็บความรู้มีหรือไม่ ถ้ามี กระบวนการจัดเก็บความรู้เป็นแบบไหน

4.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง

5.กระบวนการทำหรือขั้นตอนการผลิตดำเนินงานมีอะไรบ้าง

6.ท่านสามารถบอกเคล็ดลับได้หรือไม่ มีข้อสำคัญอย่างไร

7.ท่านมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้อย่างไรบ้าง

8.การเผยแพร่ความรู้ท่านมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้หรือไม่ ถ้ามีการเผยแพร่ความรู้มีช่องทางไหนบ้างและมีวิธีการอย่างไรบ้าง

_____

_____

_____

_____

_____

_____

ขอขอบคุณครับ

สมเกียรติ สุขุมพันธ์

แบบประเมินความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก
เรื่อง
ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรม 1.ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2.ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

เห็นด้วย หมายถึง ข้อคำถามมีความเหมาะสมในการสัมภาษณ์

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อคำถามไม่แน่ใจว่ามีความเหมาะสมในการสัมภาษณ์

ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อคำถามไม่มีความเหมาะสมในการสัมภาษณ์

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น		
		เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1	ความเป็นมาท่านมีแหล่งที่มาของภูมิปัญญามาจากไหน			
2	เอกลักษณ์ของภูมิปัญญาและผลิตภัณฑ์เป็นอย่างไร			
3	การจัดเก็บความรู้มีหรือไม่ ถ้ามี เป็นแบบไหน			
4	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภูมิปัญญาท้องถิ่นมีอย่างไรบ้าง			
5	กระบวนการทำหรือขั้นตอนการผลิตดำเนินงานมีอะไรบ้าง			
6	ท่านสามารถบอกเคล็ดลับได้หรือไม่ มีข้อสำคัญอย่างไร			
7	การเผยแพร่ความรู้ท่านมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้หรือไม่ ถ้ามีการเผยแพร่ความรู้มีช่องทางไหนบ้างและมีวิธีการอย่างไรบ้าง			
8	ท่านมีการพัฒนาและการส่งเสริมอาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างไรบ้าง			

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตารางการประเมินค่าความเที่ยงตรงของแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ของการศึกษาองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านวิชาการศึกษาและการพัฒนาอาชีพ ผลการประเมินดังต่อไปนี้

ประเด็นที่สัมภาษณ์ข้อที่	คะแนนพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวมคะแนน	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	1	1	1	1	1	5	1.00	ผ่าน
2	1	1	1	1	1	5	1.00	ผ่าน
3	1	1	1	1	1	5	1.00	ผ่าน
4	1	1	1	1	1	5	1.00	ผ่าน
5	1	1	0	1	1	4	0.80	ผ่าน
6	1	1	0	1	1	4	0.80	ผ่าน
7	1	1	1	1	1	5	1.00	ผ่าน
8	1	1	1	1	1	5	1.00	ผ่าน

ภาคผนวก ข

แบบประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แบบประเมิน
แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เรื่อง
องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรี

TITLE: LOCAL WISDOM KNOWLEDGEMENT OF CAREER IN KANCHANABURI

ผู้วิจัย

นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา มศว

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร

ขอบเขตของงานวิจัย

องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของการประกอบอาชีพชุมชนจังหวัดกาญจนบุรีประกอบด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ 1) ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2) ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้าและ 3) ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้ เพื่อศึกษาองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านศิลปหัตถกรรมของการประกอบอาชีพชุมชน

ภาพประกอบ 21 แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แบบประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่ององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม ดังนี้คือ1.ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ 2. ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

<u>คำชี้แจง</u> โปรดกาเครื่องหมาย/ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

ข้อ	รายการประเมิน	ความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1	องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์แสดงองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้						
2	สามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้						
3	นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM)						
4	นำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้						
5	แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมโยงความรู้ภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้						
6	โดยภาพรวมของแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ผลการประเมินแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม ดังนี้คือ

1. ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ

2. ภูมิปัญญาด้านการทอผ้าขาวม้า 3.ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่ การวิเคราะห์ผลเป็นดังต่อไปนี้

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญประเมิน จำนวน 5 คน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกรียงศักดิ์ ทวีวัฒน์ คณบดีคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี2.อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร รองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ3.อาจารย์โอภาส สุขหวาน หัวหน้าภาควิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ4.อาจารย์ ดร.เอกบุตร อยู่สุข ประธานสาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรีและ5.อาจารย์ ดร.รัชดาภรณ์ บุญทรง ประธานสาขาวิชาออกแบบอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ตารางผลการประเมินแผนภาพความคิดขององค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ข้อ	รายการประเมิน	ความเหมาะสม					mean	S.D.	แปลความ
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด			
1	องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์แสดงองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	2	2	1	0	0	4.20	0.75	มาก
2	สามารถประยุกต์ใช้กับเทคโนโลยีสารสนเทศได้	3	2		0	0	4.60	0.49	มาก
3	นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในด้านการจัดการความรู้ (KM)	4	1	0	0	0	4.80	0.40	มากที่สุด
4	นำไปพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นได้	4	1	0	0	0	4.80	0.40	มาก
5	แผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเชื่อมโยงความรู้ภูมิปัญญาผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทได้	1	3	0	1	0	3.80	0.98	มาก
6	โดยภาพรวมของแผนภาพความคิดองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	4	0	0	0	4.20	0.40	มากที่สุด
รวม							**4.40**	**0.57**	มาก

ภาคผนวก ค

คู่มือการใช้งานเว็บไซต์การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คู่มือการใช้งาน
เว็บไซต์การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

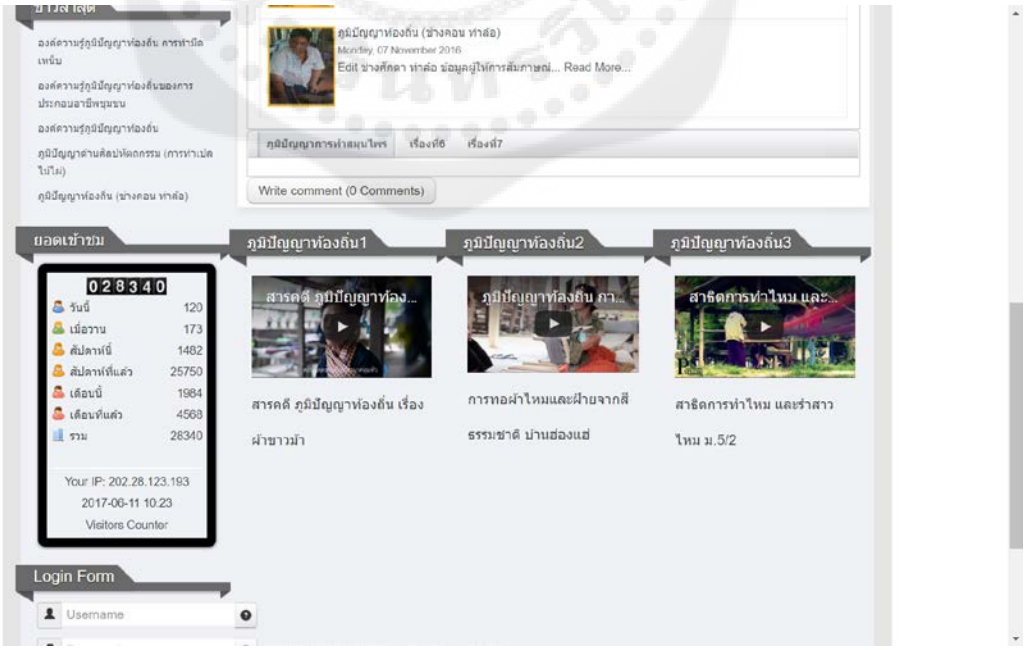
โดย
นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา แขนง
วิชาการบริหารการอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขั้นตอนการใช้งานเว็บไซต์การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
เพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน

1. เปิดหน้าเพจเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น หน้าแรก (Main site)
2. ชื่อเว็บไซต์ www.poompunya.com

ขั้นตอนการใช้งาน

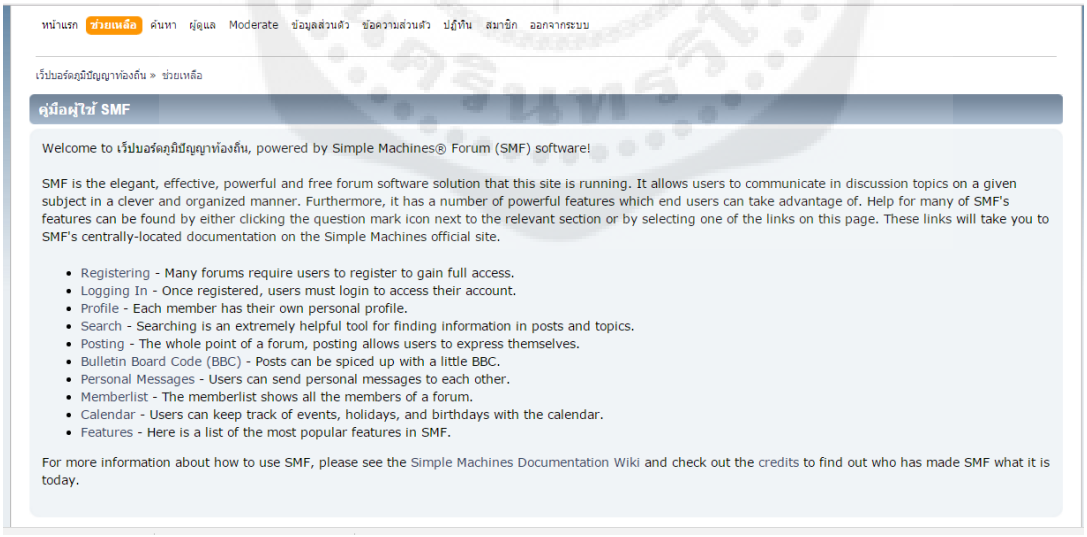
เว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น

หน้าแรก

ช่วยเหลือ

คู่มือผู้ใช้ SMF

SMF เป็นโซลูชันซอฟต์แวร์ฟอรัมที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นที่รู้จักในไซต์นี้ ช่วยให้ผู้ใช้สามารถสื่อสารในหัวข้อการอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดได้อย่างชาญฉลาดและมีระบบ นอกจากนี้ยังมีคุณลักษณะที่มีประสิทธิภาพมากมายซึ่งผู้ใช้ปลายทางสามารถใช้ประโยชน์ได้ ความช่วยเหลือสำหรับ

คุณลักษณะต่างๆของ SMF สามารถพบได้โดยคลิกที่ไอคอนเครื่องหมายคำถามถัดจากส่วนที่เกี่ยวข้อง หรือเลือกลิงก์ใดลิงก์หนึ่งในหน้านี้ ลิงก์เหล่านี้จะนำคุณไปสู่เอกสารที่ตั้งอยู่ส่วนกลางของ SMF ในเว็บไซต์อย่างเป็นทางการของ Simple Machines

การลงทะเบียน – ฟอรัม จำนวนมากต้องการให้ผู้ใช้ลงทะเบียนเพื่อรับสิทธิ์การเข้าถึงแบบเต็มรูปแบบ

เข้าสู่ระบบ - เมื่อลงทะเบียนผู้ใช้ต้องเข้าสู่ระบบเพื่อเข้าใช้งานบัญชีของตน

โปรไฟล์ - สมาชิกแต่ละคนมีโปรไฟล์ส่วนตัวของตนเอง

ค้นหา - การค้นหาเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์มากสำหรับการค้นหาข้อมูลในข้อความและหัวข้อ

โพสต์ - จุดรวมของฟอรัมโพสต์ช่วยให้ผู้ใช้สามารถแสดงออกได้

Bulletin Board Code (BBC) - โพสต์สามารถ spiced ขึ้นกับบีบีซีเล็กน้อย

ข้อความส่วนบุคคล - ผู้ใช้สามารถส่งข้อความส่วนตัวถึงกัน

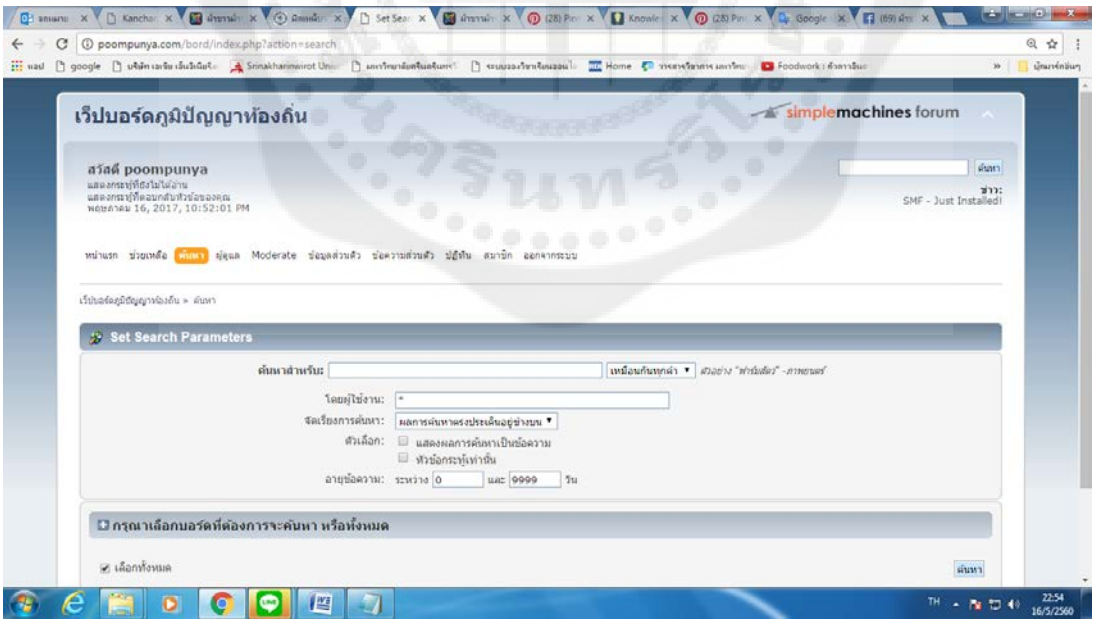
รายชื่อสมาชิก - รายชื่อสมาชิกจะแสดงสมาชิกทั้งหมดของฟอรัม

ปฏิทิน - ผู้ใช้สามารถติดตามเหตุการณ์วันหยุดและวันเกิดด้วยปฏิทินได้

คุณสมบัติ - นี่คือรายการของคุณสมบัติยอดนิยมใน SMF

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ SMF โปรดดูที่ Simple Machines Documentation Wiki และดูข้อมูลเครดิตเพื่อหาว่าใครเป็นผู้ทำ SMF ในวันนี้

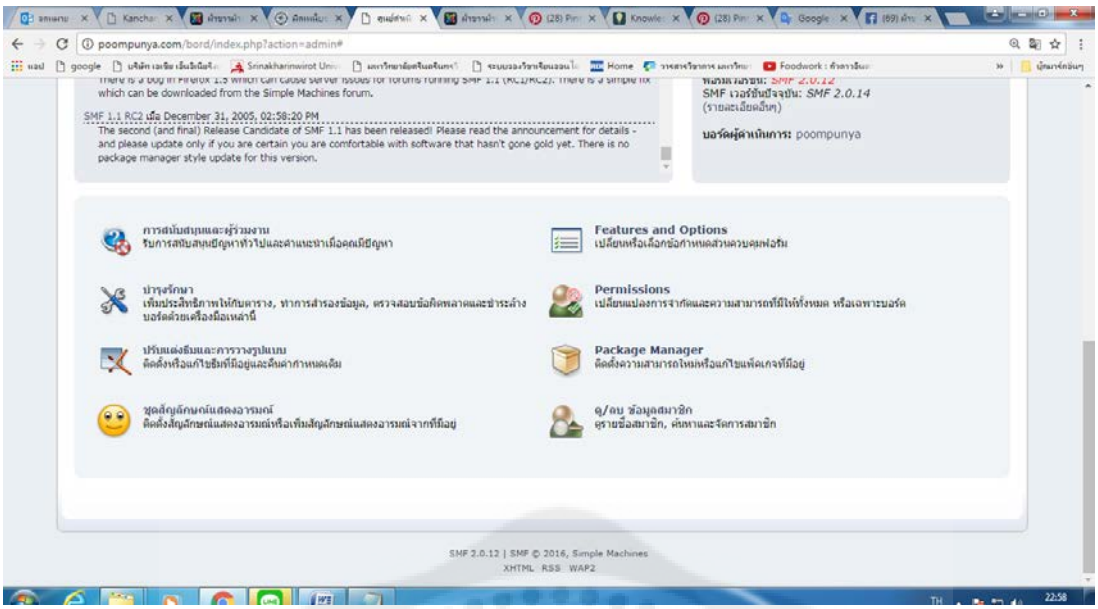
เมนู: ค้นหา

เมนู ผู้ดูแลระบบ

เว็บบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น » ศูนย์ดำเนินการระบบ *

ควบคุมบอร์ด ปรับแต่งบอร์ด ควบคุมการวางรูปแบบฟอรั่ม ควบคุมสมาชิก และ Maintenance

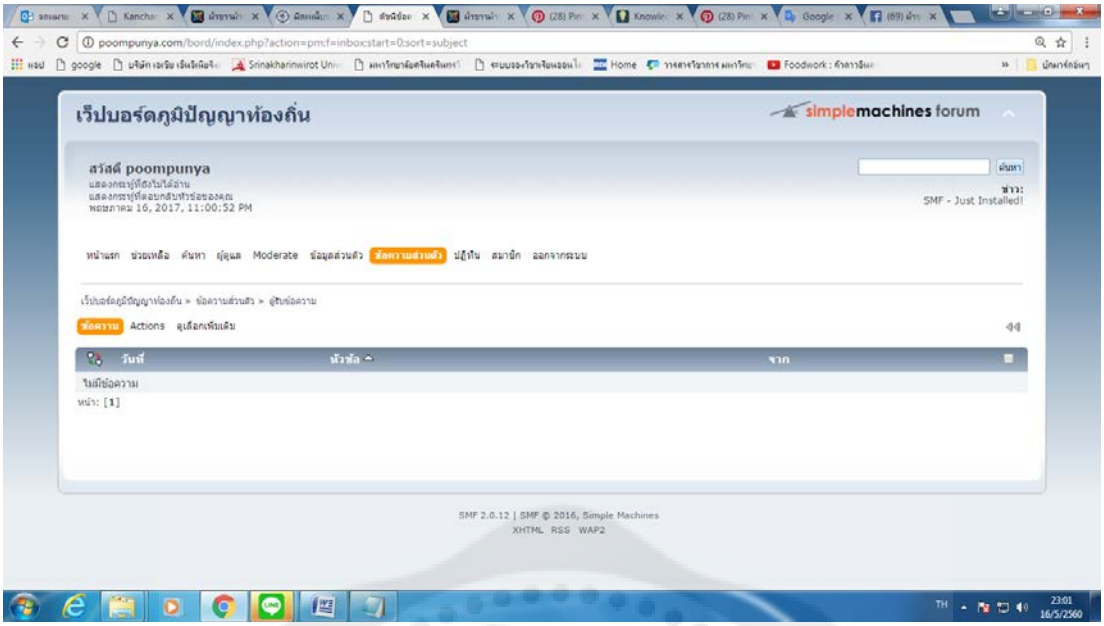

เมนู ข้อมูลส่วนตัว

เมนู ข้อความส่วนตัว

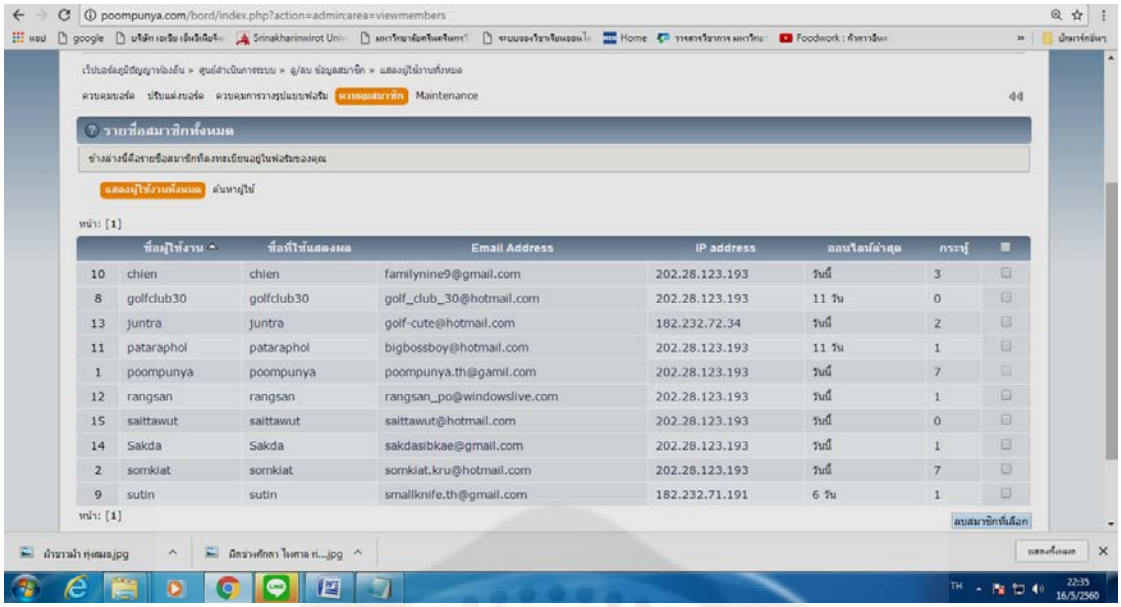
เป็นการดูข้อความที่ส่งผ่านทางอีเมล์

เมนู สมาชิก

ข้างล่างนี้คือรายชื่อสมาชิกที่ลงทะเบียนอยู่ในฟอรั่มของคุณแสดงผู้ใช้งานทั้งหมด ค้นหาผู้ใช้

เว็ปบอร์ดภูมิปัญญาท้องถิ่น http://poompunya.com/bord/index.php

รายชื่อสมาชิกทั้งหมด

http://poompunya.com/bord/index.php?action=admin;area=viewmembers

ลำดับที่	ชื่อผู้ใช้งาน	ชื่อที่ใช้แสดงผล	Email Address
1	poompunya	poompunya	Poompunya.th@gmail.com
2	somkiat	somkiat	Somkiat.kru@hotmail.com
3	sutin	sutin	Smallknif.th@ gmail.com
4	golfclup	golfclup	golf_club_30@hotmail.com
5	chien	chien	Familynine9@hotmail.com
6	pataraphol	pataraphol	bigbossboy@hotmail.com
7	rangsan	rangsan	Rangsan_po@windowslive.com
8	jantra	jantra	Golf-cute@hotmail.com
9	Sakda	Sakda	sakdasibkae@gmail.com
10	saittawut	saittawut	saittawut@hotmail.com

บทบาทหน้าที่ของกรรมการและสมาชิกในการเข้ามาลงข้อมูลหรือความคิดเห็นมีดังนี้

1. ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์เชิงวิชากร ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นในกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1.กลุ่มการจักสานเปลไม้ไผ่ 2.กลุ่มผ้าทอมือบ้านหนองขาว 3.กลุ่มการทำมีดเหน็บ

2. คุณสามารถเลือกชื่อเข้าใช้งานของบัญชีฟอรั่มของคุณได้ โดยทีมงานผู้ดูแลขอให้ใช้ชื่อที่เหมาะสม สำหรับบัญชีฟอรั่มที่คุณกำลังจะลงทะเบียนนี้

3. หลังจากคุณได้ลงทะเบียนบัญชีฟอรั่มของคุณแล้ว คุณจะต้องกรอกข้อมูลส่วนบุคคลโดยละเอียด โดยข้อมูลที่กรอกจะต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจน ข้อมูลใดๆที่เจ้าของฟอรั่มและทีมงานผู้ดูแลเห็นว่าไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม ทีมงานผู้ดูแลขอสงวนสิทธิ์ในการลบออกโดยมีหรือไม่มีการแจ้งเตือน และอาจมีการลงโทษตามสมควร

4. โพสต์ของคุณจะถูกบันทึก IP เอาไว้ เพื่อใช้ในกรณีที่คุณถูกห้ามการใช้งานในฟอรั่มหรือในกรณีที่ ISP ของคุณติดต่อมา ข้อตกลงนี้จะถูกใช้หากคุณละเมิดข้อตกลงการใช้งานฟอรั่ม

5. ซอฟต์แวร์จะเก็บ Cookie (ไฟล์ที่มีข้อมูล เช่น บัญชีผู้ใช้งานและรหัสผ่านของคุณ) ใน Cache ของเบราเซอร์คุณ ซึ่ง Cookie นี้ถูกใช้ในการ Login และ Logout เท่านั้น ซอฟต์แวร์นี้จะไม่เก็บหรือส่งข้อมูลใดๆไปยังคอมพิวเตอร์ของคุณในทุกรูปแบบ

ระเบียบการใช้ Registration Agreement ยอมรับและปฏิบัติตามระเบียบของเว็บบอร์ด SMF ดังต่อไปนี้

1. การใช้งานฟอรั่มนี้ถึงข้อตกลงที่จะไม่โพสต์ข้อความใดๆที่เป็นเท็จ บิดเบือน หรือไม่เหมาะสม

2. ไม่โพสต์ข้อความใดๆที่จะสร้างความรำคาญแก่ผู้อื่น ก่อกวน ดูหมิ่น หรือล่วงละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น

3. ไม่โพสต์ข้อความหยาบคาย น่ารังเกียจ หรือเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกอนาจาร การคุกคามทางเพศ รวมถึงอื่นๆที่เป็นการละเมิดกฎหมายระหว่างประเทศ หรือกฎหมายในราชอาณาจักรไทย

4. ไม่โพสต์เนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาใดๆของผู้อื่น ยกเว้นแต่จะได้รับอนุญาติจากเจ้าของโดยตรง โดยมีลายลักษณ์อักษรเป็นหลักฐานยืนยันเท่านั้น ฟอรั่มนี้ไม่อนุญาติให้มีการโพสต์ข้อความติดกันหลายครั้ง การโฆษณาชวนเชื่อทุกรูปแบบ จดหมายลูกโซ่ และการ Quote เป็นพีระมิด

5. หากคุณพบเห็นและคิดว่าโพสต์หรือข้อความใดละเมิดข้อตกลงการใช้งานฟอรั่ม สามารถแจ้งแก่ทีมงานผู้ดูแลฟอรั่มได้ทันที ทีมงานผู้ดูแลฟอรั่มขอสงวนสทธิ์ ในการแก้ไขหรือลบเนื้อหาที่ละเมิดต่อข้อตกลงการใช้งานฟอรั่ม หากความผิดนั้นอยู่ในกรอบเวลาที่เหมาะสม การแจ้งแก่ทีมงาน

ผู้ดูแลอาจต้องใช้ระยะเวลาหนึ่งก่อนทีมงานผู้ดูแลจะปรึกษาและดำเนินการให้มีการแก้ไขหรือลบโพสต์หรือข้อความดังกล่าว ข้อตกลงนี้มีผลบังคับใช้กับข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกเช่นกัน

6. เนื้อหาของโพสต์ทุกโพสต์และข้อความทุกข้อความของคุณ ถือเป็นความรับผิดชอบของคุณทั้งหมด โดยคุณยินยอมที่จะปกป้องและไม่เอาความผิดกับเจ้าของฟอรั่ม เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องใดๆ และทีมงานผู้ดูแลที่เกี่ยวข้องทุกคน

7. เจ้าของฟอรั่มขอสงวนสิทธิในการเปิดเผยข้อมูลบุคคลของคุณ (รวมถึงข้อมูลใดๆที่ได้มาจากการใช้งานฟอรั่มนี้ทั้งหมด) ในกรณีที่มีการร้องเรียนอย่างเป็นทางการ หรือมีการดำเนินการทางกฎหมายที่มีสาเหตุมาจากการใช้งานฟอรั่มนี้ของคุณ

การเข้าสู่ระบบของเว็บเทพช็อป

เมื่อสมัครสมัครเว็บเทพช็อปแล้ว (วันที่ พฤ 1 มิ.ย.60) ตั้งชื่อร้าน คือ ร้านสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น

ชื่อ URL: http://poompanya.lnwshop.com/

ใช้อีเมลสมัคร somkiat.kru@hotmail.com

การเข้าสู่ระบบร้านสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.การเข้าสู่ระบบ ได้ 2 วิธี

ชื่อผู้ใช้ somkiat.kru@hotmail.com

รหัส 9 หลัก _ _ _ _ _ _ _ _ _ Feb

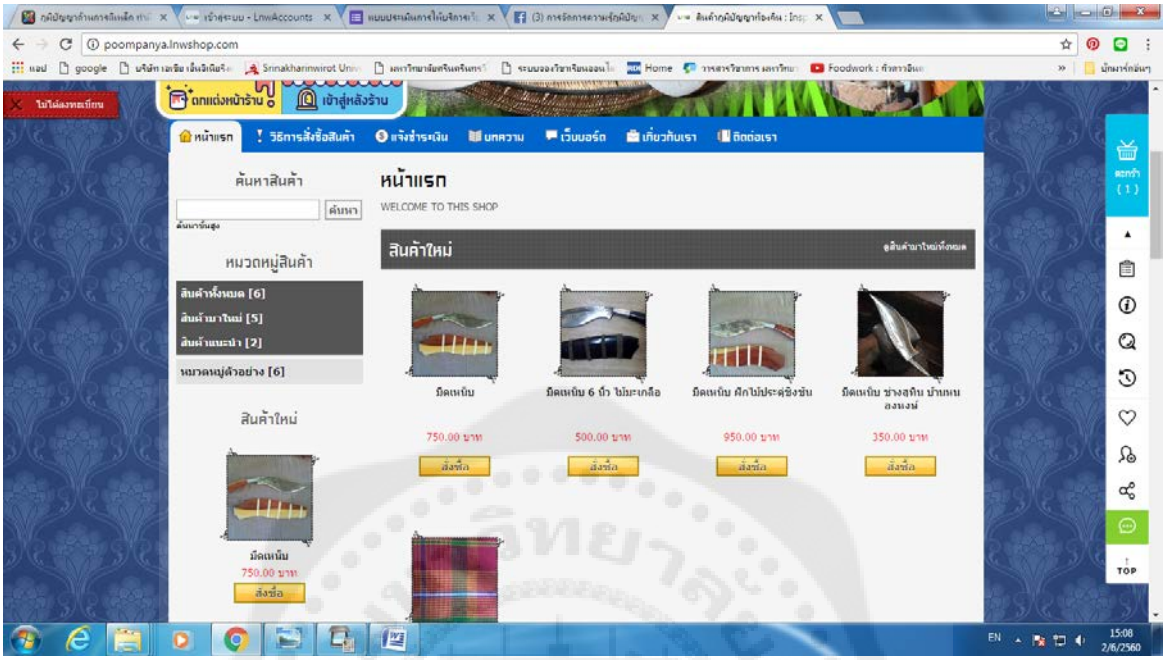
การเข้าสู่ระบบจากการใช้สมาชิกอีเมล

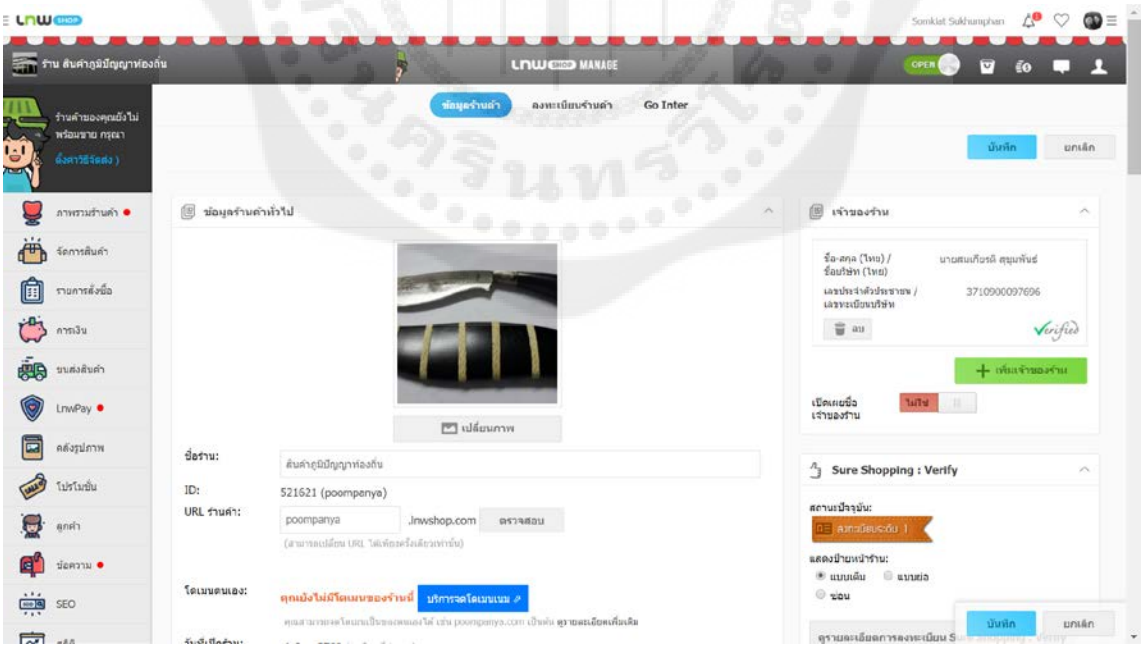
การเข้าสู่ระบบจากการใช้สมาชิกเฟสบุ๊ค

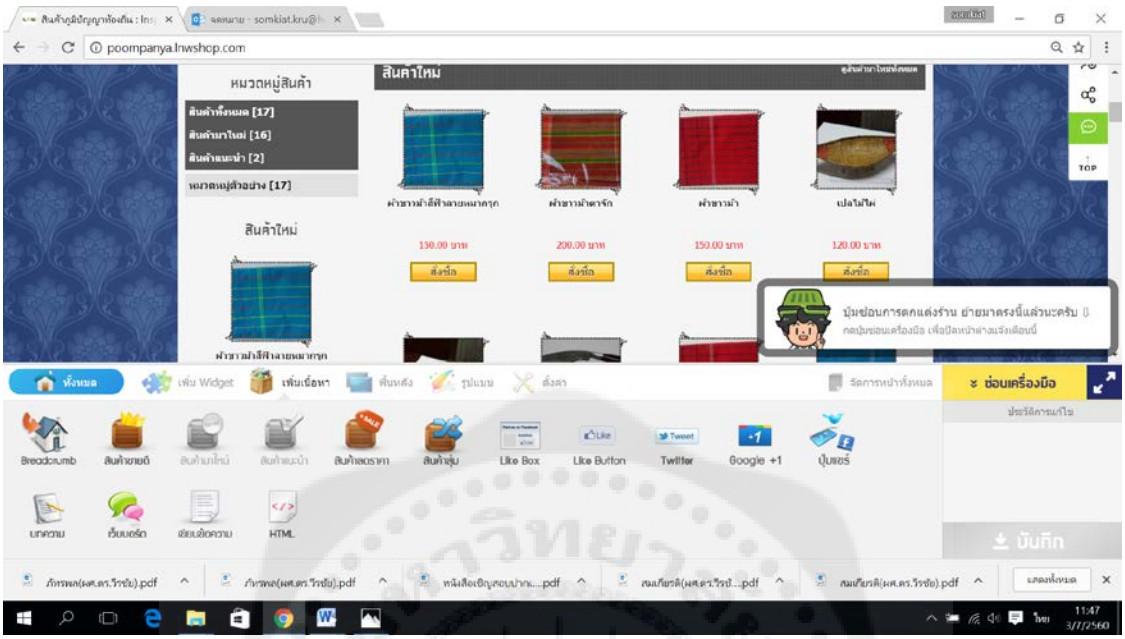
เมื่อเข้าระบบแล้วจะขึ้นหน้าต่างที่แสดงต่อไปนี้

เพจหน้าร้านสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่นเพจและหน้าข้อมูลร้านสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพจการตกแต่งหน้าร้าน

การประเมินการใช้บริการเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในเพจ https://docs.google.com/forms/แบบประเมินการให้บริการระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เพจการประเมินการใช้บริการเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

แบบประเมินออนไลน์ การให้บริการเว็บไซต์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ขอความอนุเคราะห์ท่านในการตอบแบบประเมินความพึงพอใจในการให้บริการ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงเว็บไซต์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งความคิดเห็นของท่านถือเป็นความลับจะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคล

<u>คำชี้แจง</u>

1. ข้อมูลนี้จะถูกเก็บเป็นความลับเฉพาะ กรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด
2. โปรดอ่านข้อความอย่างละเอียด และกดปุ่มเลือกในช่องระดับที่เป็นความจริงหรือใกล้เคียงตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดในแต่ละหัวข้อ โดยพิจารณาเกณฑ์ของแต่ละระดับดังนี้

5 ตรงกับ ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
4 ตรงกับ ระดับความพึงพอใจ	มาก
3 ตรงกับ ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
2 ตรงกับ ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1 ตรงกับ ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด/ควรปรับปรุง
N/A ตรงกับ ระดับความพึงพอใจ	ไม่สามารถวัดระดับได้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ● ชาย ● หญิง

2. สถานภาพ ● สมาชิก ● ผู้ประกอบการ ● นักวิชาการ ● ผู้สนใจทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจในการใช้บริการเว็บไซต์มากน้อยเพียงใด

2.1 ด้านการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design)

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ความสวยงาม ความทันสมัย น่าสนใจของหน้าโฮมเพจ					
2. การจัดรูปแบบในเว็บไซต์ง่ายต่อการอ่านและการใช้งาน					
3. สีสันในการออกแบบเว็บไซต์มีความเหมาะสม					
4. เมนูง่ายต่อการใช้งาน 5. สีพื้นหลังกับสีตัวอักษรมีความเหมาะสมต่อการอ่าน					
6. ขนาดตัวอักษร และรูปแบบตัวอักษร อ่านได้ง่ายและสวยงาม					
7. ภาพกับเนื้อหามีความสอดคล้องกันและสามารถสื่อความหมายได้					
8. โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในการออกแบบเว็บไซต์ในระดับใด					

2.2 ด้านคุณภาพของเนื้อหา (Content)

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1.ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในเว็บไซต์					
2.ความสะดวกในการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังเว็บไซต์อื่น					
3.ความรวดเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูล					
4.ความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล					
5.ความเหมาะสมของข้อมูลภายในเว็บไซต์					
6.โดยภาพรวมท่านมีความพึงพอใจในคุณภาพของเนื้อหาระดับใด					

2.3 ด้านประโยชน์และการนำไปใช้

ประเด็นความพึงพอใจ	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1.เนื้อหามีประโยชน์ต่อผู้ใช้งาน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้					
2.เป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ และงานวิจัย					
3.สามารถเป็นแหล่งความรู้ได้					
4.เป็นแหล่งข้อมูลที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้งาน					
5.โดยภาพรวมด้านประโยชน์และการนำไปใช้					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ อื่นๆ ที่ต้องการให้มีการปรับปรุงและพัฒนา

ข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก ง

ภาพกิจกรรมลงพื้นที่เก็บข้อมูลวิจัย

ภาพกิจกรรมการดำเนินวิจัย

รายงานการดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา งานวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบในการดำเนินการวิจัย เพื่อศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดกาญจนบุรี 3 เรื่องคือ 1) ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าขาวม้าร้อยสี 2) ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่ และ3) ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังนี้

1. **ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอผ้าขาวม้าร้อยสี**

สัมภาษณ์ โชคกิตติ ผ้าขาวม้าหนองขาว เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2559 เวลา 10.00 น.

ภาพประกอบ 1 ร้านโชคกิตติ ผ้าขาวม้าหนองขาว

ภาพประกอบ 2 เครื่องทอผ้าแบบกี่กระตุก

สัมภาษณ์ ป้าอารีรัตน์ นางอารีรัตน์ พฤฑฒิกุล เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2559 เวลา 13.30 น. ศูนย์รวมผ้าทอมือ โดยกลุ่มผ้าทอมือหนองขาว ผ้าขาวม้าร้อยสีบ้านหนองขาว บ้านเลขที่ 10 หมู่ 1 ต. หนองขาว อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี เบอร์โทร 034-586063, 089-6122553 Line: @wea0266q facebook: ผ้าขาวม้าร้อยสีบ้านหนองขาว

ภาพประกอบ 3 กลุ่มผ้าทอมือ ผ้าขาวม้าร้อยสีบ้านหนองขาว

ภาพประกอบ 4 ผ้าทอมือบ้านหนองขาว

สัมภาษณ์นางสุรีพร เอกฉันท์ บ้านเลขที่ 33/1 หมู่ 3 ต.หนองขาว อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี เบอร์โทร 081-0078088 อาชีพเกษตรกรรม ทำนา ภูมิปัญญาด้านการทอผ้า การขึ้นหัวผ้าก่อนการทอผ้าขาวม้า

ภาพประกอบ 5 ภูมิปัญญาการขึ้นหัวผ้าทอ

ที่มาของภูมิปัญญามาจากรุ่นยายต่อมาก็รุ่นแม่ทำกันในครอบครัวและเครือญาติที่อยู่ในชุมชนเดียวกัน มาถึงรุ่นลูกก็ช่วยกันทำ

ภาพประกอบ 6 การร้อยฟันหวีของด้ายที่จะทอผ้าขาวม้า

2. ภูมิปัญญาด้านการจักสานเปลไม้ไผ่

สัมภาษณ์ ลุงเหนียว เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2559 เวลา 13.00 น. นายน้ำค้าง ผ่องสะอาด ลุงเหนียวอายุ 65 ปี อยู่บ้านเลขที่ 75 หมู่ 2 ต.ทุ่งสมอ อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี อาชีพหลัก ทำนา การจักสานเปลไม้ไผ่เป็นอาชีพเสริม เพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว จัดทำเวลาว่างหลังจากทำนาเสร็จแล้วก็มาทำจักสานไม้ไผ่ สามารถติดต่อได้ที่ เบอร์โทร 085-2909725

ภาพประกอบ 7 บ้านกลางทุ่งสถานที่ทำเปลไม้ไผ่

ภาพประกอบ 8 การจักสานเปลไม้ไผ่

สัมภาษณ์ นางอาภรณ์ สุขีธรรม ป้าตุ้ม อายุอายุ 65 ปี บ้านเลขที่ 75 หมู่ 2 ต.ทุ่งสมอ อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี เบอร์โทร 092-89917741 facebook: การทำเปลไม้ไผ่บ้านห้วยสะพาน

ที่มาของภูมิปัญญา

จากรุ่นสู่รุ่น ทำในครอบครัว มาจากแม่สอนให้ทำเริ่มจากการสานเสื่อไม้ไผ่รวกและมาสานเปลนอน

ภาพประกอบ 9 การลงพื้นที่สัมภาษณ์ป้าตุ้ม

รูปเปลไม้ไผ่ ที่ใช้นอน ส่วนใหญ่ที่พบในชุมชนจะผูกเปลนอนไว้ใต้ถุนบ้าน เพื่อเป็นการพักผ่อนยามพักกลางวัน หลังกลับมาจากทำไร่ ทำนาเสร็จก็มาพักผ่อนที่บ้านตามวิถีชีวิตของชุมชน

ภาพประกอบ 10 รูปเปลไม้ไผ่ที่เสร็จสมบูรณ์พร้อมใช้งาน

3. **ภูมิปัญญาด้านการทำมีดเหน็บ**

มีดเหน็บช่างศักดา ท่าล้อ

สัมภาษณ์ ช่างศักดา นายณัฐวุฒิ (ศักดา) ซิบเข อายุ 45 ปี เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2559 เวลา 10.00 น. ที่บ้านเลขที่ 136/20 ม.3 ต.ท่าล้อ อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี เบอร์โทร 082-1869267 สืบทอดวิชาอาชีพการตีมีดเหน็บมาจากรุ่นก๋ง คือช่างค่อน และสืบทอดมาลุงสำราญ และลูกลุงสำราญ คือช่างศักดา ซิบเข

ภาพประกอบ 11 การเผาเหล็กในการทำมีดเหน็บ

ภาพประกอบ 12 มีดเหน็บช่างสำราญ

มีดเหน็บช่างสุทิน เขารักษ์ ดอนแสลบ

สัมภาษณ์ ช่างสุทิน วังนาค อายุ 55 ปี เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2559 เวลา 10.00 น. ณ บ้านหนองระหง เลขที่ 134 ม.10 ต.ดอนตาเพชร อ.พนมทวน จ.กาญจนบุรี เบอร์โทร 089-9158458

ภาพประกอบ 13 การให้ข้อมูลการทำมีดเหน็บ

ภาพประกอบ 14 มีดเหน็บช่างสุทิน

มีดเหน็บช่างสะอิ้ง ไทรโยค

สัมภาษณ์ ช่างสะอิ้ง ภิรมย์รื่น อายุ 67 ปี เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2559 เวลา 10.45 น. บ้านเลขที่ 220/2 ต.ไทรโยค อ.ไทรโยค จ.กาญจนบุรี เบอร์โทร 092-9467729

ภาพประกอบ 15 ช่างสะอิ้ง ไทรโยค

ภาพประกอบ 16 มีดเหน็บช่างสะอิ้ง ไทรโยค

ภาคผนวก จ

เอกสารเชิญผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 0885 **วันที่** 7 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ไพรัช วงศ์ยุทธไกร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 0885 **วันที่** ๗ มีนาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ภาณุวัฒน์ ศิรินุพงษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารและธุรการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 15664

ที่ ศธ 6918/ 0985 **วันที่** 7 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ภุชงค์ จันทร์จิระ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 6918/ 0885

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจบุรี

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูษิต ภูชำนิ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0885

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

7 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญบุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย คอนจอหอ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/0864

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

7 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นายสุทิน วังนาค

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0884

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

7 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นายสะอิ้ง ภิรมย์รื่น

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0884

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นายณัฐวุฒิ ชิบเข

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0 884

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นางอารีย์รัตน์ พฤฑฒิกุล

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0884

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

7 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นายถาวร ตาละคำ

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0884

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

4 มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน คุณสุธีพร เอกฉันท์

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 0884

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

๗ มีนาคม 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน นายน้ำค้าง ผ่องสะอาด

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์ท่าน ในหัวข้อเรื่อง "การจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น" เพื่อเป็นข้อมูลในการวิจัย ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/1896

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ปรุงศักดิ์ อัตพุฒ

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 1836

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทองแท่ง ทองลิ่ม

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 1836

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวนาถ รัตนรังสิกุล

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 1836

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย คอนจอหอ

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 1836

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูชิต ภูชำนิ

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 1836

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

29 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน อาจารย์ ดร.บรรจบพร อินดี

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง “การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน” ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ที่ ศธ 6918/ 1836

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

19 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอเรียนเชิญเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group)

เรียน อาจารย์สุภาพ เทนอิสสระ

เนื่องด้วย นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์ นิสิตระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา (การบริหารการอาชีวศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ สถาพรประสาธน์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์

ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมสนทนากลุ่ม (Focus group) ในหัวข้อเรื่อง "การพัฒนาระบบการจัดการความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการส่งเสริมอาชีพชุมชน" ในวันที่ 16 มิถุนายน 2560 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุม 3 คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ทั้งนี้ นิสิตจะเป็นผู้ประสานงานในรายละเอียดดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพงศ์ วัฒนานนท์สกุล)
รองคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน
รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 0 2649 5064
หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อนิสิต โทรศัพท์ 098 274 7718

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสมเกียรติ สุขุมพันธ์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์
สถานที่ทำงาน	คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี ต. หนองบัว อ.เมือง จ.กาญจนบุรี 71000

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2445	ปริญญาตรี วิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (เทคโนโลยีเครื่องกล) จาก สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2551	ปริญญาโท วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต การจัดการเทคโนโลยีในอาคาร จาก มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
พ.ศ. 2560	ปริญญาเอก การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา แขนงวิชาการบริหารการอาชีวศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ